Nota van toelichting

W14.12.0111/IV

ALGEMEEN DEEL

1. Besluit implementatie Richtlijn industriële emissies samengevat

2. Opbouw Richtlijn industriële emissies

3. Inhoud Richtlijn industriële emissies
3.1 Gemeenschappelijke bepalingen (hoofdstuk I, art. 1-9)
3.2 Bijlage I - activiteiten (voormalige IPPC-richtlijn) (hoofdstuk II, art. 10-27)
3.3 Stookinstallaties (hoofdstuk III, art. 28–41)
3.4 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties (hoofdstuk IV, art.42-55)
3.5 Organische oplosmiddelen (hoofdstuk V, art. 56-65)
3.6 Titaandioxideproductie (hoofdstuk VI, art. 66-70)
3.7 Comitologie, overgangsbepalingen en slotbepalingen (hoofdstuk VII, art. 71-84)

4. Wijziging van het Besluit omgevingsrecht

5. Wijziging van het Activiteitenbesluit
5.1 Inpassing in het Activiteitenbesluit
5.2 Beste beschikbare technieken zijn leidend
5.3 Relatie algemene regels en vergunningvoorschriften
5.4 Bodembescherming
5.5 Organische oplosmiddelen
5.6 Grote stookinstallaties
5.7 Afvalverbrandings- en –meeverbrandingsinstallaties
5.8 Titaandioxideproductie

6. Verhouding met andere regelgeving

7. Overgangsrecht
7.1 Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden
7.2 Overgangsrecht voor bestaande grote stookinstallaties
7.3 Overgangstermijn tot 2016 voor cementovens

8. Effecten
8.1 Achtergrond
8.2 Milieu-effecten
8.3 Installaties binnen de reikwijdte
8.4 Nalevingskosten
8.5 Administratieve en bestuurlijke lasten
8.6 Minst belastende alternatief
8.7 Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

9. Voorbereiding van de implementatie-AMvB

BIJLAGE I: IPPC-installaties en oplosmiddeleninstallaties met transponering naar Bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht

BIJLAGE II: Transponeringstabel Richtlijn Industriële Emissies 2010/75

ARTIKELSGEWIJS

ALGEMEEN DEEL

1. Besluit implementatie Richtlijn industriële emissies samengevat

Uiterlijk 7 januari 2013 dient Nederland de Richtlijn industriële emissies[1] te hebben opgenomen in Nederlandse regelgeving. Dit besluit zet het grootste deel van deze richtlijn om. Het wijzigt het Besluit omgevingsrecht en het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) en trekt vier algemene maatregelen van bestuur in. In een parallelle wetgevingsprocedure worden kleine wijzigingen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet milieubeheer aangebracht[2]. De overige onderdelen worden door een wijziging van de Regeling omgevingsrecht en de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenregeling) omgezet in Nederlands recht.

De Richtlijn industriële emissies geeft milieueisen voor de meest milieubelastende installaties in de Europese Unie. In Nederland gaat het gaat om ca. 4000 installaties[3], waaronder energiecentrales, chemische bedrijven, grote intensieve veehouderijen en afvalverwerkende bedrijven, ongeveer 1% van alle inrichtingen. De richtlijn vereenvoudigt zeven richtlijnen tot één richtlijn. De belangrijkste daarvan is de IPPC-richtlijn[4]. De IPPC-richtlijn en de Richtlijn industriële emissies eisen dat exploitanten hun installatie pas in bedrijf nemen als ze een schriftelijke machtiging van het bevoegd gezag hebben, in Nederland de omgevings- en watervergunning. Om een vergunning te krijgen, moeten binnen de installatie de beste beschikbare technieken worden toegepast. De Richtlijn industriële emissies verplicht vergunningvoorschriften en algemene regels te baseren op de conclusies over beste beschikbare technieken (BBT-conclusies) uit de Europese referentiedocumenten voor beste beschikbare technieken (afgekort BREF-documenten[5]). Dit sluit aan bij de Nederlandse praktijk. Ter implementatie wordt in het Besluit omgevingsrecht de instructie voor het maken van omgevingsvergunningen en algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer verduidelijkt. De instructie is van overeenkomstige toepassing op watervergunningen en algemene regels op grond van de Waterwet.

---

[1] Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (PbEU 2010 L334)

[2] Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en enkele andere wetten ten behoeve van de implementatie van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; herschikking; PbEU L334), Kamerstukken II 2011/12, 33197, nr.3.

[3] Ca. 3000 bedrijven die vallen onder de IPPC-richtlijn, ca. 200 extra onder Hst. II Richtlijn industriële emissies en ca. 800 bedrijven die vallen onder de EG-VOS-richtlijn/Hst. V Richtlijn industriële emissies.

[4] IPPC staat voor 'integrated pollution prevention and control' (Eng.). Het betreft Richtlijn 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEU 2008 L24).

[5] BREF-documenten zijn het resultaat van de krachtens artikel 17, tweede lid, IPPC-richtlijn en artikel 13 Richtlijn industriële emissies door de Europese Commissie georganiseerde informatie-uitwisseling over beste beschikbare technieken. BREF-documenten worden opgesteld door het European Integrated Pollution Prevention Control Bureau, onderdeel van het DG Joint Research Centre van de Europese Commissie. BREFs zijn te downloaden van http://eippcb.jrc.es en http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/bbt-en-brefs/

De Richtlijn industriële emissies verplicht evenals haar voorgangers voor specifieke installaties emissiegrenswaarden en andere milieueisen in regelgeving vast te leggen. Het gaat in Nederland om de volgende algemene maatregelen van bestuur met als grondslag artikel 8.40 Wet milieubeheer:

- Het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A (Bees A) geeft emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxiden (NO_x) en stof voor bijna 200 grote stookinstallaties, zoals energiecentrales en raffinaderijen.
- Het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva) stelt de milieueisen aan ongeveer 40 afvalverbrandingsinstallaties en stookinstallaties die afval meeverbranden in Nederland.
- Het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (Oplosmiddelenbesluit) en het Activiteitenbesluit reguleren oplosmiddelenemissies uit ruim 800 installaties, waaronder chemische wasserijen en installaties die metaal en kunststoffen coaten.
- Het Besluit emissie-eisen titaandioxide inrichtingen stelt milieueisen aan de productie van de vooral als pigment toegepaste stof titaandioxide. In Nederland betreft het één installatie.

Deze AMvB's doen niets af aan de vergunningplicht voor IPPC-installaties op grond van zowel de IPPC-richtlijn als de Richtlijn industriële emissies. De AMvB's gelden naast de omgevings- en watervergunningen.

Bij de omzetting laat de richtlijn aan lidstaten de keuze tussen de twee volgende opties:

1. een instructie te geven aan het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat) voor het maken van vergunningvoorschriften per installatie
2. emissiegrenswaarden en andere milieueisen met algemene regels vast te stellen die direct voor bedrijven gelden naast of in plaats van vergunningvoorschriften.

Nederland hanteert tot nu milieueisen die direct voor bedrijven gelden en onder meer zijn opgenomen in de bovengenoemde AMvB's. Bij de implementatie is dit systeem voortgezet met twee aanpassingen:

1. Bij de omzetting in Nederlandse regelgeving zijn de vereenvoudigingen die de Richtlijn industriële emissies doorvoert overgenomen: de betrokken regelgeving is afgeslankt en gebundeld in het Activiteitenbesluit. Met betrekking tot de nieuw onder het Activiteitenbesluit gebrachte activiteiten worden de toegankelijkheid van dat besluit en de herkenbaarheid van de implementatieregelgeving geborgd door zoveel mogelijk te implementeren in een afzonderlijk hoofdstuk in dat besluit.
   Vier AMvB's en zes ministeriële regelingen worden ingetrokken. De hoeveelheid regelgeving wordt meer dan gehalveerd. Naast stroomlijning van termen, definities en procedures en procedures vervalt ook een deel van de inhoudelijke voorschriften.
2. De Richtlijn industriële emissies dwingt tot het actualiseren van de algemene regels voor grote stookinstallaties (Bees A). Dit leidt niet tot extra nalevingskosten of administratieve lasten ten opzichte van de IPPC-richtlijn. Tussen 1999 en 2007 zijn de vergunningen namelijk geactualiseerd ter uitvoering van de IPPC-richtlijn. Bovendien houdt de Richtlijn industriële emissies een overgangstermijn tot 2016 aan die aansluit bij de bestaande verplichting om vergunningvoorschriften regelmatig te actualiseren op grond van de IPPC-richtlijn.

Het bevoegd gezag houdt de verplichting zo nodig met vergunningvoorschriften de geldende algemene regels voor specifieke installaties aan te scherpen. Dat kan nodig zijn om de toepassing van de beste beschikbare technieken in specifieke gevallen te waarborgen, bijvoorbeeld bij uit milieu-oogpunt beter presterende nieuwe installaties. Een andere aanleiding kan de naleving van milieukwaliteitseisen op grond van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer zijn. Bestaande vergunningvoorschriften die strenger zijn dan de implementatieregelgeving blijven van kracht[6].

De implementatie-AMvB is voor de Nederlandse situatie beleidsneutraal. Om ruimtelijke en economische ontwikkeling mogelijk te houden, is echter wel verdere emissiereductie noodzakelijk. Parallel aan de Europese evaluaties van de Richtlijn industriële emissies zal daarom de Nederlandse implementatie worden geëvalueerd, mede met het oog op de in ontwikkeling zijnde emissieplafonds voor 2020.

2. Opbouw Richtlijn industriële emissies

De Richtlijn industriële emissies trekt zeven richtlijnen op het terrein van industriële emissies in en stelt daarvoor één geactualiseerde en vereenvoudigde richtlijn in de plaats. De zeven richtlijnen die worden vervangen door de Richtlijn industriële emissies zijn de volgende:

1. de IPPC-richtlijn: Richtlijn 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEU 2008 L24)[7].
2. de Richtlijn grote stookinstallaties of LCP-richtlijn: Richtlijn nr. 2001/80/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door grote stookinstallaties (PbEU 2001 L309)[8];

[6] Artikel 2.22, vijfde lid, Wabo: Voor zover met betrekking tot de activiteit algemeen verbindende voorschriften gelden, kunnen de voorschriften die aan de vergunning worden verbonden daarvan alleen afwijken voor zover dat bij die regels is toegestaan. In afwijking van de eerste volzin worden aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, met betrekking tot een inrichting waartoe een gpbv-installatie behoort, voorschriften verbonden die afwijken van de algemeen verbindende voorschriften, bedoeld in de eerste volzin, voor zover met die voorschriften niet wordt voldaan aan het bepaalde bij of krachtens het tweede of derde lid of artikel 2.14.

[7] Het betreft Richtlijn 2008/1/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (PbEU 2008 L24). Dit is de gecodificeerde versie van oorspronkelijke IPPC-richtlijn (96/61/EG) en vier wijzigingen:

- Richtlijn 2003/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 tot voorziening in inspraak van het publiek in de opstelling van bepaalde plannen en programma's betreffende het milieu en, met betrekking tot inspraak van het publiek en toegang tot de rechter, tot wijziging van de Richtlijnen 85/337/EEG en 96/61/EG (PbEU 2003 L 156);
- Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PbEU 2003 L 275);
- Verordening (EG) nr. 1882/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 29 september 2003 tot aanpassing aan Besluit 1999/468/EG van de Raad van de bepalingen betreffende de comités die de Commissie bijstaan in de uitoefening van haar uitvoeringsbevoegdheden die zijn vastgelegd in besluiten waarop de procedure van artikel 251 van het Verdrag van toepassing is (PbEU 2003 L 284);
- Verordening (EG) nr. 166/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen en tot wijziging van de Richtlijnen 91/689/EEG en 96/61/EG van de Raad (PbEU 2005 L 33).

[8] Gewijzigd met Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad (PBEU 2009 L 140)

3. de Afvalverbrandingsrichtlijn: Richtlijn nr. 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval (PbEU 2000 L 332);
4. de EG-VOS-richtlijn: Richtlijn nr. 1999/13/EG van de Raad inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties (PbEU 1999 L 5)[9];
5. de Titaandioxiderichtlijnen:
   - Richtlijn nr. 78/176/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 20 februari 1978 betreffende de afvalstoffen afkomstig van de titaandioxide-industrie, (PbEU 1978 L 58);
   - Richtlijn nr. 82/883/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 december 1982 betreffende de voorschriften voor het toezicht op en de controle van de milieus die betrokken zijn bij lozingen van de titaandioxide-industrie (PbEU 1982 L 378);
   - Richtlijn nr. 92/112/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 15 december 1992 tot vaststelling van de procedure voor de harmonisatie van de programma's tot vermindering en uiteindelijke algehele opheffing van de verontreiniging door afval van de titaandioxide-industrie (PbEU 1992 L 409).

De Richtlijn industriële emissies bestaat uit 84 artikelen verdeeld over zeven hoofdstukken en tien bijlagen:

Hoofdstuk I	gemeenschappelijke bepalingen (artikelen 1 tot en met 9)
Hoofdstuk II	bepalingen voor de in Bijlage I genoemde activiteiten (artikelen 10 tot en met 27, komt samen met Bijlagen I, II en III grotendeels overeen met de voormalige IPPC-richtlijn)
Hoofdstuk III	bijzondere bepalingen betreffende stookinstallaties (artikelen 28 tot en met 41).
Hoofdstuk IV	bijzondere bepalingen betreffende afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties (artikelen 42 tot en met 55)
Hoofdstuk V	bijzondere bepalingen voor installaties waarin en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt (artikelen 56 tot en met 65)
Hoofdstuk VI	bijzondere bepalingen voor installaties die titaandioxide produceren (artikelen 66 tot en met 70)
Hoofdstuk VII	comité, overgangsbepalingen en slotbepalingen (artikelen 71 tot en met 84).
Bijlage I	de in artikel 10 bedoelde activiteiten (IPPC-installaties)
Bijlage II	lijst van verontreinigende stoffen (waarvoor conform artikel 14 in de vergunning emissiegrenswaarden dienen te worden overwogen)
Bijlage III	criteria voor de bepaling van de beste beschikbare technieken
Bijlage IV	publieke inspraak in de besluitvorming
Bijlage V	technische bepalingen inzake stookinstallaties
Bijlage VI	technische bepalingen inzake afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties
Bijlage VII	technische bepalingen voor installaties en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt
Bijlage VIII	technische bepalingen voor installaties die titaandioxide produceren
Bijlage IX	ingetrokken richtlijnen en opeenvolgende wijzigingen / lijst van termijnen voor omzetting in nationaal recht (bedoeld in artikel 81).

[9] Gewijzigd met:
- Richtlijn 2008/112/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 tot wijziging van de Richtlijnen 76/768/EEG, 88/378/EEG en 1999/13/EG van de Raad en de Richtlijnen 2000/53/EG, 2002/96/EG en 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad teneinde ze aan te passen aan Verordening (EG) nr. 1272/2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (PBEU 2008 L 345)
- Richtlijn 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 inzake de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen in bepaalde verven en vernissen en producten voor het overspuiten van voertuigen, en tot wijziging van Richtlijn 1999/13/EG (PBEU 2004 L 143).
-

Bijlage X	transponeringstabel (van artikelen uit de nieuwe richtlijn en uit de diverse door de richtlijn industriële emissies ingetrokken – richtlijnen)

3. Inhoud Richtlijn industriële emissies

3.1 Gemeenschappelijke bepalingen (hoofdstuk I, art. 1-9)
Nieuw is de stroomlijning, verduidelijking en vereenvoudiging van de gebruikte termen en definities van de zeven richtlijnen die ten grondslag liggen aan de Richtlijn industriële emissies. Ook de bepalingen over ongewone voorvallen in de verschillende richtlijnen zijn gestroomlijnd.[10]

De richtlijn bevat regels voor de geïntegreerde bestrijding en voorkoming van verontreiniging ten gevolge van industriële activiteiten. Meer concreet bevat de richtlijn regels ter voorkoming en vermindering van emissies naar lucht, water en bodem en ter voorkoming van afval, met als doel een hoog niveau van bescherming van het milieu als geheel.
Installaties, verbrandingsinstallaties en afval(mee)verbrandingsinstallaties mogen niet in werking zijn zonder vergunning. Voorschriften mogen ook in algemene regels worden gesteld, maar een vergunning blijft noodzakelijk. Voor installaties of activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt, mag van de vergunningplicht worden afgeweken en worden volstaan met een melding.
Degene die de activiteit verricht, is gehouden het bevoegd gezag onmiddellijk te informeren over een ongeluk of incident dat aanmerkelijke gevolgen voor het milieu heeft, en ook om direct maatregelen te nemen om milieugevolgen te beperken en verdere ongelukken of incidenten te voorkomen. Verder moet degene die de activiteit verricht alle passende aanvullende maatregelen nemen ter beperking en voorkoming van verdere milieugevolgen. Ook in geval van een afwijking van de vergunningvoorschriften, moet degene die de activiteit verricht daarvan het bevoegd gezag onmiddellijk op de hoogte stellen, onmiddellijk de noodzakelijke maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat weer aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan en mag het bevoegd gezag de vergunninghouder ook tot aanvullende maatregelen verplichten. Als die afwijking onmiddellijk gevaar voor de menselijke gezondheid of een ernstige bedreiging voor het milieu vormt, wordt (het relevante deel van) de installatie door de exploitant stilgelegd.[11]
De vergunning mag geen emissiegrenswaarden bevatten voor directe emissies van broeikasgassen afkomstig van installaties genoemd in Bijlage I die deelnemen aan het systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten, tenzij dit noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat er geen plaatselijke verontreiniging wordt veroorzaakt.

3.2 Bijlage I - activiteiten (voormalige IPPC-richtlijn) (hoofdstuk II, art. 10-27)
Bijlage I bij de richtlijn bevat voor Nederland zo'n 6% meer installaties dan Bijlage I bij de IPPC-richtlijn. Ten opzichte van de IPPC-richtlijn zijn duidelijker eisen voor het gebruik van BREF-documenten bij vergunningverlening opgenomen, worden kwaliteitscriteria voor handhaving gesteld en is bodembescherming beter geborgd door bodemonderzoeken.

Voor de activiteiten uit Bijlage I gelden naast hoofdstuk I additionele verplichtingen die overeenkomen met de IPPC-richtlijn. De volgende algemene beginselen en fundamentele verplichtingen gelden voor de exploitant:

[10] Deze laatstbedoelde bepalingen worden geïmplementeerd in hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer.
[11] Voor een toelichting op de implementatie van deze regeling voor ongewone voorvallen wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij het implementatiewetsvoorstel (Kamerstukken II 2011/12, 33197, nr.3).

- alle passende maatregelen ter voorkoming van verontreiniging worden genomen,
- de beste beschikbare technieken worden toegepast,
- er wordt geen aanmerkelijke vervuiling veroorzaakt,
- de productie van afval wordt vermeden,
- geproduceerd afval wordt hergebruikt of verwijderd terwijl gevolgen voor het milieu worden vermeden of verminderd,
- energie wordt doelmatig gebruikt,
- noodzakelijke maatregelen ter voorkoming van ongevallen en ter beperking van de gevolgen daarvan worden genomen,
- bij bedrijfsbeëindiging worden de noodzakelijke maatregelen getroffen om het risico van vervuiling te vermijden en de locatie van de onderneming terug te brengen in de voorafgaande toestand.

De richtlijn bevat verder een aantal eisen waaraan de vergunningaanvraag moet voldoen. Ook deze eisen komen overeen met die in de IPPC-richtlijn. De vergunningvoorschriften bevatten in ieder geval:

- emissiegrenswaarden voor vervuilende stoffen (Bijlage II bij de richtlijn) en voor andere vervuilende stoffen die in significante hoeveelheden uit de betreffende installatie kunnen vrijkomen,
- passende eisen ter bescherming van de bodem en het grondwater en met betrekking tot afvalbeheer,
- passende monitoringseisen die de meetmethode, de frequentie en de procedure voor de beoordeling van de metingen beschrijven, en
- een verplichting tot informatieverschaffing van monitoringsresultaten aan het bevoegd gezag,
- maatregelen met betrekking tot niet-gangbare situaties zoals opstarten en lekkage,
- voorzieningen ter beperking van verontreiniging over een lange afstand- of grensoverschrijdende verontreiniging,
- regels voor het beoordelen van de naleving van de emissiegrenswaarden of een verwijzing naar de toepasselijke regels.

De BBT-conclusies uit de BREF-documenten vormen de referentie voor vergunningvoorschriften en algemene regels. Als een (deel van een) installatie of productieproces niet wordt gedekt door een BREF-document, stelt het bevoegd gezag zelf de beste beschikbare technieken vast met behulp van de criteria voor het bepalen van beste beschikbare technieken die in Bijlage III bij de richtlijn worden genoemd. Lidstaten mogen vergunningvoorwaarden eisen, die strenger zijn dan haalbaar met toepassing van de betreffende BBT-conclusies. Ook mogen andere dan de Europese BBT-conclusies worden gebruikt, mits een gelijk milieubeschermingsniveau is gewaarborgd.

De richtlijn eist emissiegrenswaarden voor vervuilende stoffen of equivalente parameters of technische maatregelen die een zelfde beschermingsniveau garanderen. Deze emissiegrenswaardenwaarden moeten op de beste beschikbare technieken worden gebaseerd. Het bevoegd gezag is gehouden emissiegrenswaarden vast te stellen die niet de emissieniveaus van de BBT-conclusies overschrijden. Het bevoegd gezag mag emissiegrenswaarden vaststellen die minder streng zijn dan de BBT-conclusies in het geval dat de toepassing van de BBT-conclusies tot buitensporig hoge kosten zou leiden als gevolg van de geografische ligging, plaatselijke milieuomstandigheden of technische kenmerken van de betrokken installatie. Zo'n afwijking dient in de vergunning uitdrukkelijk te worden gemotiveerd.

Ook monitoringsvoorschriften moeten worden gebaseerd op (de monitoringvoorschriften in) de BBT-conclusies. Als Europese milieukwaliteitseisen strengere voorwaarden vereisen dan die met behulp van de beste beschikbare technieken kunnen worden bereikt, worden additionele maatregelen in de vergunning opgenomen.

Voor wijzigingen aan de installatie geldt dat de vergunninghouder het bevoegd gezag moet informeren over elke geplande wijziging in de aard of de werking of uitbreiding van een installatie die gevolgen kan hebben voor het milieu. Zonder vergunning mag er geen substantiële wijziging plaatsvinden. Periodiek herziet het bevoegd gezag de vergunningvoorschriften indien nodig om de naleving van de richtlijn te verzekeren. Alle informatie die daarvoor nodig is moet de vergunninghouder op verzoek van het bevoegd gezag leveren. Binnen vier jaar na publicatie van nieuwe of herziene BBT-conclusies die betrekking heeft op de belangrijkste activiteit moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat de vergunningvoorschriften zijn herzien en indien nodig zijn aangepast, en dat de installatie voldoet aan die vergunningvoorschriften.

Ook bevat de richtlijn bepalingen over het beëindigen van de activiteit en herstel van de mogelijke verontreiniging van bodem en grondwater, waaronder een nul- en eindbodemonderzoek en – afhankelijk van de risico's van de betreffende activiteit – een tussentijds onderzoek.

De richtlijn bepaalt dat er een systeem van milieu-inspecties van installaties moet worden opgezet. Alle installaties moeten in een inspectieplan worden opgenomen dat regelmatig wordt herzien.

De richtlijn voorziet voor 'het publiek' in de toegang tot informatie omtrent de vergunningen, die op basis van de richtlijn worden verleend, en in de mogelijkheden tot inspraak in de vergunningprocedure, waaronder het actief via internet te beschikking stellen van de inhoud van verleende vergunningen. Ook voorziet de richtlijn in een bezwaar- of beroepsmogelijkheid voor belanghebbenden.

Ten slotte regelt hoofdstuk II van de richtlijn dat de lidstaten passende maatregelen treffen om de ontwikkeling en toepassing van technieken in opkomst aan te moedigen.

3.3 Stookinstallaties (hoofdstuk III, art. 28–41)
Hoofdstuk III geldt voor stookinstallaties (voor de opwekking van warmte) met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer. De artikelen actualiseren en integreren de LCP-richtlijn. Vrijwel alle emissiegrenswaarden zijn al dan niet met overgangstermijnen aangescherpt, op basis van de inzichten die de afgelopen jaren ontwikkelde BREF-documenten hebben opgeleverd over beste beschikbare technieken voor stookinstallaties. Het gaat om zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxiden (NOx), koolmonoxide (CO) en stof. De emissiegrenswaarden zijn een vangnet dat bij eventuele afwijking van BREF-documenten niet mag worden overschreden.
Het bevoegd gezag mag bij storingen in de brandstoflevering voor een beperkte periode afwijking van de emissiegrenswaarden toestaan, evenals onder de LCP-richtlijn. De richtlijn bevat tevens voorschriften hoe de emissiegrenswaarden worden bepaald in geval van uitbreiding of verandering van een stookinstallatie, ook gelijk aan de LCP-richtlijn.

De richtlijn bevat voorschriften voor de monitoring van emissies naar de lucht (deel 3 van Bijlage V) en regels ter bepaling van de emissiegrenswaarden voor stookinstallaties waarin verschillende soorten brandstoffen worden gebruikt. Via comitologie zullen regels worden gesteld met betrekking tot het vaststellen van de voor inwerkingstelling en stillegging benodigde tijd, en het nationale overgangsplan.

3.4 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties (hoofdstuk IV, art.42-55)

Hoofdstuk IV is van toepassing op afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties die vaste of vloeibaar afval (mee)verbranden. Ten opzichte van de Afvalverbrandingsrichtlijn bevat hoofdstuk IV alleen aanscherpingen van emissiegrenswaarden voor NO_x, SO_2 en fijnstof uit afvalmeeverbrandingsinstallaties. Alle emissiegrenswaarden zijn een vangnet dat bij eventuele afwijking van BREF-documenten niet mag worden overschreden. Net als bij de Afvalverbrandingsrichtlijn gaat het om alle verbrandingsstraten en de voorzieningen voor ontvangst, opslag en voorbehandeling ter plaatse van afval, de systemen voor de toevoer van afval, brandstof en lucht, de stoomketel, alsook de behandeling van rookgassen, residuen en afvalwater, de schoorstenen en de regeling van het verbrandingsproces en de registratie en bewaking van verbrandingsomstandigheden. Als er andere processen dan oxidatie worden toegepast voor de thermische behandeling van afval omvat de afval(mee)verbrandingsinstallatie zowel het thermische proces als het daaropvolgende verbrandingsproces.
De vergunning moet een lijst bevatten van alle soorten afval die behandeld mogen worden, de totale afval(mee)verbrandingscapaciteit van de installatie, de emissiegrenswaarden voor lucht en water, etc. Vergunningen moeten periodiek worden herzien. De richtlijn bevat tevens bepalingen over de beperking van emissies, en de monitoring van emissies. Zodra passende technieken voorhanden zijn zal via comitologie een datum worden vastgesteld vanaf wanneer continue metingen van emissies naar de lucht van zware metalen, dioxines en furanen moeten plaatsvinden.
De richtlijn bevat exploitatievoorschriften, de verplichting voor de exploitant om ten aanzien van de levering en ontvangst van afval alle noodzakelijke maatregelen te treffen ter voorkoming en beperking van verontreiniging van lucht, bodem, water en andere negatieve effecten op het milieu, stank en geluid, en directe risico's voor de menselijke gezondheid. Het bevoegd gezag moet een lijst van afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties met een nominale capaciteit van minder dan twee ton per uur ter beschikking van het publiek stellen.

3.5 Organische oplosmiddelen (hoofdstuk V, art. 56-65).

De emissiegrenswaarden van de EG-VOS-richtlijn zijn niet gewijzigd. De richtlijn is alleen geïntegreerd, waarbij voorschriften zijn afgestemd en verduidelijkt en dubbele en verouderde regelgeving is verwijderd (van 17 naar 10 artikelen en van 33 naar 13 definities). De activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt, staan vermeld in deel 1 en 2 van Bijlage VII. Stoffen of mengsels met bepaalde gevarenaanduidingen moeten zo snel mogelijk door minder schadelijke stoffen of mengsels worden vervangen. Een installatie mag bepaalde emissiegrenswaarden niet overschrijden (deel 2 en deel 3 van Bijlage VII) of moet voldoen aan het emissiereductieplan (deel 5, Bijlage VII) als daarmee een gelijkwaardige emissiereductie kan worden bewerkstelligd in vergelijking met de genoemde emissiegrenswaarden. De richtlijn bevat tevens voorschriften voor het meten van emissies van organische oplosmiddelen (deel 6, Bijlage VII).

3.6 Titaandioxideproductie (hoofdstuk VI, art. 66-70)
De emissiegrenswaarden voor de titaandioxide-industrie zijn op basis van nieuwe inzichten over beste beschikbare technieken uit de BREF-documenten aangescherpt. Verder zijn definities, procedurele bepalingen en monitoringseisen vereenvoudigd en gestroomlijnd (van 17 artikelen in de oorspronkelijke richtlijnen naar 6). De richtlijn bevat een verbod op het lozen van specifieke soorten afval van de titaandioxide-industrie. Emissiegrenswaarden voor water (deel 1 van Bijlage VIII) mogen niet worden overschreden. Ook emissies naar de lucht mogen bepaalde grenswaarden niet overschrijden (deel 3 van Bijlage VIII). De lidstaten moet zorgen voor monitoring van emissies naar de lucht en het water om de naleving van de vergunningvoorschriften na te gaan.

3.7 Comitologie, overgangsbepalingen en slotbepalingen (hoofdstuk VII, art. 71-84)
De lidstaten moeten over de implementatie van de richtlijn informatie verstrekken aan de Commissie (emissiegegevens, emissiegrenswaarden, toepassing van BBT-conclusies, ontwikkeling en toepassing van opkomende technieken). Hiervoor zal een format worden ontwikkeld (via comitologie). Voor alle stookinstallaties houden de lidstaten de verplichting een jaarlijkse inventarisatie van de SO_2-, NO_x- en stofemissies en energieverbruik vast te stellen.

Iedere drie jaar vanaf de implementatiedatum brengt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag over de implementatie van de richtlijn. Het verslag is mede gebaseerd op verslagen van Lidstaten. De rapportageverplichtingen zijn op zich hetzelfde, maar de inhoudelijke afstemming en stroomlijning van de rapportagetermijnen vereenvoudigt de uitvoering.
Het verslag van de Commissie gaat zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel voor vaststelling of bijstelling van emissiegrenswaarden voor specifieke installaties op basis van herziene of nieuwe BBT-conclusies.

Overtreding van de nationale voorschriften ter uitvoering van de richtlijn moet worden strafbaar gesteld en dit moet effectief, proportioneel en afschrikwekkend zijn. Deze bepaling komt uit de Afvalverbrandingsrichtlijn en gaat gelden voor alle activiteiten onder de richtlijn.

4. Wijziging van het Besluit omgevingsrecht

Het Besluit omgevingsrecht geeft ter implementatie van de IPPC-richtlijn instructies voor het verlenen van omgevingsvergunningen en het vaststellen van algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer. De instructies zijn van overeenkomstige toepassing op watervergunningen en algemene regels op grond van de Waterwet. In artikel 6.25, eerste lid, en artikel 6.26, eerste lid, van de Waterwet wordt voor de toepassing hiervan verwezen naar de relevante artikelen in de Wabo. De tekst van de hoofdstukken I, II en VII van de Richtlijn industriële emissies komt goeddeels overeen komt met de tekst van de IPPC-richtlijn. De artikelen in het Besluit omgevingsrecht die de IPPC-richtlijn implementeren hoefden daarom meestal niet te worden aangepast: De tekst van deze artikelen is zoveel mogelijk ongewijzigd overgenomen.

Om een omgevingsvergunning of watervergunning te krijgen, moet een bedrijf de beste beschikbare technieken toepassen om emissies te voorkomen dan wel zo veel mogelijk te reduceren. Bij het bepalen van wat de beste beschikbare technieken zijn, houden het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat) en bedrijven rekening met BREF-documenten. Deze documenten geven een overzicht van de beschikbare

milieutechnieken en wijzen de technieken aan met de beste milieuprestaties en die ook economisch en technisch haalbaar zijn (de zogenaamde BBT-conclusies). De Richtlijn industriële emissies verduidelijkt de eisen aan de doorwerking van de BBT-conclusies in vergunningen en bij de actualisering van vergunningen en algemene regels:

- Emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op de technieken die het best haalbare milieuresultaat geven en mogen in principe de emissieniveaus van de BBT-conclusies niet overschrijden[12]. Dit brengt het gelijke speelveld in de Europese Unie een stuk dichterbij en levert een bijdrage aan vermindering van grensoverschrijdende verontreiniging.
- Alleen in specifieke gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de BBT-conclusies uit de BREF-documenten. Soepeler eisen moeten van geval tot geval gemotiveerd worden vanuit de lokale technische en milieusituatie waarmee bij het vaststellen van de BBT-conclusies geen rekening is gehouden[13]. Dat kan bijvoorbeeld spelen als technieken en processen worden toegepast waarmee bij het vaststellen van het BBT-document geen rekening is gehouden. De plaatselijke milieuomstandigheden bepalen voor een belangrijk deel of een eventuele afwijking van BBT-conclusies gerechtvaardigd kan worden en bijvoorbeeld niet tot een te grote belasting van één milieucompartiment of emissie van een bepaalde stof leidt. De criteria sluiten aan bij de Nederlandse praktijk.
- Voor het toetsen en zo nodig aanpassen van de vergunning aan nieuwe of herziene BBT-conclusies wordt een termijn van vier jaar gesteld[14]. Hoewel ook de IPPC-richtlijn ervan uit ging dat het bevoegd gezag bestaande vergunningen na toetsing aan ontwikkelingen in beste beschikbare technieken zo nodig aanpast, gold geen termijn. De toetsingsfrequentie gaat ten minste de frequentie van de herziening van de BBT-conclusies volgen. De Europese Commissie streeft ernaar BBT-conclusies eens per acht jaar te herzien[15]. Dit sluit aan bij de Nederlandse praktijk.

De rol van BBT-conclusies bij vergunningverlening en het toetsen en zo nodig actualiseren van vergunningen aan nieuwe of herziene BBT-conclusies worden in de artikelen 5.4 , 5.5 en 5.10 van het Besluit omgevingsrecht opgenomen.

Door Nederlandse jurisprudentie zijn de mogelijkheden voor het bevoegd gezag om zelf (ambtshalve) vergunningen te actualiseren beperkt. Vrijwel altijd heeft het bevoegd gezag een aanvraag van het bedrijf nodig om een vergunningen te actualiseren.[16] De Richtlijn industriële emissies heeft de vereisten voor het actualiseren van vergunningen geconcretiseerd[17]. Naleving van deze Europese verplichtingen maakt een verdergaande toepassing van de ambtshalve wijziging, desnoods door de grondslag van de aanvraag te verlaten, noodzakelijk. De verplichting uit artikel 2.31, eerste lid onder b, van de Wabo over ambtshalve actualiseren vergunningen dient met het oog hierop ruimer te worden

[12] Artikel 14, derde lid, en artikel 15, eerste en tweede lid, Richtlijn industriële emissies.
[13] Artikel 15, derde lid, Richtlijn industriële emissies.
[14] Artikel 21, derde lid, Richtlijn industriële emissies.
[15] Zie overweging 13 Richtlijn industriële emissies
[16] Kamerstukken II 2006/07, 30 800 XI en 30 654, nr. 109 en Kamerstukken II 2008/09, 22 343, nr. 207.
Zie voor een analyse van jurisprudentie en verkenning van mogelijke oplossingen:
- M.N. Boeve, M.G.W.M. Peeters, M.A. Poortinga en R. Uylenburg, Ambtshalve wijziging van de milieuvergunning; Het richtlijnvoorstel industriële emissies en de actualisatie van milieuvergunningen, Structurele Evaluatie Milieuwetgeving (STEM), maart 2009, www.evaluatiemilieuwetgeving.nl
- Rapport Legal impact assessment IPPC richtlijnvoorstel, april 2009, http://www.infomil.nl/

[17] Zie artikel 21, derde lid, Richtlijn industriële emissies.

geïnterpreteerd. Om dit bevorderen wordt in het kader van het permanent maken van de Crisis en herstelwet[18] artikel 2.31 Wabo verduidelijkt.

In het Besluit omgevingsrecht worden ook kleinere aanpassingen doorgevoerd om onderdelen van de artikelen 14 (Vergunningsvoorwaarden), 15 (Emissiegrenswaarden, gelijkwaardige parameters en technische maatregelen), 21 (Toetsing en bijstelling van de vergunningsvoorwaarden door de bevoegde autoriteit) en 16 (Eisen inzake monitoring) te implementeren. Deze aanpassingen worden in de artikelsgewijze toelichting beschreven.

Het gros van de hoofdstukken I, II en VII is reeds geïmplementeerd via de bestaande regelgeving ter implementatie van de IPPC-richtlijn. Deze reeds bestaande implementatieregelgeving wordt verantwoord in de implementatietabel[19]. Vanwege de spreiding van de implementatieregelgeving van de IPPC-richtlijn over voorheen de Wet milieubeheer en het Inrichtingen- en vergunningenbesluit, wordt de omzetting van de nieuwe richtlijn automatisch ook verdeeld over (thans) de Wabo, het Besluit omgevingsrecht en de Regeling omgevingsrecht.

5. Wijziging van het Activiteitenbesluit

De zes richtlijnen die geïntegreerd worden met IPPC-richtlijn in de Richtlijn industriële emissies geven emissiegrenswaarden en andere voorschriften voor specifieke industriële sectoren met een relatief hoge milieudruk[20]. Het gaat om stookinstallaties, afvalverbranding, installaties die oplosmiddelen gebruiken en titaandioxideproductie. Vertaald naar de Nederlandse situatie gelden de algemene regels voor circa 25% van de installaties die onder de Richtlijn industriële emissies vallen. Deze richtlijnen zijn omgezet in de hierna genoemde algemene regels op grond van artikel 8.40 Wet milieubeheer:
- het Besluit emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A[21] (Bees A);
- het Besluit verbranden afvalstoffen[22] (Bva);
- het Oplosmiddelenbesluit[23];
- het Activiteitenbesluit[24], en
- het Besluit emissie-eisen titaandioxide inrichtingen[25].

5.1 Inpassing in het Activiteitenbesluit
Bij de integratie tot de Richtlijn industriële emissies is de status van de zes "sectorrichtlijnen" gereduceerd tot vangnet in de vorm van bijzondere bepalingen in de hoofdstukken III, IV, V en VI van de richtlijn. Dit vangnet stelt

[18] Wijziging van diverse wetten in verband met het permanent maken van de Crisis- en herstel wet door deze te verankeren in de reguliere wetgeving en enkele andere verbeteringen van het bestuursrecht en het omgevingsrecht (quick wins)
[19] Zie ook de transponeringstabel implementatie IPPC-richtlijn, zoals opgenomen in Stb. 1997, nr. 418, pag. 5, en geactualiseerd in Bijlage I transponeringstabel IPPC-richtlijn/Wet milieubeheer, zoals opgenomen in de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (verduidelijking in verband met de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; vergunning op hoofdzaken/vergunning op maat), Kamerstukken II 2003/04, 29 711, nr. 3, pag. 38-53.
[20] Zie de implementatietabel opgenomen in Bijlage X bij de Richtlijn industriële emissies.
[21] Zie de Regeling meetmethoden emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A.
[22] Zie de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen en de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging.
[23] Zie de Regeling oplosmiddelenboekhouding en metingen VOS-emissies en de Regeling aanduiding NeR.
[24] Het betreft ter implementatie van de EG-VOS-richtlijn inrichtingen die gereguleerd worden door artikel 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e, 4.95, 4.101 en 4.103e.
[25] Stb. 1993 nr. 324, laatstelijk gewijzigd Stb. 2009, 210 en de Regeling grenswaarden sulfaat- en chloridelozingen titaandioxide-industrie (Stcrt. 1989, nr. 618, laatstelijk gewijzigd Stcrt. 2009, nr. 19723).

voor de betreffende sectoren een harde grens voor vergunningverlening, vergelijkbaar met de doorwerking van de 8.40-AMvB's in Nederland bij vergunningverlening. Ten opzichte van de "sectorrichtlijnen" zijn de emissiegrenswaarden aangepast aan technische ontwikkelingen. Het vangnet is met name voor grote stookinstallaties flink verhoogd (strenger geworden). Verder zijn de voorschriften afgestemd, verouderde en overlappende artikelen zijn vervallen en termen en definities zijn gestroomlijnd. De vereenvoudiging die op Europees niveau is bereikt, wordt bij de implementatie behouden door de besluiten - in lijn met de Nederlandse regeldrukprogramma's[26] - te moderniseren en te bundelen in het Activiteitenbesluit. Vijf besluiten worden daarmee vereenvoudigd en gebundeld.

De implementatie van de hoofdstukken III tot en met VI van de Richtlijn industriële emissies vindt niet uitsluitend plaats in het Activiteitenbesluit. De doelen (emissiegrenswaarden) worden in het Activiteitenbesluit opgenomen. Aansluitend bij de systematiek van het Activiteitenbesluit worden technische maatregelen (met name monitoring) omgezet in de Activiteitenregeling. Monitoringvoorschriften voor grote stookinstallaties en afvalverbranding waren verdeeld over het Bees A en de Regeling meetmethoden emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A, respectievelijk het Bva en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen. In het kader van de implementatie worden alle monitoringvoorschriften in de Activiteitenregeling opgenomen. Daarentegen bevatte de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging emissiegrenswaarden, die nu op AMvB-niveau (in het Activiteitenbesluit) zijn opgenomen.

IPPC-installaties worden, uitgaande van de systematiek van het Activiteitenbesluit, inrichtingen type C (artikel 1.2 Activiteitenbesluit). Een gedeelte van de voorschriften van het Activiteitenbesluit is van toepassing op inrichtingen type C. Bij inrichtingen type C gelden de algemene regels naast de omgevingsvergunning. Om de herkenbaarheid van de implementatieregelgeving en de toegankelijkheid van het Activiteitenbesluit te waarborgen worden de voorschriften voor grote stookinstallaties, afvalverbranding en titaandioxide in een afzonderlijk hoofdstuk geïmplementeerd (hoofdstuk 5). Dit nieuwe hoofdstuk onderscheidt zich van hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit, omdat de voorschriften betrekking hebben op vergunningplichtige activiteiten. Hoofdstuk 3 blijft bestaan uit voorschriften voor meldingsplichtige activiteiten die ook gelden voor vergunningplichtige inrichtingen. In het nieuwe hoofdstuk kunnen later eventueel meer milieueisen voor vergunningplichtige activiteiten worden opgenomen. Artikel 73 van de richtlijn bevat de opdracht aan de Commissie om de implementatie van BBT-conclusies te toetsen. Deze bepaling is het resultaat van amendementen van het Europees Parlement. Voor sectoren met een groot milieubelang kan de Commissie naar aanleiding van de toets een wijziging van de richtlijn voorstellen waarmee het vangnet (de hoofdstukken III tot en met IV) wordt aangepast of uitgebreid.

Het Activiteitenbesluit kent naast inrichtingen type C ook inrichtingen type A en type B. Voor inrichtingen type A geldt geen vergunning- of meldplicht. Voor dit type geldt slechts een beperkt aantal algemene regels van het Activiteitenbesluit. Voor inrichtingen type B geldt evenmin een vergunningplicht,

[26] Bijvoorbeeld Kamerstukken II 2010/11, 29 515 nr. 327 en 32 500 XII, nr. 55, Kamerstukken II 2007/08, 29 383, nrs. 102 en 107, Kamerstukken II 2003/04, 29 200 XI, nr. 7 en Kamerstukken II 2003/04, 29 515, nr. 4.

maar wel een meldplicht. In Nederland is ongeveer 75% van de installaties die onder de EG-VOS-richtlijn vallen een inrichting type B. Dat blijft ongewijzigd[27].

5.2 Beste beschikbare technieken zijn leidend

De basiseis voor grote stookinstallaties, afvalverbranding en titaandioxideproductie blijft het toepassen van de beste beschikbare technieken met als referentie de BBT-conclusies .[28] De BBT-conclusies bevatten een reeks emissies per stof (bijvoorbeeld stikstofoxiden of zwaveldioxide) van grotere en kleinere emissies die gehaald worden met de beste beschikbare technieken. De emissiegrenswaarden moeten zijn gebaseerd op de waarden uit die reeks die het best haalbare resultaat geven. De hoofdstukken III, IV en VI van de richtlijn (waarin de LCP-richtlijn, Afvalverbrandingsrichtlijn en Titaandioxiderichtlijnen zijn opgegaan) bevatten slechts minimumeisen, een vangnet. Om tot een sluitende implementatie te komen zijn de BBT-conclusies bepalend en niet de minimumeisen uit de hoofdstukken III, IV en VI van de richtlijn. Bij de formulering van de emissiegrenswaarden in de implementatie-AMvB is daarom rekening gehouden met de emissieniveaus uit de BBT-conclusies. In de praktijk betekent dit dat de emissieniveaus van de best presterende bedrijven de norm vormen voor de andere bedrijven. Bij de formulering van emissiegrenswaarden is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande regelgeving, BBT-documenten, vergunningen en jurisprudentie. Alleen als die instrumenten onvoldoende beschikbaar waren, is gekozen voor de soepele kant van de BBT-conclusies. De emissiegrenswaarden in de implementatie-AMvB overschrijden nergens de emissieniveaus uit de BBT-conclusies: omdat BBT-conclusies zorgvuldig, op Europees niveau en in samenspraak met het bedrijfsleven zijn vastgesteld, is afwijken van BBT-conclusies vrijwel nooit te rechtvaardigen. De jurisprudentie geeft alleen voorbeelden van tijdelijke afwijkingen om het bedrijf de gelegenheid te geven om te schakelen[29].

5.3 Relatie algemene regels en vergunningvoorschriften

De algemene regels komen qua juridische vorm overeen met de "algemene bindende voorschriften" van de artikelen 6 en 17 van de richtlijn. In artikel 3, derde lid, van de richtlijn worden algemene bindende voorschriften gedefinieerd als "emissiegrenswaarden of andere voorwaarden, op sectorieel of hoger niveau, die zijn goedgekeurd met het doel om rechtstreeks te worden gebruikt bij het vaststellen van vergunningvoorwaarden". Algemene bindende voorschriften gelden direct voor bedrijven, net zoals vergunningvoorwaarden. Algemene bindende voorschriften moeten worden onderscheiden van instructies aan het bevoegd gezag die pas voor het bedrijf gaan gelden als het bevoegd gezag ze in het kader van vergunningverlening omzet in vergunningvoorschriften. Algemene bindende voorschriften moeten een niveau van milieubescherming geven dat gelijkwaardig is aan het niveau van vergunningvoorwaarden (artikel 17, eerste lid) en zijn daarom gebaseerd op BBT-conclusies. Het bevoegd gezag motiveert het gestoeld zijn op BBT-conclusies in het kader van de vergunningverlening en ziet, als verzekerd is dat de algemene bindende voorschriften de beste beschikbare

[27] Het betreft meldingsplichtige inrichtingen die gereguleerd worden door de artikelen 4.24, 4.30, 4.55, 4.94a, 4.94e, 4.95, 4.101 en 4.103e.
[28] Zie de artikelen 11, 14 en 15 van hoofdstuk II van de Richtlijn industriële emissies waarin de IPPC-richtlijn is opgegaan.
[29] In een deel van de lidstaten, bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk, wordt vaker van BREF-documenten afgeweken. Deze, in de ogen van de Europese Commissie verkeerde, uitleg van de IPPC-richtlijn was mede aanleiding voor verduidelijking van de Europese regelgeving in de Richtlijn industriële emissies. Zie bijvoorbeeld: F.H. Oosterhuis, M.G.W.M. Peeters en R. Uylenburg: Het beoordelingskader van de IPPC richtlijn; Implementatie, interpretatie en toepassing. Structurele Evaluatie Milieuwetgeving, STEM publicatie 2007/1, www.evaluatiemilieuwetgeving.nl

technieken weerspiegelen, af van het stellen van vergunningvoorwaarden en volstaat met een verwijzing naar de voorschriften (artikel 6, richtlijn).
Voor de Nederlandse situatie betekent dit dat het bevoegd gezag de bevoegdheid houdt strengere eisen te stellen dan welke gelden op grond van de implementatie-AMvB: Op grond van artikel 2.22, vijfde lid, van de Wabo[30] dient het bevoegd gezag, zo nodig in afwijking van algemene regels, bij IPPC-installaties strengere voorschriften aan de vergunning te verbinden. Dat kan nodig zijn om de toepassing van de beste beschikbare technieken in specifieke gevallen te waarborgen, bijvoorbeeld bij uit milieuoogpunt beter presterende nieuwe installaties. De beste beschikbare technieken die in de praktijk worden toegepast en de emissiereducties die daarmee worden gehaald, zijn immers bepalend voor de hoogte van de emissiegrenswaarde. Dat kan dus ook de lage/strenge kant of het midden van een emissieniveau uit de BBT-conclusies zijn. Een andere aanleiding kan de naleving van milieukwaliteitseisen op grond van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer zijn. Het bevoegd gezag zal dit beoordelen bij de vergunningaanvraag of de actualisatie van vergunningen, bijvoorbeeld wanneer aan BBT-conclusies wordt getoetst. Voorschriften in bestaande vergunningen die strenger zijn dan deze implementatie-AMvB blijven met deze grondslag in stand (zie ook paragraaf 7, Overgangsrecht).
Vergunningvoorschriften in bestaande vergunningen die soepeler zijn dan de implementatie-AMvB worden overruled, en verworden daarmee tot een dode letter. Het bevoegd gezag kan deze voorschriften bij de eerstvolgende wijzing van de vergunning of een ambtshalve wijziging laten vervallen.

5.4 Bodembescherming
Nederland kent al een uitgebreid systeem van regelgeving met betrekking tot het voorkomen en herstellen van verontreiniging van bodem en grondwater. De betreffende regelgeving doet grotendeels dienst als implementatie van artikel 22 van de richtlijn.
Zorgplicht
Bij de implementatie is er voor gekozen het bestaande nationale (hoge) beschermingsniveau van bodem en grondwater te handhaven. Dit houdt in dat preventieve bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen gericht zijn op het voorkomen en verwijderen van verontreiniging. Bij bedrijfsbeëindiging wordt, ingeval er verontreiniging is veroorzaakt aan bodem of grondwater, de verontreiniging verwijderd of beperkt met het oog op een volgende functie van de grond, op basis van de zorgplicht van artikel 13 van de Wet bodembescherming (Wbb). De voortzetting van het bodembeleid op basis van de zorgplicht van de Wbb betekent dat er, in tegenstelling tot de richtlijn, geen sprake is van een risicoafweging in geval van bedrijfsbeëindiging, maar dat er altijd gesaneerd wordt tot het niveau waarin de bodem en het grondwater zich bevonden (niveau van oprichting of verandering van de inrichting of de achtergrondwaarde van het Besluit bodemkwaliteit).

Nulsituatierapport/eindsituatierapport
De verplichting in artikel 22 van de richtlijn om een nulsituatierapport en een eindsituatierapport op te stellen is nieuw in de richtlijn; de IPPC-richtlijn kende slechts algemeen geformuleerde verplichtingen over bodembescherming. Er is

[30] Artikel 2.22, vijfde lid, Wabo (voormalig 8.11, zesde lid Wet milieubeheer): Voor zover met betrekking tot de activiteit algemeen verbindende voorschriften gelden, kunnen de voorschriften die aan de vergunning worden verbonden daarvan alleen afwijken voor zover dat bij die regels is toegestaan. In afwijking van de eerste volzin worden aan een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, met betrekking tot een inrichting waartoe een gpbv-installatie behoort, voorschriften verbonden die afwijken van de algemeen verbindende voorschriften, bedoeld in de eerste volzin, voor zover met die voorschriften niet wordt voldaan aan het bepaalde bij of krachtens het tweede of derde lid of artikel 2.14.

voor gekozen om zoveel mogelijk te werken met algemene regels voor wat betreft bodemvoorschriften. Het was tot nu toe mogelijk om in de vergunning de verplichting tot het opstellen van een nulsituatierapport of een eindsituatierapport op te nemen. De voordelen van het in algemene regels opnemen van deze verplichtingen zijn dat er een verminderde afhankelijkheid is van de vergunningverlener voor een juiste en volledige uitvoering van richtlijn en dat inrichtingen met een IPPC-installatie gelijk worden behandeld.

Passende bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen
Tot nu toe nemen vergunningverleners voor passende bodem- en grondwaterbeschermende maatregelen maatwerk in de vergunning op, op basis van de Nederlandse richtlijn Bodembescherming (NRB). De NRB is aangewezen als BBT-document in Bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht. Dat blijft zo. Door aanpassing van de definitie van "bodembedreigende situatie" aan het systeem van de richtlijn, worden het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen en het risico op verontreiniging ingepast in het Nederlandse systeem met de begrippen aanvaardbaar en verwaarloosbaar bodemrisico.
Het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen zoals bedoeld in de richtlijn (artikel 22, tweede lid) worden gedekt door het (aangepaste) begrip bodembedreigende situatie. Als er geen sprake is van relevante gevaarlijke stoffen is er geen risico op verontreiniging. In geval van een bodembedreigende situatie wordt door een combinatie van voorzieningen, maatregelen en een nul- en een eindonderzoek, het risico op verontreiniging geminimaliseerd. Een systematische evaluatie van het risico op verontreiniging vindt plaats door het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico op basis van de NRB en door middel van inspectie en keuring en controle op voorzieningen en maatregelen.

Bij de implementatie wordt niet voorzien in een additioneel tussentijds bodemonderzoek omdat het aangepaste systeemvoor de monitoring van bodem- en grondwaterverontreiniging een systematische evaluatie van het risico op verontreiniging kent door de combinatie van nulsituatierapport met eindsituatierapport en controle en toezicht op maatregelen en voorzieningen. Bovendien kan het bevoegd gezag in de vergunning opnemen dat een tussentijds onderzoek moet worden uitgevoerd bij verandering van de inrichting (artikel 2.11, tweede lid Activiteitenbesluit). Dit gold al voor alle typen inrichtingen die voorheen onder het Activiteitenbesluit vielen. Voor IPPC-installaties wordt het maatwerk dan als voorschrift in de vergunning vervat.

5.5 Organische oplosmiddelen
Eén van de richtlijnen die is geïntegreerd in de Richtlijn industriële emissies is de EG-VOS-richtlijn. Deze was omgezet in het Oplosmiddelenbesluit, het Activiteitenbesluit, de Regeling oplosmiddelenboekhouding en metingen VOS-emissies en de Regeling aanduiding NeR.[31] In Nederland zijn ongeveer 800 oplosmiddeleninstallaties. Ongeveer 75% van deze installaties zijn niet-vergunningplichtige inrichtingen die worden gereguleerd door het Activiteitenbesluit. Het betreft onder meer chemische wasserijen (ongeveer 40%). De overige 25% zijn vergunningplichtige inrichtingen die onder het Oplosmiddelenbesluit vallen, waaronder ongeveer 60 IPPC-installaties[32].

[31] Zie voor een uitgebreide toelichting op de implementatie van de EG-VOS-richtlijn de Nota van Toelichting bij het Oplosmiddelenbesluit (Stb. 161, 2001) en de toelichting bij de Regeling oplosmiddelenboekhouding en metingen VOS-emissies (Stcrt. 9 augustus 2001).
[32] Verzameling, analyse en rapportage gegevens t.b.v. EU-rapportage EG-VOS Richtlijn, Den Haag, OpdenKamp Adviesgroep B.V., 2008.

De EG-VOS-richtlijn is inhoudelijk nagenoeg ongewijzigd opgenomen in hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies. Deze richtlijn heeft tot doel het verminderen van de emissie van vluchtige organische stoffen. De richtlijn eist daartoe dat oplosmiddeleninstallaties emissiegrenswaarden naleven dan wel een emissiereductieprogramma opstellen en uitvoeren. Om aan te tonen dat de oplosmiddeleninstallatie aan de emissiegrenswaarden of het reductieprogramma voldoet, moet een oplosmiddelenboekhouding worden bijhouden. De wijzigingen die de Richtlijn industriële emissies aanbrengt betreffen de redactie en bewoordingen van enkele definities als gevolg van de EU-GHS verordening[33] en de integratie met andere onderdelen van de Richtlijn industriële emissies.

Voor de implementatie van hoofdstuk V is een nieuwe afdeling opgenomen in hoofdstuk 2 (afdeling 2.11) van het Activiteitenbesluit. Deze afdeling bevat een aantal vrijwel ongewijzigde artikelen uit het Oplosmiddelenbesluit, alsmede de bijlagen IIA en IIB van het Oplosmiddelenbesluit en daarnaast artikel 4.95 en 4.101 uit het Activiteitenbesluit over het reinigen van textiel. Die laatste zijn afgestemd met de artikelen uit het Oplosmiddelenbesluit. Niet alle artikelen uit het Oplosmiddelenbesluit zijn overgenomen in de nieuwe afdeling. De artikelen 5, 7, 8, 14 en 17 van het Oplosmiddelenbesluit keren niet terug in het Activiteitenbesluit, omdat de achterliggende artikelen uit de EG-VOS-richtlijn zijn vervallen bij integratie (de artikelen 4.2, 4.3, 5.11, 5.12, 8.1 en 16). Ook de mogelijkheid om nadere monitoringeisen te kunnen stellen (artikel 9) is vervallen. Een deel van de richtlijnbepaling wordt geïmplementeerd in de Activiteitenregeling. Dit betreft de monitoring van emissies (artikel 60 richtlijn), de verslaglegging (artikel 62) en de Oplosmiddelenboekhouding (Bijlage VII, deel 7). Tabel 5.1 illustreert welke artikelen van het Oplosmiddelenbesluit terugkomen in het Activiteitenbesluit en welke vervallen.

Hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies geldt alleen indien een of meerdere van een twintigtal activiteiten in Bijlage VII bij de richtlijn genoemde met oplosmiddelen wordt uitgevoerd[34] en hierbij een verbruiksdrempel voor vluchtige organische stoffen wordt overschreden, ongeacht of die activiteiten vergunningplichtig zijn of onder de algemene regels vallen. Afdeling 2.11 is van toepassing op vergunningplichtige inrichtingen, net als voorheen het Oplosmiddelenbesluit, waarbinnen activiteiten met oplosmiddelen plaatsvinden. Dit betreft zowel IPPC-installaties als overige vergunningplichtige inrichtingen. Afdeling 2.11 is, als de drempelwaarden worden bereikt, ook van toepassing op bedrijfsmatige activiteiten genoemd in de volgende paragrafen van het Activiteitenbesluit:

a) het reinigen, coaten en lijmen van hout of kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen (§ 4.3.2);

[33] Het betreft:
- Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PBEU 2008 L 353), gewijzigd met 1336/2008, 790/2009 en 440/2010.
- Richtlijn 2008/112/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 tot wijziging van de Richtlijnen 76/768/EEG, 88/378/EEG en 1999/13/EG van de Raad en de Richtlijnen 2000/53/EG, 2002/96/EG en 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad teneinde ze aan te passen aan Verordening (EG) nr. 1272/2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (PBEU 2008 L 345). Deze richtlijn is onder meer omgezet met het Besluit van 10 april 2010, houdende wijziging van verschillende algemene maatregelen van bestuur ter uitvoering van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (Stb. 2010, 177)

[34] Het betreft vooral coatings-, druk-, lijm- en reinigingstechnieken. Zie bijlage VII van de RIE voor een beschrijving van deze activiteiten. Deze beschrijving wijkt overigens niet af van Bijlage I behorende bij het Oplosmiddelenbesluit.

b) het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten (§ 4.4.2);
c) het reinigen, lijmen en coaten van metalen (§ 4.5.5);
d) de vellenoffset druktechniek (§ 4.7.3);
e) het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton (§ 4.7.3a), en
f) het lijmen en coaten van textiel (§ 4.7.4c).

Tabel 5.1: Transponeringstabel Oplosmiddelenbesluit

Artikel Oplosmiddelenbesluit	
1, eerste lid	1.1 Activiteitenbesluit
1, tweede lid	2.29, derde lid Activiteitenbesluit
2	2.28 Activiteitenbesluit
3	2.29, eerste, tweede, vierde en vijfde lid Activiteitenbesluit
4	2.30 Activiteitenbesluit
5	-
6	2.31 Activiteitenbesluit
7-9	-
9a	2.22, vijfde lid, Wabo
10	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling
11	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling
12	1.10 Activiteitenbesluit
13	17.1 en 17.2 Wet milieubeheer
14	-
15	21.2a Wet milieubeheer
16-17	-
Bijlage I	1.1 Activiteitenbesluit (dynamische verwijzing Bijlage VII, deel 1, richtlijn)
Bijlage IIA	Tabel 2.28a en 2.28b Activiteitenbesluit
Bijlage IIB	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling

5.6 Grote stookinstallaties

De LCP-richtlijn gaat op in hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies. Dit hoofdstuk stelt emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden, stof en koolmonoxide en geeft andere voorschriften voor grote stookinstallaties. Door middel van dit besluit wordt dat hoofdstuk geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit en de bijbehorende regeling. De LCP-richtlijn is nu geïmplementeerd in het Bees A en de Regeling meetmethoden emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A. In Nederland betreft het ongeveer 200 stookinstallaties in energiecentrales, raffinaderijen en de chemische industrie[35], allemaal IPPC-installaties, vooral allerlei stookinstallaties op gas en daarnaast minder dan tien zeer grote stookinstallaties op steenkool.

Op Europees niveau zijn de beste beschikbare technieken voor grote stookinstallaties geëvalueerd. Het resultaat is onder meer vastgelegd in de BREF-documenten Grote stookinstallaties en Raffinaderijen uit respectievelijk 2003 en 2005[36]. Deze emissieniveaus zijn strenger dan de emissiegrenswaarden in de LCP-richtlijn en gelden sinds 2005 als referentie voor vergunningverlening voor grote stookinstallaties. De LCP-richtlijn heeft hierdoor weinig sturend effect meer. Deze stelt alleen nog beperkingen aan afwijkingen van de emissieniveaus uit de BBT-conclusies uit de BREF-documenten. Onderdeel van de Richtlijn industriële emissies vormt dan ook een aanscherping van de emissiegrenswaarden. Voor de bestaande installaties geldt een algemene

[35] 169 grote stookinstallaties in 51 inrichtingen (Nederlandse rapportage over uitvoering van de LCP-richtlijn 2009)
[36] BREF-documenten en Oplegnotities Grote stookinstallaties en Raffinaderijen:
http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/bbt-en-brefs/brefs/brefs/virtuele_map/grote/
http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/

overgangstermijn tot 1 januari 2016. Lidstaten kunnen daarnaast onder voorwaarden gebruik maken van specifieke overgangsbepalingen (artikelen 31 tot en met 34, artikel 40, tweede en derde lid, artikel 82, derde lid, en onderdelen van Bijlage V, deel 1) om de omschakeling naar schonere technieken soepel en gecontroleerd te laten verlopen. In het hoofdstuk overgangsrecht wordt aangegeven welke overgangsbepalingen Nederland gebruikt.

Bij de implementatie is ernaar gestreefd het Bees A te vereenvoudigen, het binnenhalen van nieuwe complexiteit uit de Richtlijn industriële emissies te voorkomen en tegelijkertijd een correcte implementatie van zowel het BREF-document Grote stookinstallaties (hoofdstuk II) als de minimumemissiegrenswaarden uit hoofdstuk III te garanderen. In dit besluit worden daarom de vele emissiegrenswaarden uit het Bees A (meer dan 150) teruggebracht tot enkele (20) emissiegrenswaarden. De emissiegrenswaarden garanderen dat de beste beschikbare technieken worden toegepast[37]. Conform artikel 15, vierde lid, van de richtlijn overschrijdt geen van de emissiegrenswaarden de minimumeisen uit Bijlage V bij de richtlijn. Alle emissiegrenswaarden liggen binnen de met beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van de BBT-conclusies[38]. Bij het bepalen van de emissiegrenswaarden zijn bestaande emissiegrenswaarden uit de regelgeving (waaronder Bees A), bestaande vergunningen en de Nederlandse Emissierichtlijn lucht (NeR)[39] gebruikt, mits die emissiegrenswaarden binnen de bandbreedtes van de BBT-conclusies liggen en aan de minimumeisen van Bijlage V voldoen. Als onvoldoende beschikbaar was, is gekozen voor de soepele kant van de BBT-conclusies. Dit wordt nader toegelicht in de artikelsgewijze toelichting.
De emissiegrenswaarden gelden onder normale bedrijfsomstandigheden (zie artikel 15, tweede lid, richtlijn). Voor andere dan normale bedrijfsomstandigheden gelden specifieke voorschriften. Een deel daarvan is onderdeel van de implementatie, bijvoorbeeld artikel 30, vijfde en zesde lid, over onderbreking van de brandstoflevering of Bijlage V, deel 4, over het buiten beschouwing laten van emissies tijdens opstarten en stilleggen. Het andere deel regelt het bevoegd gezag met vergunningvoorschriften per geval, op grond van artikel 14, eerste lid, onder f, van de richtlijn.[40] Het gaat dan bijvoorbeeld om lekken, storingen, korte stilleggingen, definitieve bedrijfsbeëindiging, enz.
De emissiegrenswaarden gelden op het punt waar de emissies de installatie verlaten of worden toegepast als gelijkwaardige parameters of gelijkwaardige technische maatregelen. Dit geeft bedrijven de vrijheid om middelen en maatregelen te kiezen en de flexibiliteit om emissiepunten binnen de installatie te salderen of te werken met een gemiddelde emissiegrenswaarde voor meer emissiepunten ("bubble"). Voorwaarde is dat het bedrijf ten genoegen van het bevoegd gezag een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garandeert[41]. Het bevoegd gezag kan daartoe extra monitoringeisen of andere vergunningvoorschriften opnemen[42].
Tabel 5.2 laat zien hoe Bees A is geactualiseerd en geïntegreerd in het Activiteitenbesluit.

Tabel 5.2: Transponeringstabel Bees A

Artikel Bees A	
1	1.1 Activiteitenbesluit

[37] Artikel 2.14, eerste lid, onder c Wabo / artikel 15, tweede lid, Richtlijn industriële emissies.
[38] Artikel 5.5a Besluit omgevingsrecht / Artikel 15, derde lid Richtlijn industriële emissies.
[39] http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/ner/
[40] Grondslag artikel 5.7, eerste lid, onder f, Besluit omgevingsrecht.
[41] Grondslag artikel 14, tweede lid, en 15, tweede lid, richtlijn.
[42] Grondslag artikel 5.6 Besluit omgevingsrecht en de wijziging daarvan in artikel VI, onderdeel F, van de implementatie-AMvB.

2	5.1, eerste lid, Activiteitenbesluit
3	-
4	5.3, tweede lid, Activiteitenbesluit
5	-
5a	5.2 Activiteitenbesluit
6	5.1, tweede lid Activiteitenbesluit
7	§ 3.2.1 (Bems) Activiteitenbesluit
7a	5.12 Activiteitenbesluit
8	-
9	5.9, eerste en tweede lid Activiteitenbesluit
10	5.3, eerste lid, Activiteitenbesluit
10a	5.1, vierde lid, 5.3, tweede en derde lid
10b	-
10c	-
10d	Hoofdstuk 4 Regeling omgevingsrecht (Mor)
11	5.4, 5.5, 5.7 Activiteitenbesluit
12	5.4, 5.5, 5.7 en v.w.b. 12, zesde, zevende en achtste lid, 5.11 Activiteitenbesluit
13	5.4, 5.5, 5.7 Activiteitenbesluit
14-17	-
18	5.9, derde lid, Activiteitenbesluit
19	-
20	5.5 Activiteitenbesluit
20a	-
21	-
22	-
23	5.5 Activiteitenbesluit
23a	-
24-25	-
25a	§ 3.2.1 Activiteitenbesluit (Bems)
26-29	-
29a	5.4a Besluit omgevingsrecht (Bor)
30-43	Afdeling 5.1 Activiteitenregeling
43a-45	-
46	5.10 Activiteitenbesluit
47-50	-

5.7 Afvalverbrandings- en -meeverbrandingsinstallaties

De Afvalverbrandingsrichtlijn is opgegaan in hoofdstuk IV van de Richtlijn industriële emissies. De integratie is benut om de Europese regelgeving te vereenvoudigen: de emissiegrenswaarden worden gestroomlijnd, een aantal termen en definities vervalt of wordt beter afgestemd en de monitoringeisen zijn versoepeld. Door middel van deze AMvB wordt dat hoofdstuk geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit. De Afvalverbrandingsrichtlijn is nu omgezet in het Bva, de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen. In Nederland gaat het om ongeveer 20 afvalverbrandingsinstallaties die alleen afval verbranden en ongeveer 20 stookinstallaties op biomassa en steenkool die afval meeverbranden, allemaal IPPC-installaties.

Een groot deel van het Bva wordt ongewijzigd overgenomen. Voor toelichting wordt daarom verwezen naar de toelichting bij het Bva[43]. De belangrijkste wijziging is de stroomlijning van de emissiegrenswaarden:

1. De Richtlijn industriële emissies actualiseert de emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofoxiden en stof voor afvalmeeverbrandingsinstallaties (de C_{proces}in de B-tabellen). Deze installaties verbranden zowel afval als brandstoffen, bijvoorbeeld kolengestookte of biomassacentrales. De richtlijn

[43] Stb. 2004, nr. 67, laatstelijk gewijzigd Stb. 2008, nr. 135.

scherpt de emissiegrenswaarden aan. Daarnaast zijn de emissiegrenswaarden, die gelden voor grote stookinstallaties die alleen brandstof gebruiken en grote stookinstallaties die afval meeverbranden, afgestemd.

2. De emissiegrenswaarden voor afvalverbrandingsinstallaties zijn in de Richtlijn industriële emissies gelijk gebleven aan die in de Afvalverbrandingrichtlijn uit 2000. In 2006 is het BREF-document Afvalverbranding[44] gepubliceerd dat voor een aantal stoffen strengere emissieniveaus geeft. Deze eisen worden momenteel in Nederland in de praktijk toegepast. Bij de implementatie zijn daarom de emissiegrenswaarden voor zoutzuur, zwaveldioxide, stikstofoxiden, koolmonoxide (luchtemissies), lood, zink, dioxinen en furanen (wateremissies) enigszins aangescherpt tot de soepelste niveaus van de BBT-conclusies uit het BREF-document Afvalverbranding, zodat de emissiegrenswaarden conform artikel 15, derde lid, van de richtlijn de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus niet overschrijden. Door gebruik te maken van de optie in de richtlijn om de emissiegrenswaarden uit te drukken in daggemiddelden en het 97% percentiel van de halfuurgemiddelden is het aantal emissiegrenswaarden teruggebracht.

Het verbod uit artikel 4 Bva (Het is verboden buiten een inrichting een verbrandingsinstallatie in werking te hebben) keert niet terug. Dit verbod volgt al uit artikel 10.2 Wet milieubeheer dat het verbranden afval buiten inrichtingen verbiedt. Het verbod volgt overigens niet uit de richtlijn.
Wat voorheen geregeld was in de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen zal hoofdzakelijk opgaan in de Regeling algemene regels inrichtingen milieubeheer. Echter, emissiegrenswaarden voor lozingen van afvalwater van rookgasreiniging worden - samen met de emissiegrenswaarden ten aanzien van luchtemissies - opgenomen in het Activiteitenbesluit, omdat volgens de systematiek van die AMvB doelvoorschriften (zoals emissiegrenswaarden) op AMvB-niveau worden gesteld. Voorheen waren emissiegrenswaarden met betrekking tot afvalwater op regelingsniveau te vinden op grond van de versnelde implementatieprocedure (artikel 21.6, zesde lid, Wet milieubeheer). Het Bva (amvb-niveau) bevatte een aantal meetvoorschriften; deze zullen in het nieuwe systeem opgaan in de Activiteitenregeling.

Tabel 5.3a: Transponeringstabel Bva

Artikel Besluit verbranden afvalstoffen	
1	1.1 Activiteitenbesluit
2	5.15 Activiteitenbesluit
3	-
4	10.2 Wet milieubeheer
5	5.17 Activiteitenbesluit
6	-
7	-
8	4.11 Regeling omgevingsrecht
9	4.11 Regeling omgevingsrecht
10	2.22, vijfde lid, Wabo
11-14	-
15	Hoofdstuk 9 Regeling omgevingsrecht
16-21	-
Bijlage	

[44] Zie voor het BREF-document Afvalverbranding en bijbehorende oplegnotitie:
http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/bbt-en-brefs/brefs/brefs/virtuele_map/grote/
http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/

§1. Emissie-eisen	
1.1, eerste lid (A-tabellen)	5.19, eerste lid, Activiteitenbesluit
1.1, tweede lid (B-tabellen)	5.20 en 5.21 Activiteitenbesluit
1.1, derde lid (C-tabellen)	5.22 Activiteitenbesluit-
1.1, vierde lid (D-tabellen)	5.20 en 5.21 Activiteitenbesluit
1.2	5.23 Activiteitenbesluit
1.3	-
1.4	5.24 Activiteitenbesluit
1.5	2.22, vijfde lid, Wabo
1.6	5.25 Activiteitenbesluit
1.7	5.26 Activiteitenbesluit
1.8	17.1 en 17.2 Wet milieubeheer
§2. Meetvoorschriften	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
§3. Overige voorschriften	
3.1-3.6	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
3.7	5.16 Activiteitenbesluit
3.8	5.18, eerste lid, Activiteitenbesluit
3.9 en 3.10	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
3.11, eerste lid	5.18, tweede lid, Activiteitenbesluit
3.11, tweede en derde lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
3.12	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
3.13	-

Tabel 5.3b: Transponeringstabel Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging

Artikel Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging	
1	1.1 Activiteitenbesluit
1a	-
2	5.15, tweede lid, Activiteitenbesluit
3	-
4	5.27 Activiteitenbesluit
5	6.18 en 6.21 Waterregeling
6	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
7	-
8	5.28 Activiteitenbesluit
9	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
10	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
11	17.1 en 17.2 Wet milieubeheer
12	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
13	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
14-17	-
Bijlage I	Tabel 5.27 Activiteitenbesluit
Bijlage 2	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling

5.8 Titaandioxideproductie

De milieuaspecten van de productie van titaandioxide worden gereguleerd in hoofdstuk VI van de Richtlijn industriële emissies. Titaandioxide wordt door de chemische industrie gewonnen uit erts (rutiel) of slakken (bijvoorbeeld afkomstig van de productie van ijzer en staal). Naast erts zijn zwavelzuur of chloor belangrijke grondstoffen, afhankelijk van het productieproces: het sulfaatproces of het chorideproces. Titaandioxide wordt als witte kleurstof en vulstof toegepast in onder meer verf, cement, rubber en glas. In Nederland produceert één bedrijf titaandioxide.

De belangrijkste milieuaspecten zijn emissies van zwavel- en chloorhoudende stoffen en fijn stof, en de productie van afval dat verontreinigd kan zijn met onder meer zware metalen. Vanwege deze milieurisico's bestaat er al sinds de jaren '70 van de vorige eeuw Europese regelgeving voor de titaandioxide-industrie. Het belangrijkste Europese regelgevingsinstrument is de IPPC-richtlijn

en in het bijzonder het BREF-document Anorganische bulkchemie – vast en overig (2007). De emissiereductie die producenten van titaandioxide kunnen realiseren staat beschreven in dit BREF-document[45]. De BBT-conclusies uit dit BREF-document dienen als referentie voor het vaststellen van voorschriften in vergunningen en algemene regels en maakt de titaandioxiderichtlijnen grotendeels overbodig. De Richtlijn industriële emissies trekt daarom drie specifieke richtlijnen voor de titaandioxide-industrie in, met in totaal 44 artikelen. Deze worden vervangen door hoofdstuk VI van de Richtlijn industriële emissies, met vijf artikelen met daarin onder andere minimumeisen.

Nederland hanteerde tot nu toe algemene regels die direct golden voor producenten van titaandioxide en die vergunningvoorschriften vervingen, al bleef daarnaast ook een omgevingsvergunning nodig. Het betrof het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen en de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie. Deze aanpak wordt voortgezet. De regelgeving is daarbij vereenvoudigd, afgestemd en gebundeld in het Activiteitenbesluit. Ter illustratie: van 17 naar 6 artikelen, 12 definities vervallen of worden geïntegreerd (zie tabellen 5.5a en 5.5b).

De implementatie-AMvB bevat emissiegrenswaarden voor zwavel- en chloorverbindingen en fijn stof. Verder zijn voorschriften over afval opgenomen. Het gaat om verboden voor lozingen in het water van onder meer afvalzuur en zware metalen. Deze gelden als *lex specialis* naast de algemene lozingsverboden van de artikelen 6.2 en 6.3 Waterwet (in een oppervlaktewaterlichaam of in zee). Een watervergunning voor het emitteren in water blijft dus nodig.

Omdat in Nederland op dit moment alleen het chlorideproces wordt toegepast bij de productie van titaandioxide, zijn er voor het sulfaatproces geen geldende vergunningen. Bij het vaststellen van de emissiegrenswaarden in de implementatie-AMvB is daarom de volgende redenering gevolgd: als in de toekomst in Nederland titaandioxide geproduceerd zou gaan worden met het sulfaatproces zou dat een nieuw bedrijf betreffen. Aan nieuwe bedrijven kunnen strengere eisen worden gesteld. In de implementatie-AMvB is daarom voor het vaststellen van de emissiegrenswaarden voor het sulfaatproces uitgegaan van de strenge kant van de bandbreedte voor de emissiegrenswaarden van het sulfaatproces.
Uit de samenvatting van het BREF-document Anorganische bulkchemie - vast en overig volgt dat nieuwe titaandioxidefabrieken waarschijnlijk het chlorideproces zullen toepassen vanwege de betere energie-efficiëntie van dat proces vergeleken met het sulfaatproces[46].

Tabel 5.4a: Transponeringstabel Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen

Artikel Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen	
1	1.1 Activiteitenbesluit
2	5.35 en 5.36 Activiteitenbesluit
3	5.35, 5.36 en 5.37 Activiteitenbesluit
4	2.14, eerste lid, onder c, Wabo
5	-
6-7	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
8	2.22, vijfde lid, Wabo
9-11	-

[45] BREF-document en Oplegnotitie Anorganische bulkchemie:
http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/bbt-en-brefs/brefs/brefs/virtuele_map/anorganische/
http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/
[46] Large Volume Inorganic Chemicals – Solids and Others, p. vi.

Tabel 5.4b: Transponeringstabel Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie

Artikel Regeling grenswaarden sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie	
1	1.1 Activiteitenbesluit
2	5.32, 5.33 en 5.34 Activiteitenbesluit
3	5.32, 5.33 en 5.34 Activiteitenbesluit
4	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling
Bijlage I	5.32 en 5.33 Activiteitenbesluit
Bijlage II	5.32 en 5.34 Activiteitenbesluit
Bijlage III	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling

6. Verhouding met andere regelgeving

Het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer (Bems)[47] stelt milieu-eisen aan relatief kleine stookinstallaties. Deze stookinstallaties zijn zelf geen IPPC-installaties (vallen niet onder Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies), maar kunnen wel rechtstreeks samenhangen of technisch in verband staan met IPPC-installaties. Het Bems wordt in het kader van de derde tranche Activiteitenbesluit in een parallelle regelgevingprocedure ingebouwd in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit, waarbij termen, definities en andere voorschriften voor stookinstallaties op de Europese regelgeving worden afgestemd.

Op dit moment worden stookinstallaties door drie AMvB's gereguleerd. Het Bees A geldt voor stookinstallaties in door artikel 1.1, onder b, aangewezen inrichtingen, zoals de chemische industrie en raffinaderijen, die onder provinciaal gezag vallen. Het Bems geldt voor andere stookinstallaties (onder gemeentelijk gezag). Het Activiteitenbesluit geeft ten slotte enkele specifieke voorschriften voor warmtekrachtcentrales.[48] Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om deze situatie te vereenvoudigen. Daartoe wordt aangesloten bij de capaciteitsdrempel van de richtlijn. Dat wil zeggen dat vanaf 2016 stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer onder § 5.1 van het Activiteitenbesluit gaan vallen. Het betreft het overgrote deel van de stookinstallaties die onder het Bees A vallen, omdat door de samentellingsregels van Bijlage I[49] en artikel 29 van de richtlijn de capaciteiten van kleinere stookinstallaties opgeteld moeten worden zodat daardoor al snel een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 50 MW wordt bereikt. Een restgroep stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW wordt, voor zover het ketelinstallaties, gasturbines, gasmotoren of dieselmotoren betreft, vanaf 2017 door § 3.2.1 van het Activiteitenbesluit gereguleerd, waarin het Bems en de reeds in het Activiteitenbesluit opgenomen voorschriften voor stookinstallaties worden gecombineerd. In 2013/2014 wordt het Bems geëvalueerd[50], waarbij onder meer de effecten van het vervallen van het Bees A nader in beeld zullen worden gebracht.

[47] Besluit van 7 december 2009, houdende nieuwe regels voor de emissie van middelgrote stookinstallaties (Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer), Stb. 2009, nr. 574, laatstelijk gewijzigd met Stb. 2010, nr. 144.
[48] § 3.2.1 In werking hebben van een warmtekrachtcentrale en § 4.2.1 In werking hebben van een stookinstallatie.
[49] Zie de aanhef van Bijlage I bij de richtlijn: "Wanneer in dezelfde installatie verscheidene, onder dezelfde beschrijving vallende activiteiten met drempelwaarde, worden uitgeoefend, worden de capaciteiten van de activiteiten bij elkaar opgeteld."
[50] Zie paragraaf 1.1 van het algemeen deel van de Nota van Toelichting van het Bems.

In het Besluit verbranden afvalstoffen waren voor afvalmeeverbrandingsinstallaties kleiner dan 50 MW meer emissiegrenswaarden opgenomen dan in de Afvalverbrandingsrichtlijn. Dit is te beschouwen als een implementatie van de BBT-conclusies met algemene regels, een stap die anders bij vergunningverlening moet worden gemaakt. De Richtlijn industriële emissies heeft de ontbrekende emissiegrenswaarden niet aangevuld. Bij de implementatie is ervoor gekozen de ontbrekende emissiegrenswaarden in te vullen met een dynamische verwijzing naar het Bems. Dit waarborgt dat ook voor afvalmeeverbrandingsinstallaties kleiner dan 50 MW de emissiegrenswaarden zijn afgestemd voor de situatie met en zonder meeverbranden van afval en dat de toepassing van de beste beschikbare technieken is gewaarborgd.

7. Overgangsrecht

7.1 Strengere vergunningvoorschriften blijven gelden
Normaliter geldt een voorschrift van een hogere regeling (de AMvB) boven een voorschrift, dat hetzelfde onderwerp bevat (i.c. een emissiegrenswaarde voor een emissie), in een lagere regeling (de vergunning). Die voorrangsregel wordt doorbroken om uitvoering te kunnen geven aan het uitgangspunt dat, indien een bepaalde emissie zowel wordt gereguleerd in de vigerende vergunning als in (dit nieuwe) hoofdstuk 5, altijd de strengste emissiegrenswaarde op die emissie van toepassing is. Een minder streng vergunningsvoorschrift wordt ter zijde gesteld door een strengere bepaling in het Activiteitenbesluit. Het betreffende vergunningsvoorschrift vervalt niet van rechtswege, maar dient bij een reguliere herziening van de vergunning als een uitgewerkte bepaling (dode letter) te worden geschrapt. Ook indien de emissiegrenswaarden identiek of gelijkwaardig zijn, heeft de AMvB-bepaling voorrang boven het vergunningsvoorschrift. Bij eventuele handhaving, dient dus de norm uit de AMvB te worden gehandhaafd, niet de gelijkluidende norm uit de vergunning. Een strenger vergunningvoorschrift heeft evenwel krachtens deze bepaling van overgangsrecht voorrang op de minder strenge amvb-bepaling. Bij het actualiseren van vergunningen of het verlenen van nieuwe vergunningen houdt het bevoegd gezag de verplichting (grondslag: artikel 2.22, vijfde lid, Wabo) met vergunningvoorschriften de algemene regels aan te scherpen, bijvoorbeeld bij uit milieu-oogpunt beter presterende nieuwe installaties. Een andere aanleiding kan de naleving van milieukwaliteitseisen op grond van hoofdstuk 5 Wet milieubeheer zijn. Bestaande vergunningvoorschriften die strenger zijn dan de implementatieregelgeving blijven van kracht.

7.2 Overgangsrecht voor bestaande grote stookinstallaties
De IPPC-richtlijn geldt voor bestaande bedrijven sinds 30 oktober 2007. In dit kader heeft het bevoegd gezag recent de vergunningen van de bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen getoetst aan de BREF-documenten. Waar nodig heeft het bevoegd gezag vergunningen geactualiseerd. Uit de milieujaarverslagen die de betrokken bedrijven maken, blijkt echter dat een klein deel (ca. 20) van de ongeveer 200 grote stookinstallaties nog niet aan de Richtlijn industriële emissies voldoet. De oorzaak kan zijn dat de stookinstallatie binnen afzienbare termijn gaat sluiten, alleen bij piekvraag wordt gebruikt of dat de stookinstallatie een overgangstermijn is gegund. De Richtlijn industriële emissies biedt hiertoe een generieke overgangstermijn tot 1 januari 2016. Nederland neemt deze overgangstermijn over in de implementatieregelgeving. Hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies is niet helemaal 'af'. Over de emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties die residuen van industriële processen als brandstof gebruiken (bijvoorbeeld raffinaderijgassen) en

dieselmotoren kon bij de totstandkoming van de richtlijn geen volledige overeenstemming worden bereikt tussen de lidstaten en de Europese Commissie. Het bereikte compromis houdt in dat de Europese Commissie uiterlijk 31 december 2013 een voorstel zal doen voor de herziening van de emissiegrenswaarden op basis van de herziene BREF-documenten "Grote stookinstallaties" en "Raffinaderijen" (artikel 30, achtste en negende lid, van de richtlijn). Deze richtlijnwijziging kan vóór de inwerkingtreding van de richtlijn voor bestaande grote stookinstallaties al tot wijzigingen nopen van de implementatie-AMvB. In de tussentijd zijn de Nederlandse eisen gebaseerd op geldende BREF-documenten, feitelijke emissies en Nederlandse vergunningen. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij de artikelen 5.5 en 5.9. Andere uitzonderingen zijn niet overgenomen, omdat Nederland niet aan de voorwaarden voldoet. Zo wint Nederland geen hoogzwavelige vaste brandstoffen (artikel 31) en kent Nederland geen geïsoleerde eilanden of gebieden (artikel 34). Ook de toepassing van artikel 32 (nationaal plan voor de overgangsfase), artikel 33 (afwijking wegens beperkte levensduur) en artikel 34 (stadsverwarmingsystemen) zou een verkeerde implementatie zijn. Deze artikelen geven onder voorwaarden een vrijstelling van de vangnetwaarden in Bijlage V. Ze geven echter geen vrijstelling van het toepassen van beste beschikbare technieken met de BREF-documenten als referentie. In wezen staan de artikelen 33 en 34 een ruimere afwijking van BREF-documenten toe, maar deze afwijkingen dienen wel gemotiveerd te worden volgens de criteria van artikel 15, vierde lid, van de richtlijn: technische kenmerken, geografische ligging en plaatselijke milieu-omstandigheden. Bij de kleine groep stookinstallaties die waarschijnlijk per 2016 niet aan de eisen zal kunnen voldoen, spelen alleen kostenoverwegingen een rol, een niet erkend criterium.

7.3 Overgangstermijn tot 2016 voor cementovens
De Richtlijn industriële emissies actualiseert ook de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NOx) voor cementovens. Het bevoegd gezag mag tot 2016 een soepeler eis in de vergunning opnemen.

8. Effecten

8.1 Achtergrond
Sinds 2006 loopt er een Europees traject om de milieuregelgeving over industriële emissies te evalueren en te herzien.[51] Nederland heeft conform het integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving[52] in een vroeg stadium, nog voor het uitkomen van het voorstel van de Europese Commissie een probleemanalyse gemaakt, de instrumentkeuze geëvalueerd en effectbeoordelingen uitgevoerd. Op basis hiervan heeft Nederland steeds ingezet op regelgeving die innovatie bevordert, zodat milieudoelen (emissieplafonds, luchtkwaliteit, etc.) kunnen worden gehaald en tevens ruimte voor economische en ruimtelijke ontwikkeling blijft bestaan. Nederland heeft ook ingezet op aansluiting bij de principes van 'Better Regulation', het Europese programma voor minder regeldruk[53]. Het resultaat is de Richtlijn industriële emissies met de hierna beschreven effecten.

[51] Kamerstukken II 2007/08, 22 112 nr. 608, Kamerstukken II 2008/09, 21 501-08, nrs. 298, 303, 311 en 315.
[52] Kamerstukken II 2009/10, 31 731, nr. 6.
[53] Zie onder meer de volgende documenten:
- Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) COM(2007)844, (PbEU 2008 C194).
- Mededeling van de Commissie 'Naar een beter beleid inzake industriële emissies' COM(2007)843

8.2 Milieu-effecten

De voorgangers van de Richtlijn industriële emissies hebben samen met andere instrumenten in de Europese Unie tientallen procenten emissiereductie bewerkstelligd, waaronder 70% voor zwaveldioxide en 30% voor stikstofoxiden. Om duurzame emissieniveaus te halen die de gezondheid en de natuur niet langer schaden, zijn echter emissiereducties tot 90% à 95% nodig[54]. De nog vast te stellen aanscherping van de emissieplafonds op grond van de NEC-richtlijn is een tussenstap. Ook doelen die al zijn vastgelegd in de Kaderrichtlijn water[55] en de Kaderrichtlijn luchtkwaliteit[56] dragen bij aan de reductie van emissies. De Richtlijn industriële emissies zal evenals zijn voorgangers bijdragen aan de vermindering van industriële emissies. De Europese Commissie schat dat emissiereductie bij grote stookinstallaties, de belangrijkste sector onder de richtlijn, 30 tot 70% van het beleidstekort voor zwaveldioxide, stikstofoxiden en totaal stof voor 2020 zal oplossen. De verwachte gezondheids- en milieubaten zijn zeer groot: Europabreed per jaar 13.000 minder voortijdige sterftes en 125.000 minder verloren mensjaren, gemonetariseerd op €7 tot 28 miljard netto maatschappelijke baten per jaar. Dit is exclusief extra milieuvoordelen zoals verminderde eutrofiëring en verzuring.[57]

De richtlijn verplicht de industrie de beste beschikbare technieken toe te passen en de milieuprestaties geleidelijk te verbeteren door ook innovaties in de beste beschikbare technieken weer toe te passen. Een deel van de milieutechnologie die in Nederland breed wordt toegepast is nog geen gemeengoed in alle lidstaten. In veel lidstaten worden de BBT-conclusies uit de BREF-documenten onvoldoende toegepast[58]. De interpretatieruimte in de IPPC-richtlijn voor het

---

- Werkdocument 'Samenvatting van de effectbeoordeling bij het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging)' SEC(2007)1682.
- Commission staff working document 'Accompanying document to the Proposal for a Directive of the European Parliament and the Council on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) (recast); Impact Assessment SEC(2007)1679.
- Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 10 maart 2009 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (PbEU 2009 C87 E).
- Mededeling van de Commissie betreffende het standpunt van de Raad in eerste lezing over de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) COM(2010)67.
- Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad (EU) nr. 1/2010 in eerste lezing met het oog op de aanneming van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), vastgesteld door de Raad op 15 februari 2010 (PbEU 2010 C107 E).
- Advies van de Commissie op grond van artikel 294, lid 7, onder c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie over de amendementen van het Europees Parlement op het standpunt van de Raad over het voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) (herschikking) (COM(2010)596)

[54] Zie bijvoorbeeld:
- Kamerstukken II 2009/10, 28 663, nr. 53.
- Zure regen; Een analyse van dertig jaar verzuringsproblematiek in Nederland. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven, 2010, http://www.pbl.nl/nl/publicaties/2010/Zure-regen.-Een-analyse-van-dertig-jaar-Nederlandse-verzuringsproblematiek.html
- Balans van de Leefomgeving, Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven, 2010, http://www.pbl.nl/balansvandeleefomgeving/
- Besluit nr. 1600/2002/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juli 2002 tot vaststelling van het Zesde Milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap (PbEU 2002 L242).

[55] Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEU 2000 L 327), gewijzigd met 2008/32, 2008/105, 2009/31, 2009/90.

[56] Richtlijn 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (PbEU 2008 L 152).

[57] - Samenvatting van de effectbeoordeling bij het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), SEC(2007)1679;
- Impact assessment; Directive of the European Parliament and of the Council on industrial emissions (integrated pollution prevention and control), SEC(2007)1679.

[58] Zie bijvoorbeeld:

vaststellen van beste beschikbare technieken en het gebrek aan afstemming tussen de Europese regelgeving over industriële emissies was daar mede debet aan. De Richtlijn industriële emissies heeft de interpretatieruimte gedicht: De BBT-conclusies zijn de referentie voor milieueisen aan de industrie, en de emissiegrenswaarden voor stookinstallaties, afvalverbranding, oplosmiddeleninstallaties en titaandioxideproductie (hoofdstukken III-VI van de richtlijn) zijn op basis van de BBT-conclusies aangescherpt. De Richtlijn industriële emissies gaat in de komende jaren een flinke Europese milieuwinst opleveren waar Nederland van profiteert. Omdat de Richtlijn industriële emissies milieueisen voor de industrie in de Europese Unie harmoniseert op een voor Nederland reeds gerealiseerd hoog milieubeschermingsniveau, gaat de verontreiniging die via lucht en het water Nederland binnenkomt verder afnemen zonder dat het Nederland extra inspanningen kost. De implementatie-AMvB is voor de Nederlandse situatie beleidsneutraal. Het Planbureau voor de Leefomgeving verwacht bij huidig beleid geen afname van de emissies van de industrie in 2020 ten opzichte van 2010.[59] Om ruimtelijke en economische ontwikkeling mogelijk te houden, is echter wel verdere emissiereductie noodzakelijk. Parallel aan de Europese evaluaties van de Richtlijn industriële emissies (artikel 30, negende lid, en artikel 73) wordt daarom de Nederlandse implementatie geëvalueerd, mede met het oog op de in ontwikkeling zijnde emissieplafonds voor 2020.

8.3 Installaties binnen de reikwijdte

Uitgaande van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie voor de Richtlijn industriële emissies zou het aantal installaties onder de richtlijn met 35% tot 70% zijn toegenomen. Sommige installaties die door het Activiteitenbesluit vergunningvrij zijn, waren weer vergunningplichtig geworden. Mede door inzet van Nederland verandert de definitieve Richtlijn industriële emissies weinig aan de aantallen installaties die eronder vallen. Er zijn afhankelijk van de sector kleine toe- en afnamen. Netto neemt het aantal installaties met zo'n 6%, een kleine 200 installaties, toe ten opzichte van de IPPC-richtlijn, voor het overgrote deel in de afvalsector. Gedeputeerde Staten worden op grond van artikel 2.4, tweede lid, Wabo en artikel 3.3 Besluit omgevingsrecht bevoegd gezag voor de afvalverwerkende bedrijven in plaats van deelbevoegd. Naar verwachting blijven burgemeester en wethouders bevoegd gezag voor de overige ca. 40 nieuwe bedrijven onder de richtlijn. Omdat de toegevoegde installaties op grond van het Besluit omgevingsrecht[60] al vergunningplichtig zijn en op grond van de Wabo en de Waterwet beste beschikbare technieken[61] toepassen, heeft de uitbreiding geen merkbaar effect op de lasten. De richtlijn wijzigt niets aan de installaties en activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt.

Meer in detail wijzigt Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies ten opzichte van de IPPC-richtlijn als volgt:

- Verslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2008/1/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging en Richtlijn 1999/13/EG inzake de beperking van de emissie van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen bij bepaalde werkzaamheden en in installaties, COM(2010)593, 25 oktober 2010;
- Assessment of the implementation by Member States of the IPPC Directive, Entec, February 2007, http://circa.europa.eu/Public/irc/env/ippc_rev/library?l=/implementation_entec/final_report/final_reportpdf/_EN_1.0_&a=d;
- Assessment of the implementation of the IPPC directive, Entec, Februari 2010, http://circa.europa.eu/Public/irc/env/ippc_rev/library?l=/ippc_implement_study/ippc_implementation/_EN_1.0_&a=d.

[59] Zie onder meer "Balans voor de Leefomgeving", http://themasites.pbl.nl/balansvandeleefomgeving/.
[60] Grondslag: artikel 1.1, derde lid, Wabo.
[61] Artikel 2.14, eerste lid, onder c.

1. Aan categorie 1, Energie-industrieën, is toegevoegd 'Het vergassen of vloeibaar maken van andere brandstoffen (dan steenkool) in installaties met een totaal nominaal thermisch vermogen van 20 MW of meer'. In Nederland vallen hierdoor naar schatting 10 installaties extra onder de richtlijn.
2. Categorie 3.1 onder c productie van magnesiumoxide in ovens met een productiecapaciteit van meer dan 50 ton per dag. Dit betreft een tekstuele wijziging zonder materieel effect, omdat deze activiteit op basis van categorie 4.2e al onder de IPPC-richtlijn viel.
3. Categorie 3.5, fabriceren van keramische producten, kent nog steeds de dubbele drempel: 'productiecapaciteit van meer dan 75 ton/dag en/of met een ovencapaciteit van minder dan 4 m^3 en met een plaatsingsdichtheid van meer dan 300 kg/m^3.' Overweging 37 geeft aan dat lidstaten dienen te beslissen of ze één van de twee of beide drempels hanteren. In Nederland worden zowel de productiecapaciteit als de ovencapaciteit gebruikt. Als één van de twee drempels wordt overschreden, valt de installatie onder de richtlijn. Uiteraard valt de installatie ook onder de richtlijn als beide drempels worden overschreden.
4. Aan categorie 4, chemische industrie, is ter verduidelijking in de koptekst toegevoegd dat biologische omzetting beschouwd moet worden als een vorm van chemische omzetting. In subcategorie 4.1 b) is verduidelijkt dat ook de productie van mengsels van esters, met name biobrandstoffen, onder deze categorie vallen. Beide verduidelijkingen komen overeen met de interpretatie die in Nederland al volgt.
5. De omschrijving van de verwerking van gevaarlijk afval in categorie 5.1 is verduidelijkt. Hierdoor vallen 'terugwinning van oplosmiddelen' en 'terugwinning van bestanddelen die worden gebruikt om vervuiling tegen te gaan' nu zeker onder de richtlijn. Hierdoor zouden in Nederland maximaal 25 installaties extra onder de richtlijn kunnen komen.
6. De drempel voor opslag van gevaarlijk afval in categorie 5.5 is verduidelijkt door deze uit te drukken in tonnen opslagcapaciteit (in plaats van tonnen per dag). De drempel voor opslag is verhoogd naar 50 ton opslagcapaciteit, maar geldt nu voor opslag van gevaarlijk afval voorafgaand aan alle activiteiten in categorie 5.1, dus ook nuttige toepassing. Opslag voorafgaand aan verbranden (5.2) en storten (5.4 en 5.6) blijft onder de richtlijn vallen. In deze categorie gaan er dus installaties af en komen er installaties bij. Voor de berekening van de lasten is uitgegaan van een toename van tien installaties.
7. De omschrijving van de biologische behandeling van niet-gevaarlijk afval in categorie 5.3a i) en 5.3b i) is verduidelijkt. Ook biologische behandeling met het oog op nuttige toepassing valt onder de richtlijn, bijvoorbeeld compostering van GFT-afval. Tegelijk is de drempel verhoogd van 50 naar 75 ton per dag in het algemeen en naar 100 ton per dag bij vergisting. Naar verwachting vallen door deze verduidelijking ca. 44 bedrijven extra onder de richtlijn.
8. Drie nieuwe verwerkingsroutes voor niet-gevaarlijk afval zijn toegevoegd aan categorie 5.3: 'voorbehandeling van afval voor verbranding', 'behandeling van slakken en assen' en 'behandeling in shredders van metaalafval', samen ca. 58 bedrijven extra. In categorie 5.3 is een verduidelijking opgenomen voor rioolwaterzuiveringsinstallaties: een rioolwaterzuiveringsinstallatie die afvalwater of afval anders dan uit een openbaar rioolstelsel verwerkt, of die meer met zuiveringslib doet dan indikken en mechanisch ontwateren kan onder deze categorie vallen. Alleen activiteiten die volledig gereguleerd worden door de Richtlijn stedelijk

afvalwater[62] (91/271) vallen niet onder categorie 5.3. Zelfstandig geëxploiteerde bedrijfsafvalwaterwaterzuiveringsinstallaties vormen een nieuwe categorie 6.11, maar komen voor zover bekend in Nederland niet voor. (Stedelijk afvalwater valt wel onder de E-PRTR-verordening v.a. 100.000 inwonerequivalenten. Industrieel afvalwater viel ook al onder de E-PRTR-verordening[63] vanaf 10.000 m^3per dag.)

9. Er is een nieuwe categorie 6.1c toegevoegd: De fabricage, in industriële installaties van een of meer van de volgende platen en panelen van hout: oriented strand board (OSB), spaanplaat of vezelplaat met een productiecapaciteit van meer dan 600 m^3 per dag. Deze activiteit komt voor zover bekend in Nederland niet voor (en viel overigens al wel onder de E-PRTR-verordening, categorie 6b).
10. In categorie 6.4b over de be- en verwerking van levensmiddelen is verduidelijkt dat het hier zowel voeding voor menselijke als dierlijke consumptie betreft. Nederland volgde tot nu de interpretatie dat alleen de fabricage van levensmiddelen voor menselijke consumptie onder richtlijn valt. Daarom neemt het aantal bedrijven onder deze categorie met ca. 38 toe.
11. Verder is in categorie 6.4b de capaciteitsdrempel verduidelijkt voor de situatie dat zowel dierlijke als plantaardige grondstoffen worden gebruikt: Als het aandeel dierlijke grondstoffen 10% of meer is, geldt de drempel voor dierlijke grondstoffen (meer dan 75 ton per dag). Voor de situatie waarbij het aandeel dierlijke grondstoffen uit minder dan 10% bestaat, neemt de drempel lineair toe van 75 ton per dag naar 300 ton per dag (de drempel bij uitsluitend plantaardige grondstoffen). De drempel kan worden berekend met een formule en kan worden afgelezen uit een figuur. Dit is een versoepeling van de huidige Nederlandse situatie. Hier is de interpretatie gebruikelijk dat zodra het product bijvoorbeeld enig vlees bevat, de drempel voor dierlijke grondstoffen bepalend is.
12. Er is een nieuwe categorie 6.10 toegevoegd: De conservering van hout en houtproducten met behulp van chemische stoffen met een productiecapaciteit van meer dan 75 m^3 per dag, met uitzondering van de behandeling die uitsluitend gericht is op het voorkomen van sapvlekken. In Nederland gaat het om ca. 5 bedrijven. (Deze categorie viel overigens vanaf 50 m^3 al onder de E-PRTR-verordening, categorie 6c).

8.4 Nalevingskosten

De inhoudelijke verplichtingen van de Richtlijn industriële emissies sluiten aan bij de IPPC-richtlijn en de Nederlandse uitvoeringspraktijk van die richtlijn. Beste beschikbare technieken blijven de norm en BREF-documenten blijven de referentie voor voorschriften in vergunningen en algemene regels. Bedrijfseffecten zijn daarom vooral verduidelijking van de regelgeving en Europese harmonisatie. De richtlijn heeft geen effect op de inhoudelijke nalevingskosten ten opzichte van de IPPC-richtlijn.
Dit neemt niet weg dat de IPPC-richtlijn en de Richtlijn industriële emissies wel nalevingskosten meebrengen. Het CBS schat de milieukosten voor de industrie en energiesector, de belangrijkste doelgroep van dit besluit, in de periode 2000 tot en met 2007 op €1,9 tot 2,5 miljard per jaar, ongeveer 20% van alle milieukosten. Deze sector heeft tussen 2005 en 2010 300 tot €800 miljoen per jaar geïnvesteerd in milieumaatregelen, waarvan €200 tot 600 miljoen per jaar

[62] Richtlijn van de Raad van 21 mei 1991 inzake stedelijk afvalwater (PbEU L135).
[63] Verordening (EG) nr. 166/2005 van 18 januari 2006 betreffende de instelling van een Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (PbEU L33).

in betere luchtkwaliteit.[64] Met deze investeringen is een aanzienlijke milieuwinst bereikt (zie ook paragraaf 8.2), zodat de kosten de komende jaren naar verwachting zullen afnemen. Exploitatie, onderhoud, verbetering en vervanging (bijvoorbeeld naar aanleiding van ontwikkelingen in beste beschikbare technieken) zullen echter investeringen blijven vragen.
De Europese Commissie heeft een impact assessment gemaakt van het voorstel voor de Richtlijn industriële emissies.[65] Voor grote stookinstallaties, de belangrijkste sector onder de richtlijn, worden de nalevingskosten per jaar voor Europa geschat op € 0,8 tot 2,6 miljard voor zwaveldioxide, € 1,3 tot 3,7 miljard voor stikstofoxiden en € 0,01 tot 0,2 miljard voor totaal stof, afhankelijk van de vraag of de hoge of lage kant van het emissieniveau uit het BREF-document "Grote stookinstallaties" wordt aangehouden.
De nalevingskosten zijn in absolute zin hoog, maar kunnen - wanneer in perspectief geplaatst - sterk worden gerelativeerd met de volgende argumenten:
- De gezondheids- en milieubaten bedragen een veelvoud van de nalevingskosten. Voor Europa schat de Europese Commissie de baten als gevolg van emissiereducties bij grote stookinstallaties op € 9 tot 30 miljard per jaar.
- Uit evaluaties van de IPPC-richtlijn blijkt dat toepassing van die richtlijn geen negatief effect heeft gehad op de concurrentieverhouding tussen EU- en niet-EU-landen. Het effect op de energieprijs blijkt bijvoorbeeld niet significant. Omdat (in Nederland) vrijwel alle bedrijven voldoen, zijn de investeringen achter de kosten bovendien al grotendeels gedaan.
- De nalevingskosten vormen een investering die milieugebruiksruimte creëert voor economische en ruimtelijke ontwikkeling. De toepassing van de beste beschikbare technieken heeft een positief effect op de Europese eco-industrie, een sector met een groeiende omzet, werkgelegenheid en export.

Op twee manieren zijn de nalevingskosten in de richtlijn en bij de implementatie beperkt:
- In de eerste plaats worden alleen economisch haalbare maatregelen geëist, dat wil zeggen maatregelen die door de meerderheid van de bedrijven al in de praktijk worden toegepast, onder marktconforme omstandigheden, zonder subsidies of iets dergelijks. Het gaat om bestaande maatregelen uit bestaande BREF-documenten van de IPPC-richtlijn.
- In de tweede plaats wordt aangesloten bij de investeringscycli van bedrijven en de bestaande periodieke actualisatieplicht van vergunningen. Om deze reden krijgen bijvoorbeeld grote stookinstallaties extra tijd tot 2016 om te voldoen.

8.5 Administratieve en bestuurlijke lasten
Als het voorstel van de Europese Commissie voor de Richtlijn industriële emissies ongewijzigd was vastgesteld, zouden de merkbare administratieve lasten voor de betrokken bedrijven met € 3,5 tot € 4 miljoen per jaar zijn gestegen, met name door nieuwe monitoring- en rapportageverplichtingen. Nederland heeft zich samen met andere lidstaten ingezet voor verlaging van de lasten. Nederland heeft daarbij een positief onderhandelingsresultaat bereikt: de definitieve Richtlijn industriële emissies heeft vrijwel geen effect op de administratieve lasten. Er is een verschuiving van nationale naar Europese lasten, omdat meer bedrijven onder de

[64] http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl0424-Milieukosten-per-doelgroep.html?i=10-73
[65] - Samenvatting van de effectbeoordeling bij het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging), SEC(2007)1679.
- Impact assessment; Directive of the European Parliament and of the Council on industrial emissions (integrated pollution prevention and control), SEC(2007)1679.

Richtlijn industriële emissies vallen dan onder de IPPC-richtlijn. De oorsprong van de lasten wordt Europees in plaats van Nederlands, hetgeen in de praktijk niet merkbaar is, want de informatieverplichtingen blijven hetzelfde. Daarnaast zijn er kleine toe- en afnamen die netto leiden tot een merkbare afname van de administratieve lasten met bijna € 43.000. Er is bijvoorbeeld een toename omdat de actualisatiefrequentie van vergunningen in sommige sectoren iets stijgt, maar daar staat een daling tegenover door verlichting van de monitoringlasten voor afval(mee)verbrandingsinstallaties. Bedrijven zullen initiële lasten ondervinden door kennisname van de nieuwe regelgeving. Bedrijven hebben ook initiële lasten door de aanschaf van nieuwe meetapparatuur voor koolmonoxidemetingen door ca. 100 gasgestookte grote stookinstallaties, samen € 2,1 miljoen. Per bedrijf kunnen de effecten verschillen.[66] [67]

Ook voor de bestuurlijke lasten gold een flinke stijging van die lasten die merkbaar zijn, uitgaande van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie. De merkbare lasten zouden met ruim € 2,5 miljoen zijn gestegen. Het onderhandelingsresultaat voor de definitieve Richtlijn industriële emissies heeft dit teruggebracht tot ca. €90.000 per jaar: ruim €5.000 per provincie en ongeveer €70 per gemeente. De oorzaak is een kleine stijging van de actualisatiefrequentie van vergunningen in sommige sectoren. De stijging is gebaseerd op de aanname dat de Europese Commissie BBT-conclusies eens per acht jaar actualiseert. Is deze frequentie lager, zoals de afgelopen jaren het geval was, dan is er een kleinere of geen lastenstijging. De structurele bestuurlijke lasten van waterschappen en Rijkswaterstaat veranderen niet. Het kennisnemen van de nieuwe regelgeving veroorzaakt bij de betrokken overheden 2,3 miljoen initiële lasten, twee tot tien mensweken afhankelijk van het bevoegd gezag.[68]

De richtlijn heeft geen effect op administratieve lasten voor burgers.

	Administratieve lasten (AL)	
	Absoluut	Relatief
Totale AL in de huidige situatie	€ 32.246.900	100%
Niet merkbare toename (verschuiving NL > EU)	€ 3.290.800	10%
Merkbare toename (vergunningactualisaties en monitoring stookinstallaties)	€ 340.200	1%
Merkbare reductie (monitoring afvalverbranding)	€ 383.000-	-1%
Totale AL Richtlijn industriële emissies	**€ 35.494.900**	**110%**

	Bestuurlijke lasten (BL)	
	Absoluut	Relatief
Totale BL in de huidige situatie	€ 8.459.400	100%
Niet merkbare toename (verschuiving NL > EU)	€ 1.370.800	16%
Merkbare toename (vergunningactualisaties)	€ 90.300	1%
Totale BL voorgenomen situatie	**€ 9.920.500**	**117%**

8.6 Minst belastende alternatief

De meest relevante alternatieven voor de Richtlijn industriële emissies zijn:
a. de ongewijzigde voortzetting van de zeven richtlijnen die ten grondslag liggen aan de Richtlijn industriële emissies en

[66] Administratieve en bestuurlijke lasten Richtlijn industriële emissies Tweede tranche: definitieve richtlijn. SIRA Consulting, Nieuwegein, 20 juni 2011.
[67] Kamerstukken II 2008/09, 22 112, nr. 766.
[68] Administratieve en bestuurlijke lasten Richtlijn industriële emissies Tweede tranche: definitieve richtlijn. SIRA Consulting, Nieuwegein, 20 juni 2011.

b. het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie.
Dit zijn echter gepasseerde stations. Handhaving van de status quo bood onvoldoende mogelijkheden voor betere uitvoerbaarheid, vermindering van regeldruk en belemmerde het halen van Europese milieudoelen. Nederland heeft daarom in de evaluatie van de IPPC-richtlijn gepleit voor herziening van de Europese regelgeving over industriële emissies[69]. Zoals hierboven toegelicht had overname van het oorspronkelijke voorstel van de Europese Commissie geleid tot een toename van de lasten. De Richtlijn industriële emissies is daarom het beste en enige alternatief.

Bij de implementatie geeft de richtlijn een beperkte ruimte om te kiezen voor meer of minder belastende alternatieven. Waar te kiezen viel, is gekozen voor het minst belastende alternatief:

- Vergunningvrij: Bij oplosmiddeleninstallaties mogen lidstaten op grond van artikel 4 van de richtlijn kiezen voor de minder belastende melding in plaats van vergunningplicht. Nederland gebruikte deze mogelijkheid reeds en zet dit voort: chemisch reinigen van textiel en het reinigen, coaten en lijmen van hout, kunststof, metaal en paper zijn vergunningvrij.
- Instructiebesluit of algemene regels: De richtlijn geeft de optie de bepalingen voor specifieke installaties (hoofdstuk III-VI) in een instructie op te nemen gericht aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag gebruikt de instructie vervolgens bij het maken van vergunningvoorschriften[70]. Nadeel van deze optie is dat ongeveer 300[71] vergunningen moeten worden aangepast. Als alternatief geeft de richtlijn de mogelijkheid algemene regels vast te stellen die direct voor de bedrijven gelden. Aanpassing van vergunningen is dan niet nodig. Nederland kiest voor algemene regels, wat neerkomt op voortzetting van de huidige praktijk. Hiermee spaart Nederland eenmalige lasten ter grootte van € 3,0 miljoen uit voor het alsnog in vergunningen opnemen van voorschriften die nu direct via algemene regels gelden.
- Overgangsrecht voor grote stookinstallaties: Bij de formulering van emissiegrenswaarden is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande regelgeving, vergunningen en jurisprudentie. Als die onvoldoende beschikbaar waren, is gekozen voor de soepele kant van de BBT-conclusies. Verder is de mogelijkheid voor een extra overgangstermijn tot 2016 uit de richtlijn in de implementatieregelgeving overgenomen.
- De huidige AMvB's aanpassen of bundelen in het Activiteitenbesluit. De richtlijn integreert zeven richtlijnen, maar laat aan de lidstaten de ruimte de implementatie via aparte AMvB's voort te zetten. Bij de implementatie is hiervoor niet gekozen, omdat in dat geval de vereenvoudiging die op Europees niveau is bereikt bij de implementatie niet zou kunnen worden behouden. Deze optie zou namelijk een versnipperde implementatie betekenen in vijf AMvB's en zeven ministeriële regelingen. En bovendien tot dubbele regelgeving (termen en definities, bodembepalingen) en verwijzingen (bijvoorbeeld tussen het Activiteitenbesluit en het Oplosmiddelenbesluit). Een variant hierop is de implementatieregelgeving wel te bundelen maar niet te integreren in het Activiteitenbesluit. Dit vereist complexe afstemmingsbepalingen, omdat veel bedrijven dan te maken krijgen met zowel het Activiteitenbesluit als de implementatieregelgeving (bijvoorbeeld intensieve veehouderij, oplosmiddelen, middelgrote stookinstallaties). Het leidt ook tot dubbele regelgeving. In lijn met de

[69] Zie bijvoorbeeld Kamerstukken II 2007/08, 22 112, nr. 608.
[70] Artikel 2.22, derde lid, Wabo, voormalig artikel 8.45 Wet milieubeheer, bijvoorbeeld het Besluit omgevingsrecht.
[71] 169 grote stookinstallaties in 51 inrichtingen, 20 afvalverbrandingsinstallaties en ongeveer 200 vergunningplichtige oplosmiddeleninstallaties.

Nederlandse regeldrukprogramma's[72] is daarom gekozen voor integratie en bundeling in het Activiteitenbesluit. Deze AMvB wordt daardoor opnieuw uitgebreid, hetgeen ten koste kan gaan van de toegankelijkheid. Dit is ondervangen door te werken met een afzonderlijk hoofdstuk en paragrafen met herkenbare titels.

8.7 Handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

De wijziging van het Besluit omgevingsrecht is een instructie aan het bevoegd gezag en de regelgever voor het maken van voorschriften voor omgevingsvergunningen, watervergunningen en algemene regels. De wijziging van het Activiteitenbesluit geldt direct voor de betrokken bedrijven. De verantwoordelijkheid voor het nakomen van de voorschriften van het Activiteitenbesluit berust primair bij degene die de inrichting drijft. Het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat) zal in het kader van het toezicht op de naleving van het Activiteitenbesluit nagaan of de installatie aan de voorgeschreven emissiegrenswaarden voldoet.
Aangezien het Activiteitenbesluit is gebaseerd op de Wet milieubeheer en de Waterwet, gelden voor de bestuurlijke handhaving van het Activiteitenbesluit de voorschriften van hoofdstuk 18 van de Wet milieubeheer en in het verlengde daarvan de relevante artikelen van hoofdstuk 5 van de Wabo en de uitwerking daarvan in het Besluit omgevingsrecht (hoofdstuk 7) en de Regeling omgevingsrecht (hoofdstuk 10). Het bevoegd gezag voor het toezicht en de handhaving is hetzelfde als dat voor de vergunningverlening of het orgaan waaraan de melding moet worden verricht.
Naast bestuursrechtelijke handhaving is strafrechtelijke handhaving mogelijk op grond van de Wet op de economische delicten. In artikel 1a, onder 1º, van die wet is bepaald dat overtreding van het bepaalde bij of krachtens artikel 8.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer een strafbaar feit oplevert. Dit betekent dat in geval van opzet sprake kan zijn van een misdrijf met een maximum gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren, taakstraf of geldboete van de vijfde categorie.
Overheden en bedrijven ervaren de zeven richtlijnen die ten grondslag liggen aan de Richtlijn industriële emissies en de Nederlandse implementatie daarvan als complex.[73] De ingebrekestelling van Nederland door de Europese Commissie wegens onvoldoende uitvoering van de IPPC-richtlijn is daarvan helaas de beste illustratie.[74] Een betere uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid vereisen zowel verbetering van de Europese regelgeving, als vereenvoudiging van de Nederlandse regelgeving en verbetering van de organisatie van de uitvoering.

Zowel in de aanloop naar, als tijdens de Europese besluitvorming heeft Nederland zich ingezet voor betere regelgeving. Nederland heeft binnen het Europese handhavingnetwerk IMPEL[75] het initiatief genomen om gezamenlijk de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid te verbeteren en de fraudegevoeligheid te verminderen (HUF-toets). Zestien lidstaten hebben zich bij Nederland aangesloten. Dit heeft mede de inzet bepaald van de deelnemende lidstaten bij de onderhandelingen in de Milieuraad. Het resultaat is een richtlijn die de

[72] Bijvoorbeeld Kamerstukken II 2003/04, 29 200 XI, nr. 7, Kamerstukken II 2007/08, 29 515, nr. 4, en Kamerstukken II 2007/08, 29 383, nrs. 102 en 107.
[73] Zie bijvoorbeeld:
- F.H. Oosterhuis, M.G.W.M. Peeters en R. Uylenburg: Het beoordelingskader van de IPPC richtlijn; Implementatie, interpretatie en toepassing. Structurele Evaluatie Milieuwetgeving, STEM publicatie 2007/1, www.evaluatiemilieuwetgeving.nl
- P.C. Roos, Inhaalslag implementatie IPPC-richtlijn, M en R, 2007, nr. 6, p.341.
- Kamerstukken II 2010/11, 22 343, nr. 260.

[74] Kamerstukken II 2006/07, 30 654, nr. 109, Kamerstukken II 2008/09, 22 343, nr. 207 en Kamerstukken II 2009/10, 22 343, nr. 239.
[75] Kamerstukken II 2007/08, 22 112, nr. 699.

uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de Europese regelgeving voor industriële emissies verbetert:
- De eisen aan milieuvergunningen zijn verduidelijkt, in het bijzonder de wijze waarop en termijn waarbinnen BBT-conclusies moeten worden geïmplementeerd.
- De procedure voor totstandkoming en de hoofdlijnen van de inhoud van BREF-documenten zijn in de richtlijn opgenomen, de BBT-conclusies van de BREF-documenten worden in alle gemeenschapstalen vertaald.
- De IPPC-richtlijn is afgestemd en geïntegreerd met andere richtlijnen over industriële emissies.[76]
- De eisen aan inspectie en handhaving zijn ingevuld, verduidelijkt en afgestemd aan de hand van de Europese aanbeveling minimumcriteria milieu-inspecties.[77] De richtlijn verplicht tot programmatisch toezicht en eist voor IPPC-installaties een minimale inspectiefrequentie tussen één keer per jaar en één keer per drie jaar. Dit is vergelijkbaar met de Nederlandse kwaliteitseisen voor handhaving van het omgevingsrecht, maar is vanuit Europees perspectief bekeken een impuls voor intensivering van toezicht en handhaving.

Bij de implementatie van de richtlijn is een tweede uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidslag gemaakt:
- De regelgeving is gestroomlijnd en gebundeld, niet alleen voor wat betreft de implementatieregelgeving, maar ook met gerelateerde nationale regelgeving voor bedrijven.
- Een ander voorbeeld van verbetering van de uitvoerbaarheid is verduidelijking van de ambtshalve wijziging en de rol van bedrijven in het aanleveren van informatie ter voorbereiding op vergunningactualisaties.
- Een derde voorbeeld is dat bij implementatie zoveel mogelijk is gekozen voor direct werkende algemene regels.[78]

Relevant voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van de Richtlijn industriële emissies is bovendien dat gemeenten, provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat de organisatie van de uitvoering continu verbeteren. Capaciteit en expertise voor uitvoering van de richtlijn wordt, voor zover dit nog niet het geval was, gebundeld in regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) die het bevoegd gezag ondersteunen.[79] De rijksoverheid blijft het bevoegd gezag ondersteunen. De ICT-ondersteuning en de helpdesk blijven bestaan en worden geactualiseerd.

9. Voorbereiding van de implementatie-AMvB

De aanloop naar het Europese voorstel voor de richtlijn industriële emissies (expertfase), de Europese onderhandelingen en de implementatie van de

[76] Zie voetnoot 6.
[77] Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten (2001/331/EG) (PBEU 2001 L118).
[78] De implementatie is onder meer met de volgende onderzoeken voorbereid:
- V.M.Y. van 't Lam en R. Uylenburg, Europese grenzen aan de regulering van milieugevolgen van bedrijven door algemene regels, Structurele Evaluatie Milieuwetgeving, STEM publicatie 2007/4, www.evaluatiemilieuwetgeving.nl
- M.N. Boeve, M.G.W.M. Peeters, M.A. Poortinga en R. Uylenburg, Ambtshalve wijziging van de milieuvergunning; Het richtlijnvoorstel industriële emissies en de actualisatie van milieuvergunningen, Structurele Evaluatie Milieuwetgeving, STEM publicatie 2008/3, www.evaluatiemilieuwetgeving.nl
- Rapport Legal impact assessment IPPC richtlijnvoorstel, april 2009, www.infomil.nl

[79] Zie onder meer Kamerstukken II, 2008/09, 29 383, nrs. 130 en 132, Kamerstukken II 2009/10, 29 383, nrs. 137, 143 en 144, Kamerstukken II 2010/11, 31 953, nrs. 38 en 41.

richtlijn zijn begeleid door het interbestuurlijk dossierteam IPPC met vertegenwoordigers van het bevoegd gezag (VNG, IPO, Unie van Waterschappen). Daarnaast is de inzet van Nederland in Europa en de ontwikkeling van de implementatieregelgeving afgestemd met het bedrijfsleven en de milieubeweging (Natuur&Milieu).
Overheden en bedrijfsleven hebben zich tijdens de Europese onderhandelingen gezamenlijk ingezet voor een gelijk speelveld, onder meer door het aantal uitzonderingen voor grote stookinstallaties te beperken en de voorwaarden om gebruik te mogen maken van uitzonderingen aan te scherpen. In de implementatiefase is veel met het IPO gesproken over de relatie tussen algemene regels en vergunningvoorschriften. Maatwerkruimte om voorschriften in de vergunning op te nemen die strenger zijn dan de algemene regels, wordt standaard bij wet gegeven. Maatwerkruimte voor soepeler eisen moet expliciet worden gecreëerd in de algemene regels.[80] Deze systematiek is naar aanleiding van de consultatie uitgebreider beschreven in hoofdstuk 5 van het algemeen deel van de Nota van Toelichting. In overleg met de Vereniging Afvalbedrijven zijn enkele vereenvoudigingen ten opzichte van het Bva doorgevoerd. Door gebruik te maken van keuzemogelijkheden in de richtlijn is het aantal emissiegrenswaarden teruggebracht en is een aantal technische maatregelen niet langer verplicht.
Omdat Nederland de Richtlijn industriële emissies strikt implementeert, is de ontwerpimplementatie-AMvB ingevolge artikel 1:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet voorgepubliceerd en voorgehangen. Gezien het technische karakter van de richtlijn en de samenhang met de derde tranche Activiteitenbesluit, die een gelijk tijdpad volgt, is het voorontwerp van de implementatie-AMvB wel voor consultatie voorgelegd aan de belangrijkste stakeholders: VNO-NCW en IPO. Naar aanleiding hiervan is het voorontwerp aangepast.
De consultatie heeft vooral nieuwe inzichten opgeleverd over paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit over grote stookinstallaties. Samengevat heeft het bedrijfsleven gevraagd om meer flexibiliteit om kosteneffectieve maatwerkoplossingen te kunnen treffen voor bestaande grote stookinstallaties die mogelijk in 2016 niet aan de aangepaste emissiegrenswaarden voldoen. Ook IPO heeft gevraagd om ruimte voor maatwerk binnen de algemene regels. Door maatwerkvoorschriften kan het bevoegd gezag voorkomen dat het milieubeschermingsniveau verslechtert of onvoldoende verbetert.
Naar aanleiding van de consultatiereacties is meer maatwerkruimte opgenomen voor bestaande kolen- en gascentrales. Ook is de ruimte binnen de richtlijn en het BREF-document Grote stookinstallaties gebruikt om de emissiegrenswaarde voor NOx voor bestaande gasturbines te versoepelen als deze installaties een hoog energierendement hebben (beide artikel 5.5 Activiteitenbesluit). Bij de implementatie is expliciet de keuze gemaakt niet vooruit te lopen op de Europese evaluatie van grote stookinstallaties die residuen van industriële processen als brandstof gebruiken. In afwachting daarvan zijn de emissiegrenswaarden gebaseerd op geldende BREF-documenten, werkelijke emissies en Nederlandse vergunningen (paragraaf 7 over overgangsrecht en artikel 5.5 Activiteitenbesluit). De mogelijkheid die de richtlijn biedt om te werken met gemiddelde emissiegrenswaarden voor meer emissiepunten binnen de installatie ("bubble") en om emissiepunten te salderen is expliciet opgenomen in artikel 5.6 van het Besluit omgevingsrecht. Dit faciliteert de reeds gangbare praktijk op dit punt. Ten slotte is maatwerkruimte opgenomen om soepeler emissiegrenswaarden voor koolmonoxide voor afvalverbrandingsinstallaties op te nemen (artikel 5.24 Activiteitenbesluit).

[80] Artikel 2.22, vijfde lid, Wabo.

Naar aanleiding van de consultatie is de Nota van Toelichting verbeterd. Het betreft onder meer:
- de nalevingskosten van de richtlijn zijn meer gedetailleerd beschreven (paragraaf 8.4, algemeen deel van de Nota van Toelichting),
- de samenhang met het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (Bems) is uitgebreider beschreven (hoofdstuk 6, algemeen deel Nota van Toelichting),
- optelregels voor stookinstallaties die uit deelinstallaties bestaan is uitgebreider toegelicht (artikelsgewijze toelichting, artikel 5.1) en
- de onderbouwing waarom in de Nederlandse situatie de specifieke uitzonderingen voor stadsverwarming en grote stookinstallaties met een beperkte levensduur niet toepasbaar zijn, is nader toegelicht (paragraaf 7 over overgangsrecht).

BIJLAGE I: IPPC-installaties en oplosmiddeleninstallaties met transponering naar Bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht

Categorie bijlage I Richtlijn industriële emissies[81]		Drempelwaarden[82]	IPPC 2010	Extra Hst. II Richtlijn industriële emissies	Categorie Bijlage I, onderdeel C Besluit omgevingsrecht
1.1	Stookinstallaties	≥50MW	85		1.1b/c
1.2	Raffineren van aardolie en gas		8		2.1a/5.1
1.3	Productie van cokes		1		11.1c
1.4 a)	Vergassen/vloeibaar maken van steenkool				11.1c
1.4 b)	Vergassen/vloeibaar maken van brandstoffen	≥20MW		10	5.1
2.1	Roosten/sinteren ertsen		3		11.1c
2.2	Productie ijzer en staal	>2,5 ton/uur	2		12.1
2.3 a)	Warmwalsen ferrometalen	>2,5 ton/uur ruw staal	3		12.1
2.3 b)	Smeden met hamers ferrometalen	50 kJ/hamer en >20MW			12.1
2.3 c)	Aanbrengen deklagen van gesmolten metaal	>2 ton/uur ruw staal	5		12.1
2.4	Smelten ferrometalen	>20 ton/dag	10		12.1
2.5 a)	Winning ruwe non-ferrometalen		2		12.1
2.5 b)	Smelten en gieten non-ferrometalen	>20 ton/dag en >4 ton/dag lood/cadmium	19		12.1
2.6	Oppervlaktebehandeling metalen/kunststoffen	>30 m^3 behandelbaden	101		4.1 / 12.1 / 13.1
3.1	Productie cement, kalk, magnesiumoxide	>50 ton/dag en 500 ton/dag draaiovens	2		11.1a/c
3.2	Winning asbest/fabricage asbestproducten				11.1d

[81] grijs = veranderde of nieuwe categorie

[82] Bijlage I, eerste alinea, van de richtlijn: "De hieronder genoemde drempelwaarden hebben in het algemeen betrekking op de productiecapaciteit of op het vermogen. Wanneer in dezelfde installatie verscheidene, onder dezelfde beschrijving vallende activiteiten met drempelwaarde, worden uitgeoefend, worden de capaciteiten van de activiteiten bij elkaar opgeteld. Voor afvalbeheeractiviteiten is deze berekeningsmethode van toepassing op de activiteitenniveaus 5.1 en 5.3, onder a) en b)."

3.3	Fabricage van glas	>20 ton/dag	8		11.1e
3.4	Smelten minerale stoffen/vezels	>20 ton/dag	2		11.1e
3.5	Fabriceren keramische producten	>75 ton/dag of >4 m^3 ovencapaciteit	43		11.1a
4.1	Fabricage organisch-chemische producten		105		4.1
4.2	Fabricage anorganisch-chemische producten		31		4.1
4.3	Fosfaat-, stikstof- of kaliuhoudende meststoffen		6		4.1/7.1b
4.4	Gewasbescherming of biociden		6		4.1/10.1
4.5	Farmaceutische producten		10		4.1c
4.6	Explosieven				3.1
5.1	Verwerking gevaarlijk afval	>10 ton/dag	240	25	28.1.a/b
5.2	Afvalverbranding	>3 ton/uur niet-gevaarlijk >10 ton/dag gevaarlijk	13		28.1b
5.3 a) i)	Biologische behandeling/verwijdering	>50 ton/dag	100		28.1b
5.3 a) ii)	Fysisch-chemische behandeling/verwijdering	>50 ton/dag			28.1b
5.3 a) iii)	Voorbehandeling voor verbranding/verwijdering	>50 ton/dag			28.1b
5.3 a) iv)	Behandeling van slakken en assen/verwijdering	>50 ton/dag			28.1b
5.3 a) v)	Shredders/verwijdering	>50 ton/dag			28.1b
5.3 b) i	Biologische behandeling	>75 ton/dag en vergisting 100 ton/dag		44	28.1b
5.3 b) ii)	Voorbehandeling voor verbranding	>75 ton/dag		37	28.1b
5.3 b) iii	Behandeling van slakken en assen	>75 ton/dag		10	28.1b
5.3 b) iv)	Shredders	>75 ton/dag		11	28.1b
5.4	Stortplaatsen	>10 ton/dag of >25.000 ton stortcapaciteit	56		28.1c/d
5.5	Opslag gevaarlijk afval	>50 ton/dag		10	28.1a.4°
5.6	Ondergrondse opslag gevaarlijk afval	>50 ton/dag			28.1a.4°
6.1 a)	Fabricage papier		3		16.1b
6.1 b)	Fabricage karton	>50 ton/dag	22		16.1b
6.1 c)	Fabricage platen/panelen	>600 m^3			15.1
6.2	Voorbehandelen/verven textiel	>10 ton/dag	8		16.1a
6.3	Looien van huiden	>12 ton/dag	1		8.1c
6.4 a)	Slachthuizen	>50 ton/dag	31		8.1b
6.4 b)	Levensmiddelen en diervoeder	>75 ton/dag dierlijk en >300 ton/dag plantaardig	86	38	6.1/9.1
6.4 c)	Zuivel	>200 ton/dag	36		9.1

6.5	Destructie kadavers en dierlijk afval	>10 ton/dag	8		8.1d/e
6.6 a)	Intensieve pluimveehouderij	>40.000 plaatsen	944		8.1a
6.6 b)	Intensieve mestvarkenshouderij	>2.000 plaatsen	751		8.1a
6.6 c)	Intensieve zeugenhouderij	>750 plaatsen	250		8.1a
6.7	Oppervlaktebehandeling met oplosmiddelen	>150 kg/uur of 200 ton/jaar oplosmiddelen	27		12.1/13.1a/14.1/16.1/25.1
6.8	Fabricage van koolstof		2		24.1
6.9	Afvangen van CO2				1.1b/c / 2.1
6.10	Conservering hout- en houtproducten	75 m^3/dag		5	15.1
6.11	Zelfstandig geëxploiteerde bedrijfsafvalwaterzuivering				27.1
Eindtotaal			3030	190	

Categorie Bijlage VII, deel 2, Richtlijn industriële emissies			Waarvan tevens Bijlage I Richtlijn industriële emissies	Categorie Bijlage I Richtlijn industriële emissies	Categorie Bijlage I, onderdeel C Besluit omgevingsrecht
1	Heatsetrotatie-offsetdruk	9	2	6.7	16.1c
2	Illustratiediepdruk	3	3	6.7	16.1c
3	Andere rotatiediepdruk, flexografie, rotatiezeefdruk, lamineer- of lakeenheden, rotatiezeefdruk op textiel/karton	26	11	6.7	16.1c
4	Oppervlaktereiniging met R-/H-stoffen	17	0		4.1 / 13.1 / 14.1 / 15.1 / 16.1 / 25.1
5	Overige oppervlaktereiniging	32	0		4.1 / 13.1 / 14.1 / 15.1 / 16.1 / 25.1
6	Coating van voertuigen en overspuiten van voertuigen	46	8	2.6/6.7	4.1 / 13.1a
7	Bandlakken	2	2	2.6/6.7	4.1 / 12.1
8	Andere coatingprocessen, waaronder metaal-, kunststof-, textiel-, stoffen, film- en papiercoating	266	19	2.6/6.2	4.1 / 12.1 / 13.1 / 15.1 / 16.1
9	Coating van wikkeldraad	1	1	2.6/6.7	4.1 / 12.1
10	Coating van houten oppervlakken	9	0		4.1 / 15.1
11	Chemisch reinigen	329	0		4.1 / 16.1a
12	Impregneren van hout	1	1	6.10	4.1 / 15.1
13	Coating van leer	2	0		4.1 / 16.1a
14	Fabricage van schoeisel	0	0		4.1 / 16.1a
15	Lamineren van hout en kunststof	1	0		4.1 / 15.1
16	Aanbrengen van lijmlagen	27	5	6.7	4.1
17	Vervaardiging van coating mengsels, lak, inkt en kleefstoffen	44	3	4.1	4.1
18	Bewerking van rubber	3	1	4.1	4.1
19	Extractie van plantaardige oliën en van dierlijke vetten en raffinage van plantaardige oliën	6	5	4.1	6.1
20	Vervaardiging van geneesmiddelen	6	3	4.5	4.1c
		830	64		

BIJLAGE II: Transponeringstabel Richtlijn Industriële Emissies 2010/75[83]

Ab = Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer)
Bor = Besluit omgevingsrecht
Mor = Regeling omgevingsrecht
Wabo = Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wed = Wet economische delicten
Wm = Wet milieubeheer
Wob = Wet openbaarheid bestuur

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	**Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving**	**Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte**	**Toelichting**
Hoofdstuk I Gemeenschappelijke bepalingen			
Artikel 1 Onderwerp	2.14 Wabo		
Artikel 2 Toepassingsgebied Eerste lid	1.1 Wabo 2.1, eerste lid, Bor		
Tweede lid (uitzondering)	Behoeft geen implementatie		Onderzoeks- of ontwikkelingsactiviteiten worden wel gereguleerd door de Wabo of het Ab.
Artikel 3 Definities			
Artikel 3, onderdeel 1 Stof	1.1 Wm		
Artikel 3, onderdeel 2 Verontreiniging	1.1, tweede en derde lid, Wm		
Artikel 3, onderdeel 3 Installatie	Behoeft geen implementatie		In de Nederlandse milieuwetgeving wordt gebruik gemaakt van de begrippen "IPPC-installatie" en "inrichting".
Artikel 3, onderdeel 4 Emissie	1.1 Wm		
Artikel 3, onderdeel 5 Emissiegrenswaarde	1.1 Wm		
Artikel 3, onderdeel 6 Milieukwaliteitsnorm	Hoofdstuk 5 Wm		Hoofdstuk 5 dateert van voor de IPPC-richtlijn, maar wordt wel aangemerkt als IPPC-implementatie.
Artikel 3, onderdeel 7 Vergunning	2.1 Wabo j° 1:3 Awb		
Artikel 3, onderdeel 8 Algemeen verbindende voorschriften	8.40 Wm		
Artikel 3, onderdeel 9 Belangrijke wijziging	2.1, 3.7, tweede lid, en 3.10, derde lid, Wabo		

[83] Deze transponeringstabel vervangt de transponeringstabel in de Memorie van Toelichting bij wetsvoorstel 33 197.

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Artikel 3, onderdeel 10 Beste beschikbare technieken	1.1 Wabo		
Artikel 3, onderdeel 11 BBT-referentiedocument	Behoeft geen implementatie		Alle artikelen waarin deze term staat, zijn tot de Commissie gericht.
Artikel 3, onderdeel 12 BBT-conclusies	1.1 Bor		
Artikel 3, onderdeel 13 Met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus	5.5, achtste lid, Bor		
Artikel 3, onderdeel 14 Techniek in opkomst	5.9, tweede lid, Bor		
Artikel 3, onderdeel 15 Exploitant	Behoeft geen implementatie		In de Nederlandse milieuwetgeving wordt gewerkt met de begrippen: aanvrager, degene die de inrichting drijft, vergunninghouder en degene die de activiteit verricht. Nieuw t.o.v. richtlijn 2008/1 is het element "of controle daarover heeft"; de Nederlandse regelgeving en jurisprudentie dekken dit element.
Artikel 3, onderdeel 16 Publiek	Behoeft geen implementatie		In de Nederlandse wetgeving wordt gewerkt met het begrip "eenieder".
Artikel 3, onderdeel 17 Betrokken publiek	Behoeft geen implementatie		De Algemene Wet Bestuursrecht (artikel 1:2) gebruikt het begrip "belanghebbende".
Artikel 3, onderdeel 18 Gevaarlijke stoffen	3 Verordening (EG) nr. 1272/2008 (EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels)		De richtlijn verwijst naar de verordening; deze werkt rechtstreeks.
Artikel 3, onderdeel 19 Situatierapport	2.11, eerste en derde lid, Ab 4.3 Mor		
Artikel 3, onderdeel 20 Grondwater	1.1 Waterwet		
Artikel 3, onderdeel 21 Bodem	1.1 Ab		
Artikel 3, onderdeel 22 Milieu-inspectie	Behoeft geen implementatie		Toezicht door het bevoegd gezag is geregeld in artikel 5.2, eerste lid,

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
			onderdeel a en b, Wabo.
Artikel 3, onderdeel 23 Pluimvee	Behoeft geen implementatie		Begrip komt alleen voor in Bijlage I (6.6) via een dynamische verwijzing in de definitie IPPC-installatie. (Artikel 1.1 Wabo).
Artikel 3, onderdeel 24 Brandstof	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 25 Stookinstallatie	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 26 Schoorsteen	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 27 Bedrijfsuren	5.8, tweede lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 28 Ontzwavelingspercentage	Behoeft geen implementatie		De opties in de artikelen 31 en 40 worden in Nederland niet gebruikt.
Artikel 3, onderdeel 29 Inheemse vaste brandstof	Behoeft geen implementatie		Wordt in Nederland niet gebruikt.
Artikel 3, onderdeel 30 Bepalende brandstof	Behoeft geen implementatie		Zie artikel 40 richtlijn.
Artikel 3, onderdeel 31 Biomassa	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 32 Gemengde stookinstallatie	Behoeft geen implementatie		In 1.1 Ab is geen aparte definitie opgenomen, maar het begrip is in artikel 5.9 Ab omschreven.
Artikel 3, onderdeel 33 Gasturbine	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 34 Gasmotor	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 35 Dieselmotor	1.1 eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 36 Klein geïsoleerd systeem	Behoeft geen implementatie		Zie artikel 34 richtlijn.
Artikel 3, onderdeel 37 Afval	1.1 Wm		
Artikel 3, onderdeel 38 Gevaarlijke afvalstoffen	1.1 Wm j° Regeling Europese afvalstoffenlijst		
Artikel 3, onderdeel 39 Ongesorteerd stedelijk afval	1.1 Wm j° Regeling Europese afvalstoffenlijst		Definitie wordt niet gebruikt in Nederland.
Artikel 3, onderdeel 40 Afvalverbrandingsinstallatie	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 41 Afvalmeeverbrandings-installatie	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 42 Nominale capaciteit	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Artikel 3, onderdeel 43 Dioxinen en furanen	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 44 Organische verbinding	Behoeft geen implementatie		Term komt alleen voor in definitie organisch oplosmiddel; zie artikelsgewijze toelichting bij artikel 3 (46).
Artikel 3, onderdeel 45 Vluchtige organische stof	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 46 Organisch oplosmiddel	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 3, onderdeel 47 Coating	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 4 Vergunningsplicht			
Artikel 4, eerste lid Vergunningsplicht 1e zin (vergunning nodig voor exploitatie installatie) 2e zin (registratie volstaat voor installaties/ activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt) 3e zin (registratieprocedure)	 1e zin: 1.1, derde lid, Wabo 2.1, tweede lid, Bor 2e zin: 8.41 Wm j° 1.10 Ab 3e zin: registratie volgens 8.41 Wm procedure j° 1.10 Ab	Bij oplosmiddelen-installaties bestaat geen vergunningplicht, melding volstaat.	
Artikel 4, tweede lid [nieuw t.o.v. richtlijn 2008/1] Vergunning op meerdere installaties van dezelfde exploitant 1e zin 2e zin	 1e zin 1.1 Wm (het begrip inrichting) 2e zin 2.14 Wabo (milieubelang)	Het Nederlandse begrip inrichting kan al meerdere installaties bevatten.	
Artikel 4, derde lid [nieuw t.o.v. richtlijn 2008/1] Vergunning op meerdere delen van een installatie in werking bij exploitanten	2.25 Wabo	Nederland maakt geen gebruik van deze facultatieve mogelijkheid.	Cf. systeem Wabo: één vergunninghouder per vergunning.
Artikel 5 Verlening van vergunningen			
Artikel 5, eerste lid Verlening van vergunningen	2.14 Wabo (inhoudelijke eis) 2.22 Wabo		
Artikel 5, tweede lid Coördinatie vergunningprocedures	3.16 Wabo 6.27 tot en met 6.29 Waterwet		
Artikel 5, derde lid art. 4 richtlijn 85/337/EEG, MER	7.35 j° 7.27 Wm		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Artikel 6 Algemene bindende voorschriften	8.40, eerste lid, Wm 2.22, derde lid, Wabo 6.6 en 6.7 Waterwet	Cf. status quo en minst belastende alternatief implementatie voorschriften stookinstallaties, afvalverbranding, oplosmiddelen-installaties en titaandioxideproductie met algemene regels die direct voor de bedrijven gelden naast of in plaats van vergunningvoor-schriften.	In het Nederlandse systeem wordt in vergunningen niet verwezen naar algemene regels; algemene regels werken al uit zichzelf.
Artikel 7 Incidenten en ongevallen	17.1, 17.2, 17.3 Wm		
Artikel 8 Niet-naleving	17.1, 17.2 en 17.3 Wm j° titel 17.1B (nieuw)		
Artikel 9 Emissies van broeikasgassen	2.22, derde lid, onderdeel e, Wabo 5.12 Bor		
Hoofdstuk II Bijzondere bepalingen voor de in Bijlage I genoemde activiteiten			
Artikel 10 Toepassingsgebied	1.1, eerste lid, Wabo		Het begrip IPPC-installatie bevat een dynamische verwijzing naar Bijlage I van de richtlijn.
Artikel 11 Algemene beginselen van de fundamentele verplichtingen van de exploitant	2.14, eerste lid, en 2.22, derde lid, Wabo 5.4 en 5.7 Bor		
Artikel 12 Aanvraag van een vergunning	2.8 eerste lid, Wabo; 4.4 Bor grondslag voor indieningsvereisten in de Mor		
Artikel 12, eerste lid onderdeel a onderdeel b onderdeel c onderdeel d onderdeel e onderdeel f onderdeel g onderdeel h	 a. 4.1 eerste lid, onderdeel a en c, Mor b. 4.1, eerste lid, onderdeel b, Mor c. 4.1 eerste lid, onderdeel a en c, Mor d. 4.3 Mor e. 4.3 Mor f.4.1, eerste lid, onderdeel e, Mor g. 4.1, eerste lid,		Zie artikel 22 richtlijn. e. gewijzigde formulering t.o.v. richtlijn 2008/1: "in voorkomend geval".

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
onderdeel i onderdeel j onderdeel k	onderdeel g, Mor h. 4.1, eerste lid, onderdeel f i.4.1, eerste lid, onderdeel g, Mor j.4.1, eerste lid, onderdeel h, Mor k. 4.1, eerste lid, onderdeel j, Mor		h. gewijzigde formulering t.o.v. richtlijn 2008/1. k. gewijzigde formulering t.o.v. richtlijn 2008/1.
Eerste lid, tweede zin niet-technische samenvatting	4.1, tweede lid, Mor		
Artikel 12, tweede lid MER en BRZO	7.28, eerste lid, onderdeel a, Wm en 4.13 Mor		
Artikel 13 BBT-referentiedocumenten en uitwisseling van informatie	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 13, eerste, tweede, derde, vierde en zesde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 13, vijfde en zevende lid	1.1 Bor		
Artikel 14 Vergunningsvoorwaarden			
Artikel 14, eerste lid onderdeel a onderdeel b onderdeel c onderdeel c ii onderdeel d onderdeel d ii onderdeel e onderdeel f onderdeel g onderdeel h	a. 5.5, tweede lid, Bor 1.1, derde lid, Bor b. 5.7 eerste lid, onderdeel b en c, en tweede lid, onderdeel a, Bor c. 5.5 , vierde lid, Bor c ii: Mor d. 5.5, vierde lid, Bor, onderdeel b "regelmatig en tenminste jaarlijks" d ii. Mor e. toevoeging aan 5.7, onderdeel b, Bor f. 5.7, tweede lid, onderdeel f, Bor g. 5.7, eerste lid, onderdeel e, Bor h. 5.7, eerste lid, onderdeel i, Bor		
Artikel 14, tweede lid Emissiegrenswaarden gelijkwaardige parameters en technische maatregelen	5.6, eerste en tweede lid, Bor		
Artikel 14, derde lid IJkpunt	5.4, eerste lid, Bor		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
vergunningverlening			
Artikel 14, vierde lid Strenger dan BBT-conclusies mag	8.40 Wm 5.4, eerste lid, Bor		
Artikel 14, vijfde lid Uitzonderingen	Mor		
Artikel 14, zesde lid (terugvaloptie op beginselen)	5.4, tweede en derde lid, Bor Afdeling 3.4 Awb		
Artikel 14, zevende lid [nieuwe bepaling] Dierenwelzijn regelgeving is onverminderd van toepassing voor installaties onder punt 6.6. van Bijlage I bij de richtlijn	8.3, tweede lid, Wabo		Art. 8.3 Wabo regelt afstemming met andere wetten waaronder Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Die *lex specialis* gaat vóór de Wabo.
Artikel 15 Emissiegrenswaarden, gelijkwaardige parameters en technische maatregelen			
Artikel 15, eerste lid Emissiegrenswaarden voor verontreinigende stoffen	5.5, derde lid, Bor		
Artikel 15, tweede lid Emissiegrenswaarden, gelijkwaardige parameters, technische maatregelen en BBT	5.6, zesde lid, Bor		
Artikel 15, derde lid Emissiegrenswaarden en BBT, normale bedrijfsomstandigheden	5.5, zesde lid, Bor Mor		
Artikel 15, vierde lid Uitzonderingen op lid 3 1e alinea 2e alinea 3e alinea 4e alinea 5e alinea 6e alinea	 1e alinea :5.5, zevende lid, Bor 2e alinea: 2.14, derde lid, Wabo 3e alinea: 2.22, vijfde lid, Wabo 4e alinea: 2.14 Wabo, eerste lid, Wabo 5e alinea: Behoeft geen implementatie 6e alinea: 2.30, eerste lid, Wabo		 5e alinea betreft bevoegdheid van de Commissie.
Artikel 15, vijfde lid	5.9, eerste lid, onderdeel d, Bor		
Artikel 16 Eisen inzake			

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
monitoring			
Artikel 16, eerste lid	5.5, vierde lid, onderdeel a, Bor		
Artikel 16, tweede lid Periodieke monitoring	5.7, eerste lid, onderdeel b, Bor		
Artikel 17 Algemene bindende voorschriften voor de in bijlage I opgesomde activiteiten	8.40 Wm Art. 2.22, derde lid, Wabo 6.6 en 6.7 Waterwet	Cf. status quo en minst belastende alternatief implementatie-voorschriften stookinstallaties, afvalverbranding, oplosmiddelen-installaties en titaandioxideproductie met algemene regels die direct voor de bedrijven gelden naast of in plaats van vergunningvoorschriften	
Artikel 18 Milieukwaliteitsnormen	5.1 en 5.6 Wm 2.14, eerste lid, onderdeel c, sub 2, Wabo		In de Nederlandse wetgeving wordt het begrip "grenswaarden" gebruikt.
Artikel 19 Ontwikkelingen op het gebied van beste beschikbare technieken	5.4, eerste lid, Bor		Dit artikel wordt tevens door middel van feitelijk handelen geïmplementeerd: Informatie over ontwikkelingen in technieken en emissieniveaus op www.infomil.nl.
Artikel 20 Wijzigingen van installaties door de exploitanten			
Artikel 20 Wijziging van de installatie	2.1, onderdeel e, sub 2, Wabo 3.10, derde lid, Wabo		
Artikel 21 Toetsing en bijstelling van de vergunningsvoorwaarden door de bevoegde autoriteit			
Artikel 21, eerste lid	2.30 en 2.31, eerste lid, onderdeel b, Wabo		
Artikel 21, tweede lid Verstrekken gegevens	5.7, tweede lid, onderdeel a, b en c, Bor		
Artikel 21, derde lid Aanpassing vergunning n.a.v. nieuw BREF-	5.10 Bor 2.30 en 2.31, eerste lid, onderdeel b, Wabo		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
document	6.22, eerste lid, Waterwet 6.26, eerste lid, Waterwet 6.2, tweede lid, Waterbesluit		
Artikel 21, vierde lid Toetsing en bijstelling in geval van nieuwe BBT (niet vastgelegd in een BREF-document)	2.30 en 2.31, eerste lid, onderdeel b, Wabo 5.10, tweede lid, onderdeel b, Bor		
Artikel 21, vijfde lid Redenen voor herziening van vergunningvoorschriften	5.10, tweede lid, onderdeel c, Bor		
Artikel 22 Sluiting van terreinen			
Artikel 22, eerste lid Beginsel 12 punt 8	2.9 en 2.11 Ab		
Artikel 22, tweede lid Opstellen situatierapport	2.11, eerste en tweede lid, Ab 4.3, tweede lid, Mor 4.17, tweede lid, Mor		
Artikel 22, derde lid Saneren naar uitgangstoestand	2.11, derde en vijfde lid, Ab		
Artikel 22, vierde lid Saneren andere gevallen	2.11, vijfde lid, Ab		
Artikel 23 Milieu-inspecties			
Artikel 23, eerste lid Systeem voor milieu-inspecties 1e alinea 2e alinea	 1e alinea: 5.3 Wabo j° 7.2 Bor 2e alinea: 5.16, 5.17 en 5.20 Awb		
Artikel 23, tweede lid Milieu-inspectieplan	7.2 en 7.3 Bor		
Artikel 23, derde lid Elementen milieu-inspectieplan onderdeel a onderdeel b onderdeel c onderdeel d onderdeel e onderdeel f	 onderdeel a: 7.2, tweede lid, Bor onderdeel b: zie artikel 71 onderdeel c: 19.1b Wm onderdeel d: 7.3 Bor onderdeel e: 10.3 Mor onderdeel f: 5.4 Wabo, 7.2, eerste en vijde lid, Bor		 onderdeel b: geografische ligging volgt uit aanwijzing bevoegd gezag.
Artikel 23, vierde lid Programma's voor	10.3, eerste lid, en 10.4 Mor	Aan criteria systematische	

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
routinematige milieu-inspecties		evaluatie milieurisico milieuzorgsysteem cf. ISO 14001 toegevoegd.	
Artikel 23, vijfde lid Niet-routinematige inspecties	10.3 Mor		
Artikel 23, zesde lid Verslaglegging 1e zin 2e zin 3e zin	 1e zin:10.6 Mor 2e zin: hoofdstuk 19 Wm 3e zin: 7.2, vierde lid, onderdeel b, Bor		
Artikel 24 Toegang tot informatie en deelneming van het publiek aan de vergunningsprocedure			
Artikel 24, eerste lid Inspraak van het betrokken publiek bij bepaalde procedures	3.10 Wabo j° afd. 3.4 Awb		
Artikel 24, tweede lid Informatie verstrekking onderdeel a onderdeel b onderdeel c onderdeel d en e onderdeel f	 a. 3.42, eerste lid, en 3.43 Awb j° 19.1c Wm b. 3.46 Awb en 2.14, vierde lid, Wabo j° 19.1c Wm c. 2.14, eerste lid, a, sub 4, Wabo d en e. 2.14, vierde lid, Wabo f. 2.14, vierde lid, Wabo j° 19.1c Wm		Artikel 19.1c Wm heeft betrekking op het via internet ter beschikking stellen van de informatie.
Artikel 24, derde lid onderdeel a onderdeel b	 a. 19.1b Wm b. 12.12 Wm en Wob		Voor zover het algemene regels over definitieve stopzetting van de activiteiten betreft: feitelijk handelen: www.wetten.nl Het actief openbaar maken van het verslag op: www.emissieregistratie.nl.
Artikel 24, vierde lid Richtlijn 2003/4/EG	Wob Hoofdstuk 19 Wm		
Artikel 25 Toegang tot de rechter	1:2 en 3:45 en hoofdstuk 6 en 8 Awb		
Artikel 26 Grensoverschrijdende Effecten Eerste lid Informatievoorziening aan andere lidstaat	 6.11, eerste lid, Bor		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Tweede lid Toegankelijkheid vergunningaanvraag voor publiek	6.11, eerste lid, Bor		
Derde lid Resultaten van overleg betrekken bij besluit	3.10 Wabo j° afd. 3.4 Awb		
Vierde lid Informeren over besluit over de aanvraag	3.10 Wabo j° afd. 3.4 Awb		
Artikel 27 Technieken in opkomst			
Artikel 27, eerste lid Stimuleren, waar passend	Behoeft geen implementatie		Feitelijk handelen: stimuleringsregelingen, fiscale regelingen, innovatiebeleid.
Artikel 27, tweede lid Richtsnoeren stimuleren technieken in opkomst	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Hoofdstuk III Bijzondere bepalingen betreffende stookinstallaties (§ 5.1 Ab)			
Artikel 28 Toepassingsgebied	5.1, eerste lid, Ab		
Artikel 29 Samentellingsregels			
Artikel 29, eerste lid Samentellingsregels	5.1, tweede lid, Ab		
Artikel 29, tweede lid drempel 15MW	5.1, tweede lid, Ab		
Artikel 29, derde lid Berekening totale nominaal thermisch vermogen	5.1, tweede lid, Ab		
Artikel 30 Emissiegrenswaarden			
Artikel 30, eerste lid Schoorsteen	5.2 Ab		
Artikel 30, tweede lid Bestaande stookinstallaties	5.4 tot en met 5.7 Ab		
Artikel 30, derde lid Nieuwe stookinstallaties	5.4 tot en met 5.7 Ab		
Artikel 30, vierde lid Berekening emissiegrenswaarden	5.3, eerste lid, Ab		
Artikel 30, vijfde lid Afwijken van emissiegrenswaarden	5.10 Ab		
Artikel 30, zesde lid Afwijken van emissiegrenswaarden	5.11 Ab		
Artikel 30, zevende lid Uitbreiding capaciteit	5.3, derde lid, Ab		
Artikel 30, achtste lid Dieselmotoren, pulpproductie	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie. De Commissie neemt uiterlijk 31 december 2013 een besluit over de

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
			vaststelling van emissiegrenswaarden voor deze stookinstallaties. Deze installaties komen in Nederland niet voor.
Artikel 30, negende lid Raffinaderijen	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie. De Commissie neemt uiterlijk 31 december 2013 een besluit over de toetsing en herziening van de emissiegrenswaarden voor raffinaderijen.
Artikel 31 Ontzwavelingspercentage	Behoeft geen implementatie		Dit artikel is niet van toepassing in Nederland.
Artikel 32 Nationaal plan voor de overgangsfase	Behoeft geen implementatie		Nederland voldoet niet aan de voorwaarden.
Artikel 33 Afwijking wegens beperkte levensduur	Behoeft geen implementatie		Nederland voldoet niet aan de voorwaarden.
Artikel 34 Kleine geïsoleerde systemen	Behoeft geen implementatie		Nederland voldoet niet aan de voorwaarden.
Artikel 35 Stadsverwarmings-installaties	Behoeft geen implementatie		Nederland voldoet niet aan de voorwaarden.
Artikel 36 Geologische opslag van kooldioxide	Bepaling in hoofdstuk 4 Mor en artikel 5.4a Bor		
Artikel 37 Storingen of uitvallen van de afgasreinigingsappara-tuur			
Artikel 37, eerste lid	5.12 Ab		
Artikel 37, tweede lid, eerste zin tweede zin derde zin vierde zin, onderdeel a en b	 eerste zin: 5.12, eerste lid, Ab tweede zin:5.12, vierde lid, Ab derde zin:5.12, tweede lid, Ab vierde zin, onderdeel a en b: 5.12, derde lid, Ab		
Artikel 38 Monitoring van de emissies in de lucht			
Artikel 38, eerste lid Monitoring conform deel 3 van Bijlage V	5.13 Ab Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		Bepaling uit Ab vormt grondslag voor Activiteitenregeling. Zie Bijlage V, deel

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
			3, richtlijn.
Artikel 38, tweede lid Controle en verificatie conform deel 3 van Bijlage V	Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		Zie Bijlage V, deel 3, richtlijn.
Artikel 38, derde lid Bevoegd gezag bepaalt meetpunten	Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		
Artikel 38, vierde lid Registratie en rapportage	Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		Bepaling uit Ab vormt grondslag voor Activiteitenregeling.
Artikel 39 Naleving van de emissiegrenswaarden	5.13 Ab Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		Bepaling vormt grondslag voor Activiteitenregeling. Zie Bijlage V, deel 4, richtlijn.
Artikel 40 Gemengde stookinstallaties			
Artikel 40, eerste lid Gemengde stookinstallaties	5.9, eerste en tweede lid, Ab		
Artikel 40 Raffinaderijen eerste lid tweede lid derde lid	 eerste lid: 5.9 , eerste en tweede lid, Ab tweede lid: Behoeft geen implementatie derde lid: 5.9, derde lid, Ab	Bij implementatie is gekozen voor optie artikel 40, derde lid: vooraf vastgestelde gemiddelde emissiegrenswaarden.	
Artikel 41 Uitvoeringsvoorschriften	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Hoofdstuk IV Bijzondere bepalingen betreffende afvalverbrandings-installaties en afvalmeeverbran-dingsinstallaties (§ 5.2 Ab)			
Artikel 42 Toepassingsgebied			
Artikel 42, eerste lid eerste alinea tweede alinea derde alinea vierde alinea vijfde alinea	 1. 5.15, eerste lid, Ab 2. 5.15, tweede lid, Ab 3. 5.15, derde lid, Ab 4. 5.15, vierde lid, Ab 5. Behoeft geen implementatie		 Vijfde alinea: Volgt uit de definities van afvalverbrandingsinstallatie en afvalmee-verbrandingsinstallatie (in 1.1. Ab).
Artikel 42, tweede lid onderdeel a, i Biomassa	5.15, tweede lid, onderdeel a, 1e punt Ab		
onderdeel a, ii Radioactief afval	5.15, tweede lid, onderdeel a, 2e punt Ab		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
onderdeel a, iii Karkassen van dieren	8.3, tweede lid, Wabo		Art. 8.3 Wabo regelt afstemming met andere wetten waaronder Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Die *lex specialis* gaat vóór de Wabo.
onderdeel a, iv Afvalstoffen olie- en gaswinning	5.15, tweede lid, onderdeel a, 3e punt, Ab		
onderdeel b Experimentele installaties voor onderzoek, etc.	5.15, tweede lid, onderdeel b, Ab		
Artikel 43 Definitie van residu	1.1 Ab		
Artikel 44 Aanvraag van een vergunning onderdeel a, b en c onderdeel d	 a, b en c: Mor d. Behoeft geen implementatie		Zie voor onderdelen a, b en c: resp. bij implementatie 46, eerste lid, 50, vijfde lid en 53 richtlijn.
Artikel 45 Vergunnings-voorwaarden			
Artikel 45, eerste lid, onderdeel a onderdeel b	 a. 4.7, onderdeel a, en 4.11, onderdeel b, Mor b. 4.1, onderdeel c, en 4.7, onderdeel a, Mor		
Artikel 45, eerste lid, onderdeel c Grenswaarden voor emissies in de lucht en in water	5.19, 5.20 tot en met 5.22 en 5.27 Ab		
Artikel 45, eerste lid, onderdeel d Eisen m.b.t. pH, temperatuur en debiet van geloosd afvalwater	5.27, derde lid, Ab 6.18 en 6.21, onder b, Waterregeling		
Artikel 45, eerste lid, onderdeel e Bemonsterings- en meetprocedures en frequenties m.b.t. monitoring emissies	5.29 Ab		Zie 48 richtlijn.
Artikel 45, eerste lid, onderdeel f Toelaatbare duur stilleggingen	5.26, eerste lid, Ab		Zie 46, zesde lid, richtlijn.
Artikel 45, tweede lid onderdelen a en b	4.11b Mor		
Artikel 45, derde lid	Behoeft geen implementatie		Het betreft een mogelijkheid voor de lidstaten. Nederland maakt daarvan geen gebruik.

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Artikel 45, vierde lid	2.30 en 2.31 Wabo 6.26 Waterwet		Betreft omgevingsvergunning en lozingsvergunning.
Artikel 46 Controle van de emissies			
Artikel 46, eerste lid	5.16 Ab		
Artikel 46, tweede lid, eerste alinea	5.19, 5.20 tot en met 5.22 Ab		
Artikel 46, tweede lid, tweede alinea	5.19 Ab		
Artikel 46, derde lid	5.27 Ab (incl. tabel)		
Artikel 46, vierde lid, eerste alinea	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		Zie Bijlage VI, deel 6, onder 3.2, richtlijn.
Artikel 46, vierde lid, tweede alinea	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 46, vierde lid, derde alinea	5.28 Ab		
Artikel 46, vijfde lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 46, zesde lid	5.26, eerste tot en met derde lid, Ab		
Artikel 47 Uitvallen	5.26, vierde lid, Ab		
Artikel 48 Monitoring van emissies			
Artikel 48, eerste lid	5.29 Ab Afdeling 5.2 Activiteitenregeling	Onder voorwaarden continue monitoring vervangen door periodieke of afzien van metingen.	Bijlage VI, deel 6, (emissiemonitoring) en deel 7, (formule voor berekening emissieconcentratie) richtlijn. Specifieke wijzigingen in monitoringseisen volgen bij bespreking Bijlage VI richtlijn.
Artikel 48, tweede lid	5.29 Ab		Zie Bijlage VI, deel 6, punt 1 (jaarlijkse verificatietest) richtlijn.
Artikel 48, derde lid	5.29 Ab Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		Zie Bijlage VI, deel 6, punt 1.1
Artikel 48, vierde lid	5.29 Ab Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 48, vijfde lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie. Via comitologie; vaststelling door de Commissie van ingangsdatum voor verplichte continu-metingen van de emissies in de

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
			lucht van dioxinen en zware metalen.
Artikel 49 Naleving van de emissiegrenswaarden	5.29 Ab Afdeling 5.2 Activiteitenregeling	Gekozen voor optie alleen 100% halfuurgemiddelden te implementeren.	Zie Bijlage VI, deel 8, (beoordeling van de naleving van de emissiegrenswaarden) richtlijn.
Artikel 50 Exploitatie-voorwaarden			
Artikel 50, eerste lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 50, tweede lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 50, derde lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 50, vierde lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 50, vijfde lid	5.18 Ab		
Artikel 50, zesde lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 50, zevende lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 51 Toestemming voor wijziging van de exploitatievoorwaarden			
Artikel 51, eerste lid	Zie art. 50, eerste t/m derde lid	Andere maatregelen toegestaan, mits gelijkwaardig (eisen totale hoeveelheid organisch koolstof, temperatuur en hulpbrander).	
Artikel 51, tweede lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 51, derde lid, eerste alinea	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 51, derde lid, tweede alinea	Behoeft geen implementatie		De betreffende installaties komen in Nederland niet voor.
Artikel 51, vierde lid In kennis stellen van alle toegestane exploitatievoorwaarden	21.2a Wm		
Artikel 52 Aflevering en inontvangstneming van afval			
Artikel 52, eerste lid	5.17 Ab		
Artikel 52, tweede lid	5.17 eerste lid, onderdeel a, Ab		
Artikel 52, derde lid	5.17 eerste lid, onderdeel b en c, Ab		
Artikel 52, vierde lid	5.17, tweede lid, Ab		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
	5.17, eerste lid, onderdeel c, aanhef en onder punt 1		
Artikel 52, vijfde lid	5.17, vierde lid, Ab		
Artikel 53 Residuen			
Artikel 53, eerste lid	5.18, tweede lid, Ab		
Artikel 53, tweede lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 53, derde lid	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Artikel 54 Belangrijke wijziging	2.1, eerste lid, onderdeel e, punt 2, Wabo		
Artikel 55 Verslaglegging en publieksvoorlichting over afvalverbrandings-installaties en afvalmeeverbrandings-installaties			
Artikel 55, eerste lid	3.10, eerste lid, onderdeel e, Wabo j° afdeling 3.4 Awb 6.16, eerste lid Waterwet j° afdeling 3.4 Awb		
Artikel 55, tweede lid	21.2a Wm Regeling PRTR en PRTR-protocol		
Artikel 55, derde lid	21.2a Wm Art. 9.1a Mor		Zinsnede vanaf 'en stelt deze ter beschikking van het publiek': feitelijk handelen, door publicatie op internet (www.infomil.nl).
Hoofdstuk V Bijzondere bepalingen voor installaties waarin en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt (Afdeling 2.11 Ab)			
Artikel 56 Toepassingsgebied	2.28 Ab		
Artikel 57 Definities			
Artikel 57, eerste lid Bestaande installatie	2.29, eerste lid, Ab Noot bij tabel 2.28a en 2.28b Ab		De definitie is verduidelijkt en geactualiseerd, onder meer door datum (1 april 2001). Artikel 1d Oplosmiddelenbesluit volstaat.
Artikel 57, tweede lid Afgassen	Behoeft geen implementatie		In de Nederlandse regelgeving wordt het begrip "emissie" gebruikt.
Artikel 57 , derde lid Diffuse emissie	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 57, vierde lid Totale emissie	1.1 Activiteitenregeling		Hangt samen met oplosmiddelenboekhouding
Artikel 57, vijfde lid	1.1 Wm		Per 1 juni 2015

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Mengsel			wordt in de Wet milieubeheer "preparaat" vervangen door "mengsel" met dezelfde definitie (Uitvoeringswet EG-verordening 1272/2008, Stb. 2009, 440). Omdat het Oplosmiddelen besluit en het Ab zijn gebaseerd op de Wet milieubeheer is definitie dan niet meer nodig.
Artikel 57, zesde lid Kleefstof	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 57, zevende lid Inkt	1.1, eerste lid, Ab		
Artikel 57, achtste lid Lak	1.1, eerste lid, Ab		Zie ook artikel 3 (46) van de richtlijn.
Artikel 57, negende lid Verbruik	1.1, eerste lid, Ab		Als"oplosmiddelen-verbruik" opgenomen.
Artikel 57, tiende lid Input	1.1, eerste lid, Ab		Als "oplosmiddelen-input" opgenomen.
Artikel 57, elfde lid Hergebruik	1.1, eerste lid, Ab		Als "oplosmiddelen-hergebruik" opgenomen.
Artikel 57, twaalfde lid Gesloten systeem	2.29, vijfde lid, Ab		De term wordt verwerkt in het enige artikel waarin de term voorkomt.
Artikel 57, dertiende lid Opstarten en stilleggen	Behoeft geen implementatie		In afwachting van Europese uitvoeringsvoorschriften over het synoniem inwerkingstelling en stillegging (art. 41) wordt de term alleen in de toelichting opgenomen bij artikel 2.31 Ab.
Artikel 58 Vervanging van gevaarlijke stoffen	2.30, eerste lid, Ab		
Artikel 59 Controle van de emissies			
Artikel 59, eerste lid Eisen installaties	2.29, eerste lid, Ab		
Artikel 59, tweede lid	2.29, derde lid, Ab		
Artikel 59, derde lid	2.29, vijfde lid, Ab		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	**Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving**	**Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte**	**Toelichting**
Artikel 59, vierde lid Verslaglegging uitzonderingen	21.2a Wm		
Artikel 59, vijfde lid, incl. Bijlage VII, deel 2	2.30, tweede lid, en tabel 2.30 Ab		
Artikel 59, zesde lid	2.30, derde lid, Ab		
Artikel 59, zevende lid	2.31 Ab		
Artikel 60 Monitoring van emissies	2.32 Ab en Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		Zie Bijlage VII, deel 6, (emissiemonitoring) richtlijn.
Artikel 61 Inachtneming van de emissiegrenswaarden	2.32 Ab en Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		Zie Bijlage VII, deel 8, (beoordeling van conformiteit) richtlijn.
Artikel 62 Verslaglegging over de naleving van de voorwaarden	2.32 Ab en Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		Bijlage VII, deel 7, richtlijn.
Artikel 63 Belangrijke wijziging van bestaande installaties Eerste lid Tweede lid Derde lid	 Eerste lid: 1.10 Ab 2.1, eerste lid, onderdeel e, Wabo Tweede lid: 2.29, derde lid, Ab Derde lid: 1.10 Ab 2.1, eerste lid, onderdeel e, Wabo		 Eerste en derde lid: In samenhang met: 3.7, tweede lid en 3.10, derde lid, Wabo.
Artikel 64 Uitwisseling van informatie over de vervanging van organische oplosmiddelen	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 65 Toegang tot informatie Eerste lid, eerste zin Eerste lid, tweede zin Tweede lid Derde lid	 eerste zin**:** H. 19 Wm tweede zin: feitelijk handelen d.m.v publiceren van de algemene regels (incl. tabel 2.28a Ab) Tweede lid: 12.12 Wm en Wob Derde lid: H. 19 Wm.		 Publiceren op www.emissieregistratie.nl www.wetten.nl
Hoofdstuk VI Bijzondere bepalingen voor installaties die titaandioxide produceren (§ 5.3 Ab)			
Artikel 66 Toepassingsgebied	5.31 Ab		
Artikel 67 Verbod op de lozing van afvalstoffen	5.32 Ab		De nulgrenswaarden worden conform de richtlijn vervangen door lozingverboden op grond van artikel

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
			6.6 en 6.7 Waterwet.
Artikel 68 Controle van emissies in het water	5.33 en 5.34 Ab		
Artikel 69 Preventie en controle van emissies in de lucht			
Artikel 69, eerste lid Zuurdruppels	5.35 Ab		
Artikel 69, tweede lid Emissiegrenswaarden	5.36 en 5.37 Ab		
Artikel 70 Monitoring van emissies			
Artikel 70 Emissies in water	5.38 Ab en Afdeling 5.3 Activiteitenregeling		Zie Bijlage VIII, deel 3, richtlijn.
Hoofdstuk VII Comité, overgangsbepalingen en slotbepalingen			
Artikel 71 Bevoegde autoriteiten	2.4, eerste en tweede lid, Wabo, 3.3, eerste lid, Bor 3.1, eerste lid, en 6.2, eerste lid, Waterwet 3.1 Waterbesluit		
Artikel 72 Verslaglegging door de lidstaten			
Artikel 72, eerste lid	21.2a Wm en hoofdstuk 9 Mor		
Artikel 72, tweede lid	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 72, derde en vierde lid	Regeling PRTR en PRTR-protocol		
Artikel 73 Evaluatie	Behoeft geen implementatie		
Artikel 74 Wijzigingen van de bijlagen	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 75 Comitéprocedure	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 76 Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Commissie.
Artikel 77 Intrekking van de bevoegdheidsdelegatie	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Raad en het Europees Parlement.
Artikel 78 Bezwaar tegen gedelegeerde handelingen	Behoeft geen implementatie		Gericht tot de Raad en het Europees Parlement.
Artikel 79 Sancties	1a WED Afdelingen 5.3.1 en 5.3.2 Awb (bestuursdwang en dwangsom) Titel 5.4.Awb (bestuurlijke boete)		3e zin: betreft feitelijk handelen.
Artikel 80 Omzetting	Implementatieregelgeving	Gekozen is voor 1 januari,	

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
		overeenkomstig de vaste verandermomenten voor inwerkingtreding van nieuwe regelgeving.	
Artikel 81 Intrekking	Behoeft geen implementatie		Implementatieregelgeving van de ingetrokken richtlijnen vervalt, zie artikel VIII Implementatie-AMvB.
Artikel 82 Overgangsbepalingen			
Artikel 82, eerste en tweede lid	Behoeft geen implementatie		Nederland voldoet al, geen extra overgangstermijn nodig.
Artikel 82, derde en vierde lid	5.14 Ab IX en IV Implementatie-AMvB		
Artikel 82, vijfde en zesde lid	Behoeft geen implementatie		Nederland voldoet al, geen extra overgangstermijn nodig.
Artikel 82, zevende, achtste en negende lid	2.30, eerste tot en met derde lid, Ab		Zie artikelsgewijze toelichting 2.30 Ab.
Artikel 83 Inwerkingtreding	X Implementatie-AMvB		Datum van belang voor implementatiedatum (twee jaar na datum van inwerkingtreding); zie artikel 80, eerste lid richtlijn.
Artikel 84 Adressaten	Behoeft geen implementatie		
Bijlage I De in artikel 10 bedoelde categorieën van activiteiten	1.1, eerste lid, Wabo		Via artikel 10 richtlijn.
Bijlage II Lijst van verontreinigende stoffen	5.5, tweede lid, Bor		Via artikel 14, eerste lid, onder a, richtlijn.
Bijlage III Criteria voor de bepaling van de beste beschikbare technieken	5.4 Bor		Via artikel 3 (11) en 14, vijfde en zesde lid richtlijn.
Bijlage IV Publieke inspraak in de besluitvorming	Hoofdstuk 3 Wabo Afdeling 3.4 Awb		Zie artikel 24, eerste lid richtlijn.
Bijlage V Technische bepalingen inzake stookinstallaties			
Bijlage V, deel 1 Emissiegrenswaarden			

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
voor de in artikel 30, lid 2, bedoelde stookinstallaties			
Bijlage V, deel 1, punt 1 Referentiecondities	5.3, tweede lid, Ab		Temperatuur en druk volgen uit eenheid Nm^3 (Normaal kubieke meter).
Bijlage V, deel 1, punt 2 Emissiegrenswaarden zwaveldioxide vaste en vloeibare brandstoffen	5.4 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 1, punt 3 Emissiegrenswaarden zwaveldioxide gasvormige brandstoffen	5.4 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 1, punt 4 Emissiegrenswaarden stikstofoxiden vaste en vloeibare brandstoffen	5.5 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 1, punt 5 Emissiegrenswaarden stikstofoxiden en koolmonoxide gasturbines vloeibare brandstoffen	5.5 (incl. tabel) Ab 5.6 (incl. tabel) Ab 5.8 Ab		
Bijlage V, deel 1, punt 6 Emissiegrenswaarden stikstofoxiden en koolmonoxide gasgestookte installaties	5.5 (incl. tabel), 5.6 (incl. tabel) en 5.8 Ab		
Bijlage V, deel 1, punt 7 Emissiegrenswaarden stof vaste en vloeibare brandstoffen	5.7 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 1, punt 8 Emissiegrenswaarden stof gasvormige brandstoffen	5.7 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 2 Emissiegrenswaarden voor de in artikel 30, lid 3, bedoelde stookinstallaties			
Bijlage V, deel 2, punt 1 Referentiecondities	5.3, tweede lid, Ab		Temperatuur en druk volgen uit eenheid Nm^3 (Normaal kubieke meter).
Bijlage V, deel 2, punt 2 Emissiegrenswaarden zwaveldioxide vaste en vloeibare brandstoffen	5.4 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 2, punt 3 Emissiegrenswaarden zwaveldioxide gasvormige brandstoffen	5.4 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 2, punt 4 Emissiegrenswaarden stikstofoxiden vaste en vloeibare brandstoffen	5.5 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 2, punt 5	5.5 (incl. tabel) Ab		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Emissiegrenswaarden stikstofoxiden en koolmonoxide gasturbines vloeibare brandstoffen	5.6 (incl. tabel) Ab 5.8 Ab		
Bijlage V, deel 2, punt 6 Emissiegrenswaarden stikstofoxiden en koolmonoxide gasgestookte installaties	5.5 (incl. tabel), 5.6 en 5.8 Ab		
Bijlage V, deel 2, punt 7 Emissiegrenswaarden stof vaste en vloeibare brandstoffen	5.7 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 2, punt 8 Emissiegrenswaarden stof gasvormige brandstoffen	5.7 (incl. tabel) Ab		
Bijlage V, deel 3 Monitoring van emissies	Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		
Bijlage V, deel 4 Beoordeling van de naleving van de emissiegrenswaarden	Afdeling 5.1 Activiteitenregeling		
Bijlage V, deel 5 en 6 Minimaal ontzwavelingspercentages en naleving van het ontzwavelingspercentage	Behoeft geen implementatie		Zie artikel 31 van de richtlijn.
Bijlage V, deel 7 Gemiddelde emissiegrenswaarden voor gemengde stookinstallaties	5.9, derde lid, Ab		
Bijlage VI Technische bepalingen inzake afvalverbrandings-installaties en afvalmeeverbrandings-installaties			
Bijlage VI, deel 1 Definities	Behoeft geen implementatie	Nederland maakt geen onderscheid in leeftijd van installaties	
Bijlage VI, deel 2 Equivalentiefactoren voor dibenzo-p-dioxinen en dibenzofuranen	1.1 Ab Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Bijlage VI, deel 3 Grenswaarden voor emissies naar de lucht voor afvalverbrandings-installaties			
Bijlage VI, deel 3, punt 1	5.19 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VI, deel 3, punt 2	5.19 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VI, deel 3, punt 3	Behoeft geen implementatie	Beleidsruimte om nadere regels te stellen, wordt niet gebruikt.	

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
Bijlage VI, deel 4 Bepaling van de grenswaarden voor emissies naar de lucht in geval van meeverbranding van afval			
Bijlage VI, deel 4, punt 1	5.23 Ab		
Bijlage VI, deel 4, punt 2	5.22 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VI, deel 4, punt 3	5.20 (incl. tabel) en 5.21 Ab		
Bijlage VI, deel 4, punt 4	5.20 (incl. tabel) en 5.21 Ab		
Bijlage VI, deel 5 Emissiegrenswaarden voor lozingen van afvalwater van de reiniging van rookgassen	5.27 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VI, deel 6 Emissiemonitoring	1.2 en Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		Zie artikel 48, eerste lid, richtlijn.
Bijlage VI, deel 7 Formule voor de berekening van de emissieconcentratie bij genormaliseerd zuurstofgehalte	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Bijlage VI, deel 8 Beoordeling van de naleving van de emissiegrenswaarden punt 1.1	5.19, 5.20 en 5.22 Ab		Zie artikel 49 richtlijn.
Bijlage VI, deel 8 punt 1.2 en 1.3	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Bijlage VI, deel 8 punt 2	Afdeling 5.2 Activiteitenregeling		
Bijlage VII Technische bepalingen voor installaties en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt			
Bijlage VII, deel 1 Activiteiten	1.1 Ab		Met dynamische verwijzing via de definitie van oplosmiddelen-installatie.
Bijlage VII, deel 2 Drempelwaarden en emissiegrenswaarden	2.29 en tabel 2.28a Ab		
Bijlage VII, deel 3 Emissiegrenswaarden voor installaties in de voertuigcoatingindustrie	2.29 en tabel 2.28b Ab		
Bijlage VII, deel 4 Emisssiegrenswaarden voor vluchtige organische stoffen met bijzondere risicozinnen			
Bijlage VII, deel 4, punt	2.30, tweede lid (incl.		

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
1	tabel) 2.31 Ab		
Bijlage VII, deel 4, punt 2	2.30, derde lid, en tabel 2.30 Ab		
Bijlage VII, deel 5 Reductieprogramma	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		
Bijlage VII, deel 6 Emissiemonitoring	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		
Bijlage VII, deel 7 Oplosmiddelen-boekhouding	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		
Bijlage VII, deel 8 Beoordeling van de conformiteit met de emissiegrenswaarden in afgassen	Afdeling 2.4 Activiteitenregeling		
Bijlage VIII **Bijzondere bepalingen voor installaties die titaandioxide produceren**			
Bijlage VIII, deel 1 Emissiegrenswaarden voor emissies in water			
Bijlage VIII, deel 1, punt 1 Emissiegrenswaarde sulfaat	5.33 Ab		Zie toelichting bij artikel 68 richtlijn.
Bijlage VIII, deel 1, punt 2 en 3 Emissiegrenswaarden chloride	5.34 Ab		
Bijlage VIII, deel 2 Emissiegrenswaarden voor lucht			
Bijlage VIII, deel 2, punt 1 Definitie Nm^3	Behoeft geen implementatie		Volgt uit eenheid Nm^3 (Normaal kubieke meter).
Bijlage VIII, deel 2, punt 2 Emissiegrenswaarde stof	5.36 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VIII, deel 2, punt 3 Emissiegrenswaarde zwaveldioxide	5.36 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VIII, deel 2, punt 4 Emissiegrenswaarde chloride	5.37 (incl. tabel) Ab		
Bijlage VIII, deel 3 Emissiemonitoring	Afdeling 5.3 Activiteitenregeling		
Bijlage IX **Deel A** **Ingetrokken richtlijnen en opeenvolgende wijzigingen**	Behoeft geen implementatie		
Bijlage IX **Deel B** **Lijst van termijnen voor omzetting in**	Behoeft geen implementatie		Het betreft een hulpmiddel bij de richtlijntekst.

Artikel, -lid of -onderdeel EU-regeling	Bepaling in implementatieregeling of in bestaande regelgeving	Keuze(n) bij de invulling van de evt. beleidsruimte	Toelichting
nationaal recht			
Bijlage X Transponeringstabel	Behoeft geen implementatie		Het betreft een hulpmiddel bij de richtlijntekst.

ARTIKELSGEWIJS

ARTIKEL I

Onderdeel A

Nieuwe begripsbepalingen in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit (eerste lid)

Ter implementatie van de Richtlijn industriële emissies worden in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit 25 nieuwe begripsbepalingen ingevoegd, voor een belangrijk deel afkomstig uit de EG-VOS-richtlijn. Uitgangspunt bij de implementatie in het Activiteitenbesluit is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de tekst van de Richtlijn industriële emissies. Als gevolg daarvan is het merendeel van de begripsbepalingen één op één overgenomen uit de richtlijn.

De definities uit de EG-VOS-richtlijn zijn vereenvoudigd, verduidelijkt en gestroomlijnd met begripsbepalingen uit de IPPC-richtlijn en zo mogelijk ook met de overige in de Richtlijn industriële emissies geïntegreerde richtlijnen. Vanwege deze integratie is het aantal begripsbepalingen dat verband houdt met de regulering van oplosmiddeleninstallaties fors verminderd: van 33 (artikel 2, EG-VOS-richtlijn) naar 13 (artikel 57 Richtlijn industriële emissies). De geïntegreerde begripsbepalingen zijn opgenomen in artikel 3 van de richtlijn. Dit betreft elf begrippen, waarvan zeven reeds zijn geïmplementeerd in (artikel 1.1 of het systeem van) de Wm *(installatie, belangrijke wijziging, exploitant, vergunning, emissie, emissiegrenswaarde, stof)*.
De overige vier geïntegreerde begripsbepalingen *(organische verbinding, vluchtige organische stof, organisch oplosmiddel en coating)*, voorheen geïmplementeerd in artikel 1, de onderdelen p, q, r en t, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer, zijn opgenomen in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit.

Enkele begrippen uit de EG-VOS-richtlijn zijn komen te vervallen: *kleine installatie, bevoegde autoriteit(en), registratie, gehalogeneerd organisch oplosmiddel, massastroom, nominale capaciteit, normaal bedrijf, normale omstandigheden, gemiddeld over 24 uur*. Het vervallen van de begripsbepaling betekent overigens niet altijd dat het betreffende begrip ook verdwijnt. Zo wordt de mogelijkheid van registratie nog wel uitdrukkelijk genoemd in artikel 4, eerste lid, tweede volzin. Veel oplosmiddelenbedrijven zijn zogenaamde type B-bedrijven, waarvoor een melding volstaat. Het begrip "registratie" komt dus ook in de implementatieregelgeving niet voor, maar het fenomeen (meldingsplicht in plaats van vergunningplicht) des te meer. Het begrip "massastroom" is vervallen in de richtlijn, maar blijft wel in het Activiteitenbesluit (artikel 1.1), omdat deze term breder dan voor oplosmiddelen wordt gebruikt.

De dertien specifieke begripsbepalingen over oplosmiddelen zijn opgenomen aan het begin van hoofdstuk V van de richtlijn (artikel 57): *bestaande installatie, afgassen, diffuse emissie, totale emissie, mengsel, kleefstof, inkt, lak, verbruik, input, hergebruik, gesloten systeem* en *opstarten en stilleggen*.
De in artikel 1.1 Activiteitenbesluit (alfabetisch) ingevoegde begripsbepalingen ter implementatie van de hoofdstukken met betrekking tot grote stookinstallaties, afval(mee)verbrandinginstallaties, en installaties voor de productie van titaandioxide worden onderstaand toegelicht.

aardgas
De definitie van het begrip aardgas is niet gewijzigd ten opzichte van de LCP-richtlijn. Bij de implementatie van die richtlijn in het Bees A werd een nadere definitie van dit begrip niet nodig geacht, omdat de begrippen "gasvormige brandstoffen" en "aardgas van standaardkwaliteit" zijn gedefinieerd. Deze definities kent de Richtlijn industriële emissies niet. Gelet op het uitgangspunt om zoveel mogelijk bij de richtlijn aan te sluiten, wordt deze begripsbepaling overgenomen in het Activiteitenbesluit en vervallen de twee genoemde definities. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging.

afvalstoffenlijst
De definitie verwijst naar artikel 1, eerste lid, van de Regeling Europese afvalstoffenlijst. Dat artikel verwijst naar een bijlage bij beschikking nr. 2000/532/EG houdende vaststelling van een lijst van afvalstoffen overeenkomstig artikel 1, onder c, van de afvalstoffenrichtlijn (75/442/EEG) en overeenkomstig artikel 1, vierde lid van de richtlijn gevaarlijke afvalstoffen (91/689/EEG). In artikel 1, eerste lid, onder a, van het Bva was de definitie nog geheel uitgeschreven; omwille van eenduidige interpretatie is hier niet meer voor gekozen. Er is overigens geen inhoudelijke wijziging van het begrip ten opzichte van de definitie in het Bva.

afvalverbrandingsresiduen
De definitie is opgenomen ter omzetting van het begrip "residu" uit artikel 43 van de richtlijn. Om het begrip "residu" in het kader van afval(mee)verbranding te onderscheiden van andere soorten residuen (ten gevolge van andere processen) is gekozen voor het meer specifieke begrip "afvalverbrandingsresiduen". De term wordt in het meervoud gehanteerd, omdat er bij afval(mee)verbranding sprake is van meer dan één type residu en meer dan één punt in de installatie waar die residuen ontstaan.

afvalmeeverbrandingsinstallatie
De definitie van het begrip "afvalmeeverbrandingsinstallatie" in de richtlijn (artikel 3, sub 41) valt grotendeels samen met de definitie van het begrip "meeverbrandingsinstallatie" in artikel 1, eerste lid, onder b, van het Bva. Als meeverbranding van afval op zodanige wijze plaatsvindt dat de installatie niet in hoofdzaak bestemd is voor de opwekking van energie of de fabricage van producten, maar voor de thermische behandeling van afval, wordt de installatie beschouwd als een afvalverbrandingsinstallatie. Dit volgt uit artikel 42, eerste lid, vijfde alinea, van de richtlijn. Voorbeelden van thermische behandelingsprocessen zijn pyrolyse, vergassing en plasmaproces voor zover de producten van de behandeling vervolgens worden verbrand.

afvalverbrandingsinstallatie
Het begrip "afvalverbrandingsinstallatie" wordt in artikel 3, sub 40, van de richtlijn gedefinieerd en is bij de omzetting opnieuw gedefinieerd in het Activiteitenbesluit. De definitie van het begrip in artikel 1, eerste lid, onder a, van het Bva was niet zonder meer overgenomen uit de afvalverbrandingsrichtlijn (artikel 3, vierde lid van die richtlijn). De definitie van "afvalverbrandingsinstallatie" in artikel 1 van de Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging (RLAR) omvatte hetzelfde begrip met dien verstande dat er verwezen werd naar zuivering van de bij reiniging van rookgassen ontstaan afvalwater. Dit geldt ook voor de definitie van meeverbrandingsinstallatie in die regeling (artikel 1). Het element van zuivering van afvalwater keert - conform de richtlijn - niet terug in de nieuwe definitie. Zie voor voorbeelden van

thermische behandelingsprocessen de toelichting bij het begrip afvalmeeverbrandingsinstallatie.

biomassa
De definitie van biomassa uit artikel 3, sub 31, van de richtlijn, wordt overgenomen. Inhoudelijk verschilt deze niet van de definitie uit het Bees A. Tot de brandstoffen die van het begrip "biomassa" zijn uitgesloten behoort onder meer houtafval dat ten gevolge van een behandeling met houtbeschermingsmiddelen of door het aanbrengen van een beschermingslaag gehalogeneerde organische verbindingen of zware metalen kan bevatten (onderdeel 5º). Dit kan aan de orde zijn bij houtafval dat afkomstig is van bouw- of sloopafval. In de context van het Activiteitenbesluit (en eerder het Bees A en het Bva) wordt onder biomassa schone biomassa verstaan; hiervoor gelden bij verbranding de voorschriften voor grote stookinstallaties (paragraaf 5.2), en niet de voorschriften voor afvalverbranding (paragraaf 5.3). Dit moet worden onderscheiden van het gebruik van de term "biomassa" in de energieregelgeving, bijvoorbeeld ter implementatie van de Richtlijn hernieuwbare energie[84] in de Elektriciteitswet (artikel 1). De term "biomassa" duidt dan een bron van hernieuwbare energie aan ("de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen").

bodem
De definitie is overgenomen uit de richtlijn en heeft dezelfde betekenis als het begrip "bodem" in artikel 1 van de Wet bodembescherming.

brandstof
De definitie van het begrip "brandstof" in artikel 3, sub 24, van de Richtlijn industriële emissies betreft geen inhoudelijke wijziging ten opzichte van het begrip "brandstof" in de IPPC-richtlijn. Het begrip is overgenomen in het Activiteitenbesluit. In het Bees A wordt voor de omschrijving van het begrip "brandstof" verwezen naar de definitie in de Wet inzake de luchtverontreiniging, die inhoudelijk overeenstemt met de bepaling van de Richtlijn industriële emissies.

coating
Artikel 2, sub 20, van de EG-VOS-richtlijn (Richtlijn 1999/13) en in navolging daarvan artikel 1, onderdeel t, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer bevatten een feitelijke beschrijving van "coating" als begripsbepaling. Artikel 3, onderdeel 46, van de Richtlijn industriële emissies daarentegen verwijst voor de begripsbepaling van "coating" naar punt 8 van artikel 2 van Richtlijn 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 inzake de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen in bepaalde verven en vernissen en producten voor het overspuiten van voertuigen. Die bepaling kent wel een feitelijke omschrijving, die inhoudelijk (zij het niet letterlijk) overeenkomt met de begripsbepaling uit artikel 1 van het Oplosmiddelenbesluit. Er is voor gekozen deze meer inhoudelijke begripsbepaling over te nemen, met een kleine redactionele wijziging. Het begrip "coaten" of "coating" kwam overigens al voor in andere onderdelen van het Activiteitenbesluit (de paragrafen 4.3.2, 4.4.2, 4.5.5 en 4.7.4c) en regeling daarbij (de paragrafen

[84] Artikel 2, onder e, van Richtlijn van 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PbEU 2009 L140).

3.3.4, 4.3.2, 4.4.2 en 4.5.5), zonder dat voorzien is in een begripsbepaling. De nieuw ingevoegde begripsbepaling is ook op deze paragrafen van toepassing. Zie voor de vervanging van de term "*preparaat"* door "*mengsel"* de begripsbepalingen *inkt*, *oplosmiddeleninput* en *kleefstof*.

dieselmotor
De definitie is overgenomen uit artikel 3, sub 35, van de richtlijn.

diffuse emissie
Artikel 57, onderdeel 3, richtlijn bevat een definitie van "diffuse emissie" die goeddeels overeenkomt met de begripsbepaling in artikel 2, sub 10, van de EG-VOS-richtlijn en met artikel 1, onderdeel j, van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn.
Omdat de term "diffuse emissie" al elders in het Activiteitenbesluit voorkomt is de definitie niet beperkend toegeschreven op vluchtige organische stoffen. Zie bijvoorbeeld artikel 3.39 van het Activiteitenbesluit en de artikelen 3.55 en 4.60 van de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.

dioxinen en furanen
De definitie in artikel 3, sub 43, van de richtlijn verwijst naar deel 2 van Bijlage VI bij de richtlijn. Die bijlage wordt omgezet in de Regeling algemene regels inrichtingen milieubeheer. De definitie in het Activiteitenbesluit omvat een opsomming van de in deel 2 van Bijlage VI bij de richtlijn genoemde stoffen en verwijst omwille van de leesbaarheid en duidelijkheid niet naar het betreffende artikel in de regeling. "Dioxinen en furanen" werd voorheen omschreven in voorschrift 2.15 van de Bijlage bij het Bva.

gasmotor
De definitie is overgenomen uit artikel 3, sub 34, van de richtlijn.

gasturbine
De definitie is overgenomen uit artikel 3, sub 33, van de richtlijn. Deze begripsbepaling is niet gewijzigd ten opzichte van artikel 2, sub 12, van de LCP-richtlijn (2001/80/EG).
Het Bees A kende een definitie van "gasturbine-installatie". Binnen het begrip gasturbine valt ook een STEG, dat wil zeggen een productie-installatie bestaande uit één of meerdere stoom- en gasturbines, waarbij de warmte uit de gasturbine uitsluitend of in hoofdzaak wordt aangewend voor de productie van stoom, waarmee achtereenvolgens een stoomturbine wordt aangedreven al dan niet met aanvullende verbranding. Dit volgt uit Bijlage V, deel I, onder 5, bij de richtlijn.

grote stookinstallatie
Deze nieuwe begripsbepaling volgt niet rechtstreeks uit de richtlijn. Echter, hoofdstuk III van de richtlijn stelt eisen voor stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer (artikel 28). Deze stookinstallaties worden in dit besluit aangeduid met de term "grote stookinstallaties", ter onderscheiding van stookinstallaties met een totaal nominaal ingangsvermogen van minder dan 50 MW. Voor laatgenoemde stookinstallaties zijn regels gesteld in het Bems. Deze stookinstallaties worden overigens met een separate wijziging eveneens in het Activiteitenbesluit opgenomen.

inkt, kleefstof
In deze begripsbepalingen is alleen de term "preparaat" vervangen door "mengsel". In de richtlijn is (consequent) voor deze gewijzigde terminologie gekozen vanwege de terminologie van de EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen[85] en de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels[86]. Ook in de Wet milieubeheer is "preparaat" vervangen door "mengsel" (Stb. 2009, 440).

lak
De begripsomschrijving is overgenomen uit artikel 57, achtste lid, van de richtlijn.

oplosmiddelenhergebruik
Deze begripsbepaling is ongewijzigd ten opzichte van de eerdere begripsbepaling in artikel 2, sub 26, van de EG-VOS-richtlijn en artikel 1, onderdeel z, van het Oplosmiddelenbesluit. De begripsbepaling wijkt af van artikel 1.1 Wm, waarin ter implementatie van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEG L 312) een definitie wordt opgenomen.[87] Deze algemene begripsbepaling ziet op hergebruik van afval(stoffen); deze specifieke begripsbepaling heeft alleen betrekking op het gebruik van teruggewonnen organische oplosmiddelen.

oplosmiddeleninput, oplosmiddelenverbruik
De begripsomschrijvingen van "input" en "verbruik" zijn ongewijzigd overgenomen uit de EG-VOS-richtlijn en bij de implementatie uit het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (Stb. 2001, 161). Om de begrippen specifiek te maken is het voorvoegsel "oplosmiddelen" toegevoegd.

oplosmiddeleninstallatie
De algemene term "installatie" is ter implementatie van de IPPC-richtlijn in de Wet milieubeheer en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ofwel 'vertaald' als "inrichting" ofwel - ter onderscheiding van dat algemene begrip - als "IPPC-installatie". Voor IPPC-installaties geldt een vergunningplicht. Voor activiteiten waarbij oplosmiddelen worden gebruikt, vereist de richtlijn geen vergunningplicht. Artikel 6 biedt immers het alternatief van de registratie. Van dat alternatief wordt bij implementatie van hoofdstuk V gebruik gemaakt. Ten behoeve van de implementatie wordt ter onderscheiding van de (vergunningplichtige) IPPC-installatie een nieuwe term (specius van het begrip "installatie") geïntroduceerd: de "oplosmiddeleninstallatie". In de begripsomschrijving van "oplosmiddeleninstallatie" is gekozen voor een dynamische verwijzing naar de richtlijn; vergelijk de begripsbepaling "IPPC-installatie" in artikel 1.1 van de Wabo. Met de verwijzing is het niet nodig om

[85] Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) en tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen (PbEG 2007, L 136) (REACH).
[86] Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PbEU L 353) (CLP-verordening).
[87] Voorstel van wet tot wijziging van de Wet milieubeheer, de Wet belastingen op milieugrondslag en de Wet op de economische delicten ten behoeve van de implementatie van richtlijn nr. 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU L 312) (Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen), Kamerstukken II 2009/10, 32 392, nr. 2.

Bijlage VII, deel 1, bij de richtlijn in de Nederlandse regelgeving te implementeren.

organisch oplosmiddel
Het begrip "organisch oplosmiddel" in de Richtlijn industriële emissies heeft een andere redactie dan hetzelfde begrip in de EG-VOS-richtlijn: de diverse doeleinden worden in aparte onderdelen vermeld. Daarom is de definitie in het Activiteitenbesluit redactioneel gewijzigd ten opzichte van die in het Oplosmiddelenbesluit en is eenzelfde structuur als in artikel 3, sub 46, van de Richtlijn industriële emissies overgenomen.
Omdat de omschrijving van "organische verbinding" alleen wordt gebruikt om het begrip organisch oplosmiddel nader toe te lichten is "organische verbinding" niet apart gedefinieerd in het besluit. Onder "organische verbinding" wordt verstaan: een verbinding die ten minste het element koolstof bevat en daarnaast een of meer van de volgende elementen: broom, chloor, fluor, jodium, waterstof, zuurstof, zwavel, fosfor, silicium of stikstof, met uitzondering van koolstofoxiden, anorganische carbonaten en bicarbonaten. Dit komt overeen met de definitie in artikel 3, sub 44, van de richtlijn.

schoorsteen
Anders dan de LCP-richtlijn geeft de Richtlijn industriële emissies in artikel 3, sub 26, een definitie van schoorsteen. Deze wordt overgenomen.

Vier begrippen worden op een andere wijze of plaats omgezet:
- De term "afgassen" is in de context van oplosmiddelen synoniem aan het reeds in de Wet milieubeheer gedefinieerde begrip "emissie". Dat laatste begrip wordt in de implementatieregelgeving gebruikt. De term "totale emissie" wordt in de regeling gedefinieerd.
- De term "bestaande installatie" is in tabel 2.28a opgenomen.
- De definitie van "gesloten systeem" is verwerkt in artikel 2.29, vierde lid, sub a.
- De term "opstarten en stilleggen" is specifiek voor oplosmiddeleninstallaties gedefinieerd en wordt alleen in artikel 2.31 gebruikt. Vooralsnog wordt volstaan met de artikelsgewijze toelichting van het relevante artikel.

Gewijzigde begripsbepalingen in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit (tweede tot en met zesde lid)

Tweede lid
De definitie van het begrip "bodembedreigende activiteit" is aangepast zodat deze in lijn is met de activiteiten waarvoor op grond van de richtlijn een situatierapport moet worden opgesteld. Dit is het geval indien de activiteit gepaard gaat met het gebruik, de productie of de uitstoot van relevante gevaarlijke stoffen (artikel 22, tweede lid, richtlijn). De richtlijn op zichzelf kent het begrip "bodembedreigende activiteit" niet.

Derde lid
De definitie van "bodembedreigende stof" is uitgebreid zodanig dat hieronder tevens "gevaarlijke stoffen" in de zin van de richtlijn (artikel 3, onder 18) worden gevat. Bij het begrip "bodembedreigende stof" is nog van belang dat uitsluitend vloeibare of vaste stoffen relevant zijn in verband met verontreiniging van de bodem, gassen niet.

Vierde lid
Ook het begrip "stookinstallatie" is gewijzigd. In de gewijzigde definitie wordt artikel 3, sub 25, van de richtlijn omgezet. In het Activiteitenbesluit wordt voor de definitie van stookinstallatie verwezen naar het Bems. Deze definitie is beperkter dan die van de richtlijn, aangezien grote stookinstallaties niet onder het Bems vallen. De definitie van de richtlijn omvat zowel de definitie van het Bems als die van het Bees A. Deze wordt dan ook overgenomen.

Zowel in het Bems als in het Bees A staat in de begripsbepaling van stookinstallatie vermeld dat daartoe eveneens de voorziening voor de reiniging van het afgas behoort. In de uit de richtlijn overgenomen bepaling staat dat niet vermeld. Evenwel gaat de Richtlijn industriële emissies er vanuit dat een voorziening voor de zuivering van het afgas, indien aanwezig, tot de stookinstallatie behoort. In dit verband zij verwezen naar bijvoorbeeld artikel 37 van de Richtlijn industriële emissies inzake het uitvallen van de voorziening voor het reinigen van het afgas vanwege een storing. Het aansluiten bij de definitie van de Richtlijn industriële emissies betreft derhalve geen inhoudelijke wijziging. In het kader van consistentie is wel "technisch toestel" vervangen door "technische eenheid", zodat de definitie consistent is met die van "IPPC-installatie" (vaste technische eenheid) en de definities "afvalverbrandingsinstallatie" en "afvalmeeverbrandingsinstallatie" (technische eenheid) en wordt aangesloten bij de technische, organisatorische en functionele eenheid die het begrip inrichting kenmerkt (artikel 1.1, vierde lid, van de Wet milieubeheer).

Vijfde lid
Vanwege de introductie van de nieuwe term "oplosmiddelenverbruik" (zie onderdeel 6) dient het oude "verbruik van vluchtige organische stoffen" te vervallen.

Zesde lid
Vanwege de integratie van het Oplosmiddelenbesluit in het Activiteitenbesluit wordt de begripsbepaling voor "vluchtige organische stof" in artikel 1.1 gewijzigd. Zoals reeds vermeld, zijn bij de implementatie in principe de definities van de Richtlijn industriële emissies aangehouden. Het begrip "vluchtige organische stof" en de daarbij behorende begripsomschrijving zijn overgenomen uit de richtlijn (artikel 3, sub 45), ter vervanging van het begrip "vluchtige organische stoffen" in het Activiteitenbesluit. In de oude definitie werd verwezen naar het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer dat met dit besluit wordt ingetrokken (zie artikel VIII, tweede lid). Inhoudelijk ondergaat het begrip geen wijziging. De begripsbepaling in artikel 3, sub 44, van de richtlijn bevat slechts een andere redactie dan de (overigens) identieke begripsbepaling in artikel 2, onderdeel 17, van de EG-VOS-richtlijn.

Onderdeel B

In artikel 1.2 is de begripsomschrijving van "inrichting type C" zodanig gewijzigd dat daar ook inrichtingen met een IPPC-installatie onder vallen.

Onderdeel C

Het Activiteitenbesluit ondergaat verschillende wijzigingen, die effect hebben op de reikwijdte ervan, zoals de implementatie van de benzine-damprichtlijn[88] en de samenvoeging van het Activiteitenbesluit met het Besluit landbouw. Bij het opstellen van onderdeel C is uitgegaan van deze wijzigingen. Overigens zal de aldus gewijzigde reikwijdtebepaling van artikel 1.4 een zeer beperkte geldigheidsduur hebben, vanwege de invoering van het Besluit tot wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit omgevingsrecht (nieuwe activiteiten, integratie van het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer, vereenvoudigingen en reparaties). In dit laatstgenoemde wijzigingsbesluit wordt artikel 1.4 geschrapt, vanwege een gewijzigde opzet van het Activiteitenbesluit. De nieuwe redactie van artikel 1.4 in onderdeel C heeft *de facto* dus een zeer tijdelijk karakter, aangezien de implementatie van de Richtlijn industriële emissies parallel loopt met het laatstgenoemde wijzigingsbesluit. Voor beide wijzigingsbesluiten geldt als (beoogde) datum van inwerkingtreding 1 januari 2013. De implementatie-AMvB is echter als een zelfstandige wijziging geformuleerd, aangezien het implementatieregelgeving betreft.

Artikel 1.4 van het Activiteitenbesluit regelt welke onderdelen (hoofdstukken, paragrafen) van het Activiteitenbesluit op welk type inrichting (A, B of C) van toepassing zijn.
De aanpassingen in het eerste en tweede lid betreffen het niet van toepassing verklaren van het nieuwe hoofdstuk 5 op inrichtingen type A of B. Dat hoofdstuk heeft uitsluitend betrekking op vergunningplichtige inrichtingen waarin activiteiten worden verricht die in hoofdstuk III, IV of VI van de Richtlijn industriële emissies worden gereguleerd (het in werking hebben van een grote stookinstallatie, een afval(mee)verbrandingsinstallatie of een installatie voor de productie van titaandioxide). Het betreft veelal, maar niet uitsluitend, IPPC-installaties.
Artikel 1.4 is met betrekking tot vergunningplichtige activiteiten opgebouwd van algemeen naar bijzonder. Het derde lid heeft betrekking op vergunningplichtige inrichtingen type C. Het zesde lid heeft betrekking op IPPC-installaties. Het zevende lid heeft betrekking op IPPC-installaties met betrekking tot het aantal dierplaatsen. Het achtste lid heeft betrekking op IPPC-installaties die betrekking hebben op het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen.

In hoofdstuk 2 worden die onderwerpen geregeld die op de gehele inrichting betrekking hebben, in hoofdstuk 3, 4 en het nieuwe hoofdstuk 5 worden specifieke eisen per activiteit gesteld. De *bijzondere bepalingen voor installaties waarin en activiteiten waarbij organische oplosmiddelen worden gebruikt,* zoals het opschrift van Hoofdstuk V van de richtlijn luidt, passen in het systematiek het beste in hoofdstuk 2, aangezien het gebruik van oplosmiddelen (vluchtige organische stoffen) geen zelfstandige bedrijfsactiviteit is, maar altijd als activiteit onderdeel uitmaakt van een andere bedrijfsmatige activiteit of als (oplosmiddelen)installatie deel uitmaakt van een inrichting, bijvoorbeeld bij de branches Metalektro, meubelvervaardiging en kunststofverwerking. Om die reden wordt een nieuwe afdeling 2.11 ingevoegd.
Voor inrichtingen waarin gewerkt wordt met oplosmiddelen, zodanig dat een drempel uit tabel 2.28a of 2.28b wordt bereikt of overschreden, gelden de voorschriften van afdeling 2.11, ongeacht of het een inrichting van type B, van type C of een (type C-)inrichting betreft waartoe een IPPC-installatie behoort.

[88] Richtlijn 2009/126/EG van het Europees parlement en de Raad van 21 oktober 2009 inzake fase II-benzinedampterugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations.

Het ingevoegde zesde lid (nieuw) van artikel 1.4 bepaalt dat op type C-inrichtingen met een IPPC-installatie waarop het besluit van toepassing is de bodemregels (vrijwel de gehele afdeling 2.4) gesteld bij of krachtens het besluit van toepassing zijn. Ook worden hoofdstuk 5, waarin enkele typen installaties uit de sectorhoofdstukken van de richtlijn (grote stookinstallaties, installaties voor de productie van titaandioxide en afval(mee)verbrandingsinstallaties) zijn omgezet, afdeling 2.11 (oplosmiddelen) en paragraaf 6.4 (overgangsrecht bodem) van toepassing verklaard.

Artikel 2.11, eerste lid, is uitgezonderd van het toepassingsbereik omdat blijkens de richtlijn voor inrichtingen met een IPPC-installatie waarin een bodembedreigende activiteit wordt verricht, een rapport moet worden ingediend over de kwaliteit van de bodem en het grondwater, voordat de activiteit aanvangt of voordat de vergunning na inwerkingtreding van de richtlijn voor de eerste maal wordt herzien. Het door de richtlijn gehanteerde tijdstip van indiening van het rapport ligt eerder dan het in het Activiteitenbesluit opgenomen tijdstip; het laatste gaat uit van drie maanden na aanvang van de activiteit voor de bedrijven die onder het besluit vielen. Het tijdstip van indienen van het rapport voor inrichtingen waartoe een IPPC-installatie behoort, zal door middel van een aanpassing van de indieningsvereisten voor de vergunning in de Regeling omgevingsrecht worden gerealiseerd.
De bodemartikelen uit de richtlijn gelden niet voor de afval(mee)verbrandingsinstallaties beneden de capaciteitsgrens van Bijlage I bij de richtlijn. Daarom is geregeld dat voor die installaties de bodemartikelen die voor niet-vergunningplichtige inrichtingen gelden van toepassing zijn. Dit is noodzakelijk voor een coherent nationaal systeem.

Het zevende lid (nieuw) is toegevoegd, vanwege de gewijzigde begripsbepaling voor een inrichting type C. Op een type C-inrichting waartoe een IPPC-installatie behoort die betrekking heeft op het aantal dierplaatsen is niet het specifieke regime voor IPPC-installaties in het zesde lid, maar het type-C-regime uit het derde lid van toepassing. Concreet heeft dit zevende lid betrekking op categorie 6.6 van Bijlage I bij de Richtlijn industriële emissies: de intensieve pluimvee- of varkensveehouderij, met meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, met meer dan 2.000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 30 kg), of met meer dan 750 plaatsen voor zeugen.
In het achtste lid (nieuw) is ten opzichte voor de voorheen geldende tekst van het zesde lid (oud) een aantal redactionele wijzigingen opgenomen. Afdeling 2.11 is toegevoegd aan het regime, dat op deze specifieke categorie (het afleveren van lichte olie aan motorvoertuigen) van toepassing is.

Onderdeel D

Eind 2010 zijn NEN-EN 1911-1, NEN-EN 1911-2 en NEN-EN 1911-3, de meetnormen voor de bepaling van gasvormige chloride, ingetrokken en vervangen door NEN-EN 1911. Deze nieuwe meetnorm wordt ter implementatie van de Richtlijn industriële emissies aangewezen in de Activiteitenregeling. In artikel 2.8 van het Activiteitenbesluit werd nog verwezen naar de oude meetnormen. Deze wijziging actualiseert artikel 2.8.

Onderdeel E

Artikel 22 van de richtlijn (“Sluiting van terreinen”) over bodemonderzoek bij de start en beëindiging van activiteiten is een nieuwe verplichting; de IPPC-richtlijn

kende alleen doelvoorschriften voor bedrijfsbeëindiging (geïmplementeerd in artikel 5.7, eerste lid, onderdeel h, Besluit omgevingsrecht). De nieuwe verplichting sluit aan bij de Nederlandse praktijk. Onderdeel E betreft een toevoeging in het eerste lid van artikel 2.11 van het Activiteitenbesluit ter omzetting van artikel 22, derde lid, tweede alinea, van de richtlijn. Na definitieve stillegging van een inrichting of een IPPC-installatie die daarvan onderdeel uitmaakt, moet het bedrijf een bodemrapport aan het bevoegd gezag zenden. De voorschriften gelden alleen als de inrichting of de IPPC-installatie een bodembedreigende activiteit uitvoert. Het verrichten van een onderzoek naar de bodemkwaliteit bij beëindiging van de IPPC-installatie houdt geen lastenverzwaring voor bedrijven in, omdat het uitsluitend een vervroeging van het indienen van het moment waarop het eindsituatierapport wordt ingediend betreft, voor dat deel van het terrein waar de IPPC-installatie actief was.

Onderdeel F (Oplosmiddelen)

Artikel 2.28

Hoofdstuk 2 van het Activiteitenbesluit heeft betrekking op algemene regels, die voor de type B- en C-inrichtingen van toepassing kunnen zijn. De in dit hoofdstuk ter implementatie van hoofdstuk V van de Richtlijn industriële emissies nieuw ingevoegde afdeling 2.11 geldt voor alle inrichtingen, al dan niet vergunningplichtig, mits de in de tabel(len) gegeven drempelwaarden worden bereikt.
Die drempel wordt gelegd in artikel 2.28. De drempelwaarden in de tabellen 2.28a en 2.28b wijken niet af van de gangbare drempelwaarden uit de bijlagen IIA en IIB bij het Oplosmiddelenbesluit.
Tabel 2.28a betreft de implementatie van Deel 2 van Bijlage VII bij de Richtlijn industriële emissies. Tabel 2.28b betreft de implementatie van de tabel opgenomen in Bijlage VII, deel 3, onder punt 3, van de richtlijn. De begrippen in de tabel worden toegelicht in artikel 1.1 en de bijbehorende artikelsgewijze toelichting.

Artikel 2.29

Eerste lid
Het *eerste* lid van artikel 2.29 bevat de één-op-één implementatie van artikel 59, eerste lid, met daarin de drie typen emissie-eisen, waaraan een oplosmiddeleninstallatie moet voldoen: een in de tabellen 2.28a en 2.28b aangegeven emissiegrenswaarde en diffuse-emissiegrenswaarde, of een totale emissiegrenswaarde. Voor sommige activiteiten in tabel 2.28a zijn zowel emissiegrenswaarden, diffuse-emissiegrenswaarden als totale emissiegrenswaarden opgenomen. In die gevallen mag het bedrijf kiezen tussen hetzij voldoen aan de combinatie van emissiegrenswaarden en diffuse-emissiegrenswaarden, hetzij voldoen aan de totale emissiegrenswaarden.

Als alternatief mag een bedrijf ervoor kiezen een emissiereductieprogramma op te stellen en uit te voeren (eerste lid, onderdeel c). Voorwaarde is dat een vergelijkbare emissiereductie wordt bereikt als bij het toepassen van emissiegrenswaarden en diffuse-emissiegrenswaarden, of totale emissiegrenswaarden (art. 59, eerste lid, van de richtlijn). De bewijslast daarvoor ligt bij de drijver van de inrichting. De richtlijn geeft aanwijzingen voor de inhoud van het reductieprogramma (Bijlage VII, deel 5), maar het mag ook op andere wijze, als maar een vergelijkbare emissiereductie wordt bereikt als bij

toepassing van de diverse emissiegrenswaarden. In termen van het Activiteitenbesluit zijn deze aanwijzingen voor het emissiereductieprogramma erkende maatregelen, waarmee het bedrijf in ieder geval voldoet, maar een gelijkwaardige andere maatregel is toegestaan.

Het bevoegd gezag hoeft geen besluit te nemen als het bedrijf kiest voor het reductieprogramma. Het is voldoende dat het bevoegd gezag in het kader van toezicht toetst of het reductieprogramma aan de eisen voldoet (Bijlage VII, deel 5) en de oplosmiddelenboekhouding (art. 62 en Bijlage VII, deel 7) controleert waaruit de gelijkwaardige emissiereductie moet blijken.

Zowel bij de toepassing van waarden met het oog op het beperken van de emissies als bij de toepassing van een emissiereductieprogramma wordt het instrument van de oplosmiddelenboekhouding gebruikt om de naleving te controleren, soms aangevuld met emissiemetingen. De oplosmiddelenboekhouding wordt geregeld in de implementatieregeling.

Tweede lid
Het besluit maakt een onderscheid tussen nieuwe (na 2 april 2002 in werking genomen) en bestaande (uiterlijk per 2 april 2002 in werking genomen) oplosmiddeleninstallaties. Als een bestaande oplosmiddeleninstallatie een verandering ondergaat die leidt tot andere of grote milieugevolgen is in het geval van inrichtingen type B een melding conform artikel 1.10 vereist en bij vergunningplichtige inrichtingen een veranderingsvergunning (artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e, Wabo). Het veranderde of nieuwe deel van de oplosmiddeleninstallatie moet voldoen aan de eisen voor nieuwe oplosmiddeleninstallaties.

Het *derde lid* betreft de implementatie van artikel 59, tweede lid, van de richtlijn, een bepaling die inhoudelijk overeenkomt met artikel 5, derde lid, onderdeel a, tweede en derde volzin, van de EG-VOS-richtlijn en artikel 3, derde lid, van het Oplosmiddelenbesluit.

Als een diffuse-emissiegrenswaarde niet haalbaar is, kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift een afwijkende emissiegrenswaarde vaststellen. De afwijking moet uiteraard passen binnen het in artikel 8.42 Wet milieubeheer gestelde over maatwerkvoorschriften dat verwijst naar artikel 2.14 en 2.22 Wabo. In termen van de richtlijn: er mogen geen aanmerkelijke risico's voor de menselijke gezondheid of het milieu worden veroorzaakt, en beste beschikbare technieken moeten worden toegepast. Op degene die de inrichting drijft berust de bewijslast aan te tonen dat diffuse-emissiegrenswaarden niet haalbaar zijn.

Het *vierde* lid van artikel 2.29 implementeert artikel 59, derde lid, van de richtlijn (voorheen artikel 5, onder 3, sub a, tweede volzin van de EG-VOS-richtlijn, en destijds geïmplementeerd in artikel 3, derde lid, Oplosmiddelenbesluit).
Wanneer de in tabel 2.28a bedoelde 'andere coatingsprocessen' niet in een gesloten systeem kunnen worden toegepast, dus de daarbij vrijkomende vluchtige organische oplosmiddelen niet beheerst kunnen worden afgevangen of uitgestoten, kan worden afgeweken van de emissiegrenswaarden, genoemd in de tabel. Degene die de inrichting drijft, dient aan te tonen dat een beheerste, gecontroleerde afvang of uitstoot economisch en technisch niet haalbaar is. Het kan bijvoorbeeld gaan om het coaten van schepen of vliegtuigen. De afwijking kan het opstellen en uitvoeren van een reductieprogramma betreffen of, als het bevoegd gezag daarvoor bij maatwerk toestemming geeft, een andere afwijking.

Zo'n andere afwijking dient uiteraard te passen in het wettelijk kader. Zo moet bijvoorbeeld de toepassing van de beste beschikbare technieken gegarandeerd zijn.

Artikel 2.30

Artikel 2.30 geeft voorschriften voor organische oplosmiddelen met bepaalde gezondheidsrisico's en implementeert artikel 58 en artikel 59, vijfde en zesde lid van de richtlijn. Het betreft het voorschrift om bepaalde stoffen of mengsels die van een aanduiding zijn voorzien op grond van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels, binnen zo kort mogelijke tijd te vervangen door minder schadelijke. Qua terminologie is de bepaling aangepast aan de nieuwe(re) Europese codes voor gevarenaanduiding met betrekking tot de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels. De in artikel 58 genoemde gevarenaanduidingen betreffen "kankerverwerkend", "mutageen" en "giftig voor de voortplanting" en komen overeen met de voorheen genoemde risicozinnen:

H340	R46	Kan genetische schade veroorzaken
H350	R45	Kan kanker veroorzaken
H350i	R49	Kan kanker veroorzaken bij inademing
H360D	R61	Kan het ongeboren kind schaden
H360F	R60	Kan de vruchtbaarheid schaden

Tot de datum van 1 juni 2015 zullen deze aanduidingen ("R" en "H") naast elkaar worden gebruikt, overeenkomstig de tekst van artikel 4 van het Oplosmiddelenbesluit, zoals die luidt na het inwerkingtreden op 1 december 2010 van het Besluit van 10 april 2010, houdende wijziging van verschillende algemene maatregelen van bestuur ter uitvoering van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (Stb. 2010, 177). Dit Besluit bevat ook al het schrappen van de vermelding van de risicozinnen in de tekst van artikel 4 van het Oplosmiddelenbesluit per 1 juni 2015. Omdat het Oplosmiddelenbesluit wordt ingetrokken in verband met de implementatie van hoofdstuk V in het Activiteitenbesluit (Artikel VIII, tweede lid), zal die wijziging geen effect sorteren.
Vóór die datum zal evenwel met een separaat wijzigingsbesluit de alsdan in algemene maatregelen van bestuur verouderde aanduiding worden geschrapt en wordt volstaan met de nieuwe aanduiding. Dit wijzigingsbesluit is al aangekondigd in de Nota van Toelichting bij het Besluit van 10 april 2010. Bij dat wijzigingsbesluit zal ook de tekst van artikel 2.30, tweede lid, worden geactualiseerd aan de nieuwe terminologie: de vermelding van risicozinnen zal per 1 juni 2015 komen te vervallen.

Voor deze aangeduide organische oplosmiddelen geldt ingevolge artikel 59, vijfde lid, een aparte emissie-eis (voorheen: artikel 5, zevende en achtste lid, van de EG-VOS-richtlijn, geïmplementeerd in artikel 4 Oplosmiddelenbesluit). Deze – inhoudelijk niet gewijzigde – emissie-eis geldt ook wanneer gebruik wordt gemaakt van een reductieprogramma.
Voor deze stoffen en mengsels geldt ook dat ze niet als diffuse emissie mogen vrijkomen, tenzij het technisch en economisch niet haalbaar is de emissie beheerst af te vangen en te emitteren (artikel 59, vijfde lid).

Artikel 2.31

Met “opstarten en stilleggen” wordt bedoeld: activiteiten, met uitzondering van regelmatig oscillerende activiteitenfasen, die worden uitgevoerd wanneer een activiteit, een deel van de installatie of een reservoir in of buiten bedrijf wordt gesteld of in of uit de onbelaste toestand wordt gebracht. Aangezien “opstarten en stilleggen” slechts eenmaal (alleen in artikel 2.31) voorkomen, is afgezien van een begripsbepaling. De betekenis is ongewijzigd ten aanzien van de tekst van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer: het afwijken van het ‘normale bedrijf’ (artikel 1.1, onderdelen ac en af).
De termen “opstarten” en “korte stilleggingen” komen voor in artikel 5.7 Bor, in het rijtje van ‘bijzondere bedrijfsomstandigheden’. Deze betekenissen in het Activiteitenbesluit en het Bor komen met elkaar overeen.

Artikel 2.32

Dit artikel bevat een delegatiegrondslag om bij ministeriële regeling nadere regels te stellen over emissiemonitoring, het opstellen van een reductieprogramma en een oplosmiddelenboekhouding, alsmede over emissiemetingen ter controle op de naleving van de emissiegrenswaarden. In de regeling zullen de betreffende delen van Bijlage VII bij de richtlijn worden omgezet. Het betreft deel 5 (reductieprogramma), deel 6 (emissiemonitoring), deel 7 (oplosmiddelenboekhouding) en deel 8 (beoordeling van de conformiteit met de emissiegrenswaarden in afgassen).

Onderdeel G

Nu artikel A, onderdeel 4, de reikwijdte van het begrip stookinstallatie zodanig verbreedt dat daaronder meer typen stookinstallaties vallen dan voorheen, dient de reikwijdte van paragraaf 4.2.1 van het Activiteitenbesluit beperkt te worden tot stookinstallaties als bedoeld in het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties (Bems).

Onderdeel H

In het Activiteitenbesluit is reeds een aantal activiteiten gereguleerd, waarbij vluchtige organische stoffen worden toegepast. Dit betreft de volgende activiteiten:
a) het reinigen, coaten en lijmen van hout of kurk dan wel houten, kurken of houtachtige voorwerpen (§ 4.3.2);
b) het reinigen, coaten en lijmen van kunststof of kunststofproducten (§ 4.4.2);
c) het reinigen, lijmen en coaten van metalen (§ 4.5.5);
d) de vellenoffset druktechniek (§ 4.7.3);
e) het lijmen, coaten en lamineren van papier of karton (§ 4.7.3a), en
f) het lijmen en coaten van textiel (§ 4.7.4c).
In deze paragrafen wordt de verwijzing naar de voormalige Bijlage IIa bij het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn vervangen door een verwijzing naar de identieke tabel 2.28a, en wordt de verwijzing naar het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn vervangen door een verwijzing naar de nieuwe afdeling 2.11.

Onderdeel I

Artikel 4.95 wordt gewijzigd omdat de eisen aan de oplosmiddelenboekhouding in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer worden opgenomen. Het betreft regels voor zowel type B- als type C-inrichtingen.

Onderdeel J

De hoofdstukken III, IV en V van de Richtlijn industriële emissies worden geïmplementeerd in een nieuw aan het Activiteitenbesluit toegevoegd hoofdstuk: 5 (Industriële emissies). Het hoofdstuk betreft bepalingen met betrekking tot activiteiten die gereguleerd worden in de hoofdstukken 3, 4 of 6 van de richtlijn. Het nieuwe hoofdstuk 5 van het Activiteitenbesluit onderscheidt zich van hoofdstuk 3 doordat hoofdstuk 5 vergunningplichtige inrichtingen betreft. In hoofdstuk 5 worden achtereenvolgens de activiteiten het in werking hebben van een grote stookinstallatie (paragraaf 5.1), het in werking hebben van een afvalverbrandings- of een afvalmeeverbrandingsinstallatie (paragraaf 5.2) en het in werking hebben van een IPPC-installatie voor de productie van titaandioxide (paragraaf 5.3) gereguleerd. Bij afval(mee)verbranding (paragraaf 5.2) betreft het overigens niet steeds IPPC-installaties: ook de installaties die onder de drempel van categorie 5.2 van Bijlage I bij de richtlijn vallen worden gereguleerd door hoofdstuk IV.

Paragraaf 5.1 (Grote stookinstallatie)

Artikel 5.1

Eerste lid
Het toepassingsbereik van hoofdstuk III van de richtlijn is grotendeels gelijk gebleven aan dat van de LCP-richtlijn. Evenwel is er om de navolgende reden voor gekozen het toepassingsbereik van het Bees A (waarin de LCP-richtlijn is omgezet) niet over te nemen.

Het Bees A is van toepassing op stookinstallaties waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn. Het Bems is van toepassing op stookinstallaties onder gemeentelijk bevoegd gezag. Op grond van het Besluit omgevingsrecht zijn gedeputeerde staten in ieder geval bevoegd gezag voor stookinstallaties met een totaal nominaal ingangsvermogen van 50 MW of meer; dit zijn de stookinstallaties waarop de LCP-richtlijn van toepassing is. Deze stookinstallaties vallen dus onder het Bees A. Inrichtingen kunnen echter ook om andere redenen dan het vermogen onder het bevoegd gezag van gedeputeerde staten vallen, bijvoorbeeld de chemische industrie, de voedingssector of de metaalindustrie. Het gevolg is dat onder het Bees A ook stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW vallen, die niet door Europees recht worden gereguleerd. Het Bems is alleen van toepassing op stookinstallaties met een totaal nominaal ingangsvermogen van minder dan 50 MW.

Voor de vraag welke AMvB van toepassing is op stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW (beheerst door nationaal recht) is dus, gelet op het bovenstaande, bepalend of deze stookinstallaties behoren tot een inrichting waarvoor het college van burgemeester en wethouders (Bems) dan wel het college van gedeputeerde staten (Bees A) bevoegd gezag is. Deze systematiek heeft tot gevolg dat op stookinstallaties met hetzelfde vermogen (bijvoorbeeld met een totaal thermisch ingangsvermogen van 30MW) verschillende rechtsregimes van toepassing kunnen zijn, al naar gelang welke instantie het bevoegd gezag is voor de inrichting waartoe deze installaties behoren. Deze indeling is historisch zo gegroeid.

Bovengenoemde systematiek is complex en bovendien zowel juridisch als beleidsmatig onwenselijk. Van de gelegenheid is daarom gebruikt gemaakt dit te vereenvoudigen door het toepassingsbereik van paragraaf 5.1 aan te laten sluiten bij de capaciteitsdrempel van de richtlijn (zie Bijlage I, onder punt 1.1 bij de richtlijn). Dit houdt in dat stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer voortaan onder paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit vallen.

Dieselmotoren vallen wel onder het Bees A, maar niet onder de LCP-richtlijn en ook niet onder de Richtlijn industriële emissies. De Europese Commissie evalueert of emissiegrenswaarden op Europees niveau voor dieselmotoren wenselijk zijn en zal hierover uiterlijk 31 december 2013 aan het Europees Parlement en de Raad berichten, en eventueel een voorstel doen tot aanvulling van de Richtlijn industriële emissies (zie artikel 30, negende lid van de richtlijn). Tot nader order blijven op grond van paragraaf 5.1 in Nederland emissiegrenswaarden voor dieselmotoren gelden. Overigens zijn voor zover bekend geen dieselmotoren met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 50 MW of meer in gebruik in Nederland; de dieselmotoren vallen om die reden dan ook buiten het bereik van de richtlijn.

Tweede lid
Dit artikellid strekt tot implementatie van de zogenaamde optelregels en komt grotendeels overeen met artikel 2, zevende lid, van de LCP-richtlijn en artikel 6 van het Bees A. Het regelt wanneer twee of meer stookinstallaties voor de toepassing van paragraaf 5.1 als één stookinstallatie worden aangemerkt. In dat geval moeten voor de toepassing van de paragraaf de nominale thermische ingangsvermogens van het samenstel van stookinstallaties worden opgeteld. Dit heeft tot gevolg dat twee stookinstallaties met elk een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 50 MW als één stookinstallatie moeten worden aangemerkt. Als die 'samengestelde' stookinstallatie een totale (opgetelde) capaciteit heeft van 50 MW of meer, dan is paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit van toepassing. De totale (opgetelde) capaciteit bepaalt niet de toepasselijke emissiegrenswaarden, maar alleen of de stookinstallatie onder paragraaf 5.1 valt. Zie de toelichting bij artikel 5.3 over de toepasselijke emissiegrenswaarden.

De richtlijn kent voor stookinstallaties twee optelregels voor twee te onderscheiden situaties. De *eerste* optelregel houdt in dat indien twee stookinstallaties van elk 15 MW of meer de afgassen via één schoorsteen emitteren, de vermogens van de afzonderlijke stookinstallaties opgeteld moeten worden. Stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 15 MW tellen daarbij niet mee. Hierdoor geldt hoofdstuk III van de Richtlijn industriële emissies niet voor een grote stookinstallatie die de optelsom is van kleine onderdelen. De verplichting om voor zo'n samenstel van kleine stookinstallaties beste beschikbare technieken toe te passen en rekening te houden met de BBT-conclusies gelden echter wel.[89] Het praktisch effect is daarom dat het vangnet van hoofdstuk III j° Bijlage V niet geldt en, mits gemotiveerd in overeenstemming met artikel 16 van de richtlijn, een grotere afwijking van de BBT-conclusies mogelijk is. De achtergrond is dat op Europees niveau nog geen beste beschikbare technieken voor kleine installaties zijn

[89] Zie de eerste alinea van Bijlage I bij de richtlijn: "Wanneer in dezelfde installatie verscheidene, onder dezelfde beschrijving vallende activiteiten met drempelwaarde, worden uitgeoefend, worden de capaciteiten van de activiteiten bij elkaar opgeteld".

vastgesteld. In Nederland gelden voor middelgrote en kleine stookinstallaties al emissiegrenswaarden op grond van het Bems. Voor Nederland is deze uitzondering daarom praktisch gezien op dit moment niet relevant. Deze situatie is geregeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a.

Als *tweede* optelregel vermeldt de richtlijn dat er opgeteld moet worden indien twee of meer stookinstallaties met inachtneming van technische en economische omstandigheden zo worden geïnstalleerd dat de emissies, naar het oordeel van de bevoegde autoriteit, via één gemeenschappelijke schoorsteen zouden kunnen worden uitgestoten. In deze situatie zijn de stookinstallaties dus niet feitelijk op dezelfde schoorsteen aangesloten, maar worden zij beschouwd als een technische en economische eenheid. Deze situatie is geregeld in het tweede lid, aanhef en onder b. Het bevoegd gezag heeft een zekere beoordelingsruimte die wordt begrensd door de definitie van IPPC-installatie. Het betreft hier immers uitsluitend IPPC-installaties.

Op grond van artikel 29, tweede lid, van de richtlijn dient bij toepassing van de tweede optelregel een aantal stookinstallaties buiten beschouwing gelaten te worden. Allereerst betreft het, net als bij de eerste optelregel, stookinstallaties met een nominaal thermisch ingangsvermogen van 15 MW of minder. Daarnaast dienen op grond van de richtlijn enkel stookinstallaties opgeteld te worden waarvoor voor het eerst vergunning is verleend op of na 1 juli 1987. Door oude stookinstallaties (van voor 1 juli 1987) uit te zonderen van deze optelregel vallen deze minder snel onder het vangnet van hoofdstuk III j° Bijlage V bij de richtlijn. Dit geeft wat meer ruimte om van de BBT-conclusies af te wijken. Een tweede gevolg van het apart beschouwen van oude stookinstallaties kan zijn dat deze vallen onder de vangnetemissiegrenswaarden van hoofdstuk III j° Bijlage V voor lagere vermogens die soms wat soepeler zijn. Daar staat tegenover dat oudere stookinstallaties dan wel individueel aan de emissiegrenswaarden moeten voldoen. Hoofdstuk II (de voormalige IPPC-richtlijn) en het BREF-document "Grote stookinstallaties" maken geen onderscheid tussen installaties van voor en na 1987. Hierom en omwille van het verder vereenvoudigen van de regelgeving is de uitzondering voor oude installaties bij de implementatie niet opgenomen in het tweede lid, onder b, van artikel 5.1.

Strikt genomen sluit de formulering van artikel 29, tweede lid, van de richtlijn niet uit dat de beoordeling of er sprake is van een technische en economische eenheid eerst na vergunningverlening zal plaatsvinden. Met het oog op de rechtszekerheid voor vergunninghouders en derdenbelanghebbenden is het echter van belang dat het bevoegd gezag de optelregel reeds toepast op het moment van vergunningverlening.

Het *derde lid* bepaalt dat de begripsbepaling "vloeibare brandstof" niet geldt voor paragraaf 5.1. Zoals reeds vermeld, zijn bij de implementatie in principe de definities van de Richtlijn industriële emissies aangehouden. Definities die de Richtlijn industriële emissies laat vervallen of die niet in die richtlijn voorkomen worden zo veel mogelijk geschrapt. Eén van de definities die niet in de richtlijn voorkomt, maar wel in de nationale regelgeving is die van het begrip "vloeibare brandstoffen". De term "vloeibare brandstoffen" wordt overigens wel in de richtlijn gebruikt, maar zonder definitie. Gelet op de definitie van "brandstof" in artikel 3, onder 24, van de Richtlijn industriële emissies, moet onder vloeibare brandstof worden verstaan: elke vloeibare, brandbare stof.
De definitie in het Activiteitenbesluit volgt de definitie uit de Wet op de accijns, die weer verwijst naar productcodes en -omschrijvingen. Het gaat om veel

voorkomende vloeibare brandstoffen, zoals benzine en diesel. De voorschriften (bijvoorbeeld voor veiligheid en bodembescherming) in het Activiteitenbesluit zijn op deze specifieke brandstoffen geënt. Die voorschriften kunnen niet zonder meer uitgebreid worden naar elke, vloeibare brandbare stof. Sommige vloeibare brandstoffen zijn afvalstoffen of biomassa. Daarvoor gelden aparte milieuregels op grond van de Richtlijn industriële emissies en ook in de Nederlandse regelgeving (bijvoorbeeld afgewerkte olie in artikel 2.24 van het Activiteitenbesluit of biodiesel in categorie 1, onder 1.4, van Bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht).

Om de tekst van de artikelen met emissiegrenswaarden te kunnen vereenvoudigen geeft het *vierde lid* een omschrijving van het begrip "bestaande grote stookinstallatie". De omschrijving sluit aan bij de BREF-documenten en de IPPC-richtlijn (artikel 2, vierde lid). De achterliggende reden voor het onderscheid tussen bestaande en "nieuwe" grote stookinstallaties is dat de mogelijkheden voor emissiereductie bij oudere grote stookinstallaties anders en minder effectief kunnen zijn. Soms is ook tijd nodig om over te schakelen, bijvoorbeeld om aan te sluiten bij onderhoudscycli of vervangingsinvesteringen. Dit komt in een aantal BREF-documenten, waaronder "Grote stookinstallaties", tot uitdrukking in enigszins andere emissieniveaus voor bestaande IPPC-installaties.

Het verschil tussen bestaande en nieuwe grote stookinstallaties moet onderscheiden worden van het overgangsrecht voor grote stookinstallaties die reeds vóór de implementatiedatum van de richtlijn (januari 2013) in werking waren. De richtlijn biedt lidstaten de mogelijkheid een overgangstermijn tot 2016 aan te houden (artikel 82, derde lid) en hanteert een soepeler milieuvangnet (artikel 30, tweede lid, en Bijlage V, deel 1) voor deze grote stookinstallaties. De overgangstermijn is opgenomen in artikel 5.14. Omdat de emissiegrenswaarden van dit besluit binnen de emissieniveaus van de BREF-documenten vallen is het milieuvangnet voor Nederland niet relevant.

Artikel 5.2

In dit artikel wordt artikel 30, eerste lid, van de richtlijn omgezet. Dit artikel is niet gewijzigd in de Richtlijn industriële emissies en is daarom slechts redactioneel gewijzigd ten opzichte van het Bees A. Het dient ter voorkoming van een te hoge concentratie luchtverontreinigende stoffen op grondniveau en een te grote depositie van luchtverontreiniging ten gevolge van de emissies uit de inrichting. Gelet op artikel 1.1, tweede lid, van de Wet milieubeheer dient de drijver van de inrichting er eveneens zorg voor te dragen dat de gezondheid van de mens niet in gevaar komt door de emissies.
Indien voldaan is aan de krachtens het Besluit luchtkwaliteit geldende eisen, is in elk geval ook voldaan aan het voorschrift van artikel 5.2.

De richtlijn bevat in artikel 46, eerste lid, een soortgelijke bepaling voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties. Die bepaling wordt omgezet in paragraaf 5.2 (artikel 5.16) van het Activiteitenbesluit, waarbij *mutatis mutandis* dan ook een gelijkluidende formulering wordt gehanteerd als in artikel 5.2.

Artikel 5.3

In artikel 30, vierde lid, van de richtlijn is verduidelijkt dat het totale nominale thermische ingangsvermogen van de gehele stookinstallatie bepaalt welke emissiegrenswaarden van toepassing zijn. Dit is relevant als de emissiegrenswaarden variëren met het vermogen. Afhankelijk van de situatie en het oordeel van het bevoegd gezag is het vermogen dat feitelijk is aangesloten op een gemeenschappelijke schoorsteen bepalend voor het gezamenlijke vermogen of het gezamenlijke vermogen van alle gemeenschappelijk schoorstenen die tot de IPPC-installatie behoren. De richtlijn spreekt over "de gehele stookinstallatie". Dit betekent dat ook voor (delen van) stookinstallaties van 15 MW of minder de emissiegrenswaarden gelden wanneer op grond van artikel 5.1, eerste en tweede lid, is vastgesteld dat de stookinstallatie onder paragraaf 5.1 valt.
Voor de Nederlandse situatie betekent dit, dat onderdelen van de grote stookinstallatie met een klein vermogen ook aan de emissiegrenswaarden van paragraaf 5.1 moeten voldoen en niet onder het Besluit emissie-eisen middelgrote stookinstallaties milieubeheer vallen (na invoering van de derde tranche paragraaf 3.2.1 van het Activiteitenbesluit). Als een grote stookinstallatie bijvoorbeeld bestaat uit een eenheid van 70 MW en een eenheid van 10 MW gelden de emissiegrenswaarden uit paragraaf 5.1 die horen bij 80 MW voor beide eenheden. Dit is geïmplementeerd in het eerste lid. Het betreft een aanpassing van wat tot nu toe in artikel 10 van het Bees A was geregeld.
In het tweede en derde lid is ter implementatie van artikel 30, zevende lid, van de richtlijn, opgenomen dat voor uitbreidingen en wijzigingen van een bestaande grote stookinstallatie geen gebruik mag worden gemaakt van de soepeler eisen voor bestaande grote stookinstallaties. Vergelijkbare bepalingen stonden in artikel 12 van de IPPC-richtlijn en artikel 10 van de LCP-richtlijn.
Het vierde lid is slechts redactioneel gewijzigd ten opzichte van artikel 4 van het Bees A door dichter bij de tekst van de richtlijn aan te sluiten (Bijlage V, deel 1, onder 1, bij de richtlijn). Er is geen bepaling opgenomen over temperatuur en druk waarbij het volume aan afgas wordt berekend, omdat deze condities al verwerkt zijn in de eenheid milligram per Normaal kubieke meter (mg/Nm^3). Het betreft een volume van de emissie gemeten bij een druk van 101,3 kiloPascal en een temperatuur van 273,15 Kelvin, na aftrek van het volume van het erin aanwezige water, berekend als waterdamp. De in artikel 4, derde lid, van het Bees A genoemde methode voor de berekening van de massaconcentratie aan stikstofoxiden in het afgas keert niet terug in de implementatie-AMvB. De reden daarvoor is dat die berekeningsmethode niet genoemd wordt in de richtlijn.

Artikelen 5.4 tot en met 5.7

De artikelen 5.4 tot en met 5.7 geven emissiegrenswaarden voor de situatie van normale bedrijfsomstandigheden voor emissies van zwaveldioxide, stikstofoxiden, koolmonoxide en totaal stof uit grote stookinstallaties. Conform artikel 39 j° Bijlage V, deel 4, van de richtlijn gaat het om maandgemiddelden. Daarnaast mag op grond van dezelfde bepalingen in de richtlijn geen daggemiddelde 110% van de toepasselijke emissiegrenswaarde overschrijden en mogen 95% van de uurgemiddelden in één jaar niet hoger zijn dan 200% van de toepasselijke emissiegrenswaarde. De nalevingseisen worden in de implementatieregeling uitgewerkt.
De emissiegrenswaarden betreffen doelvoorschriften. Bedrijven hebben vrijheid om de middelen te bepalen om te zorgen dat de emissiegrenswaarden niet worden overschreden. Een "bubble", zoals opgenomen in het BREF-document Raffinaderijen, is een voorbeeld van invulling. In termen van de richtlijn: de emissiegrenswaarden kunnen worden aangevuld of vervangen door

gelijkwaardige parameters of gelijkwaardige technische maatregelen die een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garanderen. De emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken zonder dat daarmee het gebruik van een bepaalde techniek of technologie wordt voorgeschreven.[90]
De emissiegrenswaarden gelden voor de gehele grote stookinstallatie. Wat precies de gehele grote stookinstallatie omvat, wordt per geval vastgesteld en is afhankelijk van de specifieke situatie van die installatie: het betreft een enkele schoorsteen, een gemeenschappelijke schoorsteen of een samenstel van (deel)installaties en (gemeenschappelijke) schoorstenen.[91]
De emissiegrenswaarden zijn gebaseerd op een volumegehalte aan zuurstof van 6% voor grote stookinstallaties voor vaste brandstoffen, 15% voor gasturbines en gasmotoren en 3% voor andere grote stookinstallaties (zie ook artikel 5.3). Onder ISO-basisbelastingsomstandigheden, relevant voor het rendement bedoeld in het derde lid van artikel 5.4, wordt een temperatuur van 288 K, een druk van 101,3 kPa en een relatieve luchtvochtigheid van 60% verstaan.

Emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide (artikel 5.4)
Voor grote stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van minder dan 300 MW zijn de bestaande emissiegrenswaarden van het Bees A (artikel 11 en artikel 12, eerste lid) en het Bems (artikel 2.1.1) overgenomen. De emissiegrenswaarde van 200 mg/Nm^3 ligt binnen de met beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van het BREF-document "Grote stookinstallaties" en overschrijdt de minimumeisen uit de richtlijn niet (Bijlage V, deel 1, onderdeel 2 en deel 2, onderdeel 2).
Voor grote stookinstallaties met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van 300 MW of meer is het Bees A niet meer actueel: de daarin vastgestelde emissiegrenswaarden geven niet meer de waarden die met gebruik van de beste beschikbare technieken kunnen worden bereikt weer. Op dit punt is de omzetting van de richtlijn daarom bepaald op de emissieniveaus en vergunningen van bestaande grote stookinstallaties in Nederland die op vaste of vloeibare brandstoffen worden gestookt: dit is 150 mg/Nm^3. Deze emissiegrenswaarde komt overeen met het soepelste emissieniveau dat het BREF-document "Grote stookinstallaties" (90-150 mg/Nm^3) aangeeft voor grote stookinstallaties die worden gestookt op vaste of vloeibare brandstoffen waarvoor een vergunning was afgegeven in 1999 of later (nieuwe installaties op grond van de artikelen 4 en 5 van de IPPC-richtlijn).
De emissiegrenswaarden voor gasgestookte grote stookinstallaties zijn niet gewijzigd ten opzichte van het Bees A en de LCP-richtlijn. Het BREF-document "Grote stookinstallaties" bevat hiervoor overigens geen emissiegrenswaarde. Ter illustratie geeft figuur 1 een overzicht van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor zwaveldioxide voor grote stookinstallaties die vaste brandstoffen gebruiken.

Figuur 1: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor zwaveldioxide voor grote stookinstallaties gestookt met vaste brandstoffen [mg/Nm^3]

[90] Artikel 14, tweede lid, en artikel 15, tweede lid.
[91] Artikelen 29 en 30, vierde lid, van de richtlijn en artikel 5.1, tweede lid en artikel 5.3, eerste lid, van dit besluit.

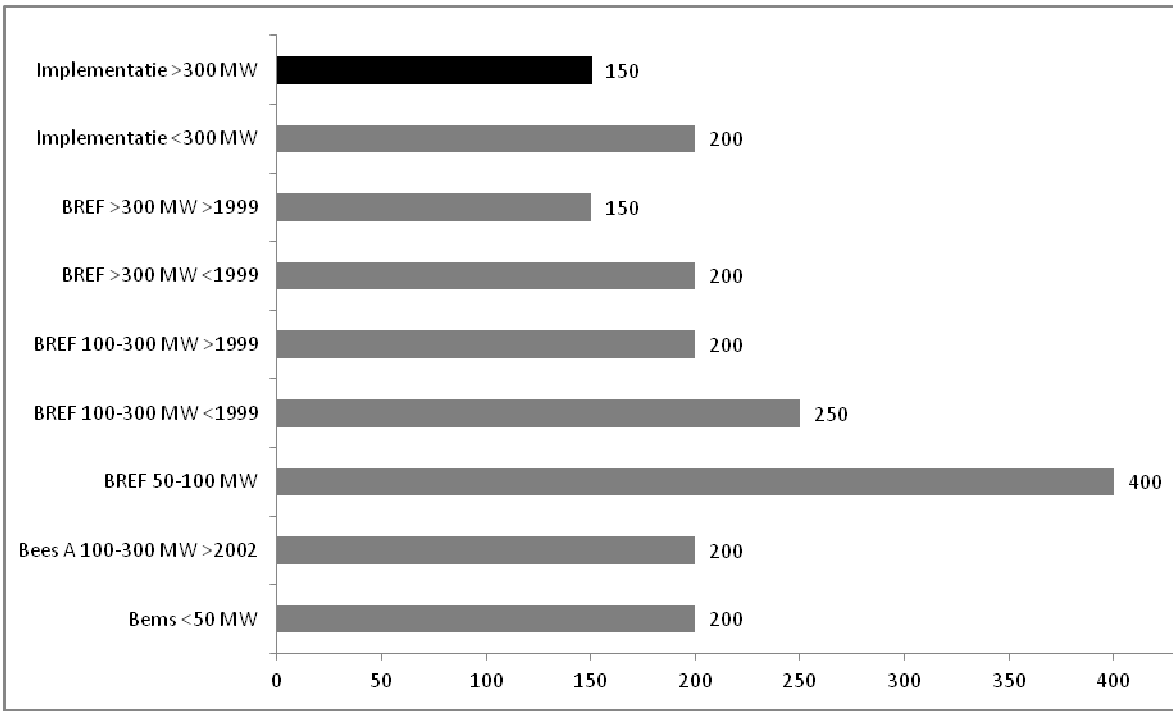

Emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden (artikel 5.5)
Bij gebruik van vaste brandstoffen zijn de emissiegrenswaarden van het Bees A (artikel 11, derde lid) en het Bems (artikel 2.1.1) aangehouden (100 mg/Nm^3). Voor enkele bestaande kolencentrales is het niet zeker of de emissiegrenswaarde met ingang van 2016 haalbaar is. Daarom geeft het *tweede lid* het bevoegd gezag de opdracht om bij vergunningvoorschrift af te wijken tot maximaal 180 mg/Nm^3. Voor vergunningvoorschriften geldt altijd het kader van de Wabo (artikel 2.14); het bedrijf moet dan ook aantonen dat het de BBT-conclusies toepast. Deze afwijkingsmogelijkheid is afgestemd op de feitelijk emissie van deze kolencentrales die ligt tussen 110 en 180 mg/Nm^3.
Bij gebruik van vloeibare brandstoffen zijn de emissiegrenswaarden eveneens overgenomen uit het Bees A (120 mg/Nm^3; zie artikel 12, derde en vierde lid, Bees A, en artikel 2.1.1 Bems). Deze emissiegrenswaarde geldt niet voor grote stookinstallaties die een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen hebben van meer dan 300 MW. Hiervoor vallen de emissiegrenswaarden uit het Bees A en het Bems (120 mg/Nm^3) buiten het emissieniveau dat het BREF-document "Grote stookinstallaties" bevat voor grote stookinstallaties uit 1999 of daarna (50-100 mg/Nm^3). Aanscherping was dus noodzakelijk. Als emissiegrenswaarde is het soepelste emissieniveau voor grote stookinstallaties uit 1999 of daarna uit het BREF-document "Grote stookinstallaties" aangehouden.
Voor bestaande grote stookinstallaties die vloeibare productieresiduen als brandstof inzetten is, in afwachting van de Europese evaluatie van deze niet-commerciële brandstoffen (artikel 30, negende lid), een hogere emissiegrenswaarde van 150 mg/Nm^3 opgenomen. Deze emissiegrenswaarde komt overeen met de soepele kant van het emissieniveau voor vloeibare brandstoffen uit het BREF-document "Grote stookinstallaties" (50-150 mg/Nm^3). In Nederland gaat het om enkele grote stookinstallaties in de chemische industrie.
De emissiegrenswaarden voor met aardgas gestookte grote stookinstallaties zijn dezelfde als de bestaande emissiegrenswaarden uit het Bees A die gelden vanaf 1998 (artikel 13, tweede, derde en vierde lid en artikel 20 van het Bees A).

Conform Bijlage V, deel 1, onder 6, geeft tabel 5.5 voor bestaande gasturbines met een hoog rendement een ruimere emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (75 mg/Nm^3 i.p.v. 50 mg/Nm^3). In de richtlijn en het onderliggende BREF-document "Grote stookinstallaties" is een afweging gemaakt tussen energieverbruik en emissies van stikstofoxiden ten gunste van energieverbruik. Voor enkele bestaande gasgestookte ketels is het niet zeker of de emissiegrenswaarde met ingang van 2016 haalbaar is.
Daarom is ervoor gekozen aan het bevoegd gezag de opdracht te geven bij vergunningvoorschrift af te wijken tot maximaal 100 mg/Nm^3 (*derde lid*). Ook hier geldt het toetsingskader van de Wabo en het bedrijf moet dan ook aantonen dat het de BBT-conclusies toepast; zo wordt gewaarborgd dat aan de richtlijn wordt voldaan.
Alle emissiegrenswaarden liggen steeds binnen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van het BREF-document "Grote stookinstallaties".
De emissiegrenswaarde voor gasmotoren van 33 mg/Nm^3 komt overeen met de waarde uit het Bems (artikel 2.1.4) omgerekend naar 15% zuurstof, en ligt binnen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde soepelste emissieniveaus uit het BREF-document "Grote stookinstallaties". Gasmotoren van deze omvang komen overigens voor zover bekend niet voor in Nederland.
Er zijn aparte emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden opgenomen voor situatie waarin gasvormige residuen van industriële processen als brandstof worden ingezet. Hoewel de beste beschikbare technieken voor deze gassen vergelijkbaar zijn met aardgas, onder meer low NOx-branders, hoogrendementsprocesfornuizen en S(N)CR[92], kunnen de emissies afwijken. Het BREF-document "Raffinaderijen" bevat het emissieniveau 20-150 mg/Nm^3 voor ketels en procesfornuizen en 20-75 mg/Nm^3 voor gasturbines van het energiesysteem van een raffinaderij.[93] Dit emissieniveau is in de vergunningen voor de Nederlandse raffinaderijen opgenomen. Bij de installaties in Nederland die residugassen uit de ijzer- en staalindustrie gebruiken ligt de feitelijk emissie van stikstofoxiden tussen 65 en 155 mg/Nm^3.[94] Op grond van Bees A geldt sinds 1998 een emissieniveau van 110-140 mg/Nm^3 [95] en 65 g/GJ voor gasturbines.[96] Dit niveau is in de implementatieregelgeving overgenomen. Hiermee is gegarandeerd dat de beste beschikbare technieken conform de diverse BREF-documenten worden toegepast en het bestaande milieubeschermingsniveau in Nederland niet wordt verlaagd.
De BREF-documenten "Raffinaderijen" en "Grote stookinstallaties" worden momenteel herzien, onder meer voor wat betreft de emissieniveaus voor het gebruik van residugassen als brandstof. De Europese Commissie zal de richtlijn industriële emissies op basis van de herziene BREF-documenten uiterlijk 31 december 2013 evalueren en zo nodig een wijziging van Bijlage V van de richtlijn voorstellen (artikel 30, negende lid, van de richtlijn). Deze evaluatie kan leiden tot wijziging van de implementatie-AMvB voorafgaand aan de inwerkingtreding van paragraaf 5.1 van het besluit in 2016 (zie ook artikel 5.14).
Ter illustratie geven de figuren 2, 3 en 4 een overzicht van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofdioxiden voor grote stookinstallaties.
Voor de betekenis van STEG in tabel 5.5 wordt verwezen naar de toelichting bij

[92] SCR staat voor selectieve catalytische reductie van NOx en SNCR voor selectieve niet-catalytische reductie van NOx.
[93] Paragraaf 5.2 BREF-document "Raffinaderijen".
[94] Volgens milieujaarverslagen.
[95] Artikel 13, tweede lid, onderdeel c, Bees A.
[96] Naar concentratie omgerekend: 75 mg/Nm3, artikel 20, eerste lid, Bees A.

het begrip *gasturbine* in artikel 1.1.

Figuur 2: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofoxiden voor grote stookinstallaties gestookt met vaste brandstoffen [mg/Nm^3]

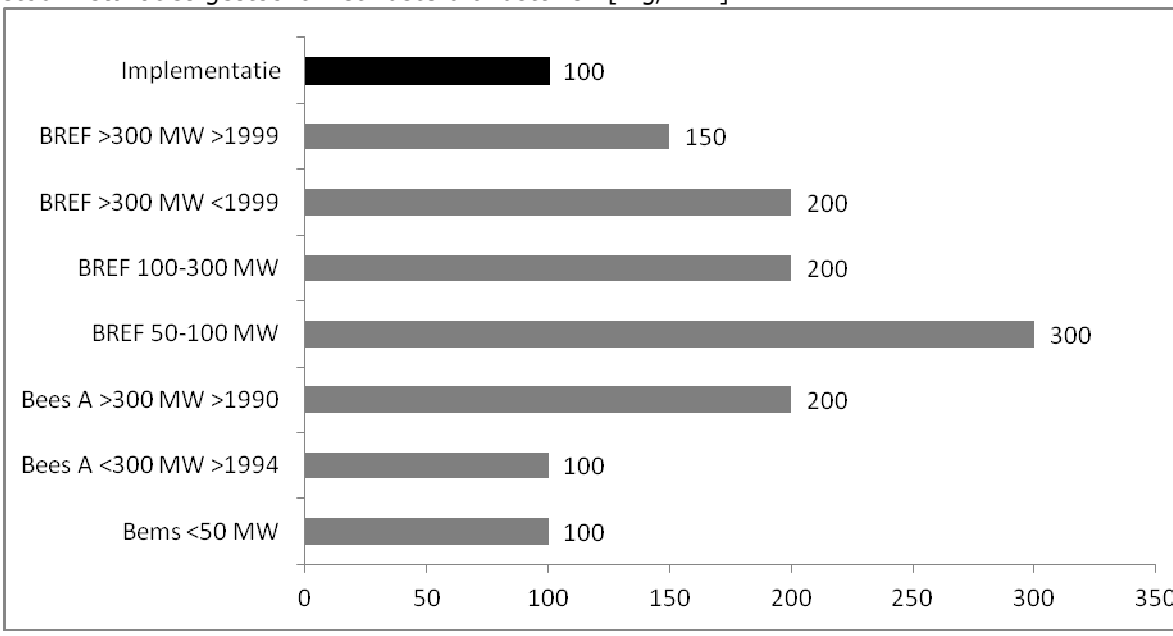

Figuur 3: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofoxiden voor grote stookinstallaties gestookt met aardgas, niet zijnde gasturbines en gasmotoren [mg/Nm^3]

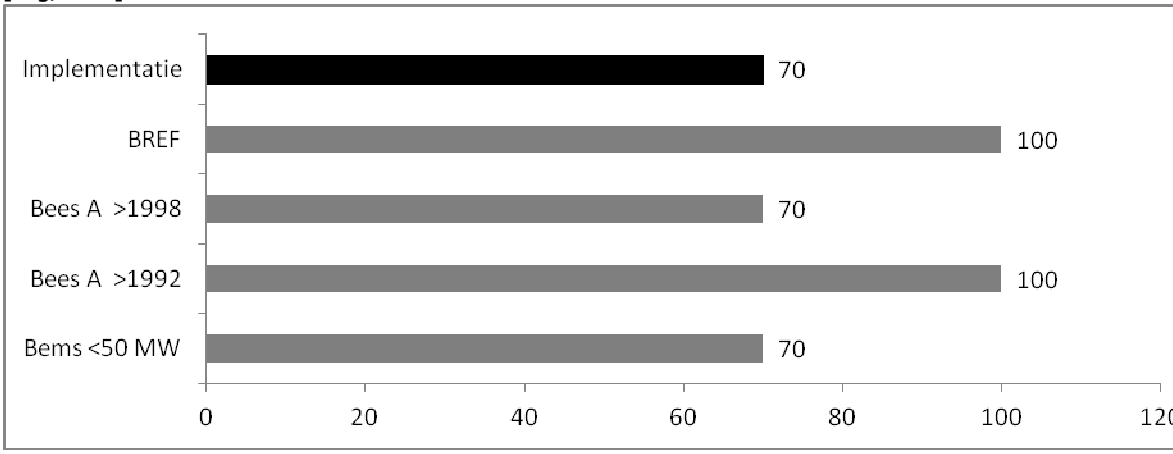

Figuur 4: Vergelijking van emissiegrenswaarden en met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus voor stikstofoxiden voor gasturbines [mg/Nm^3]

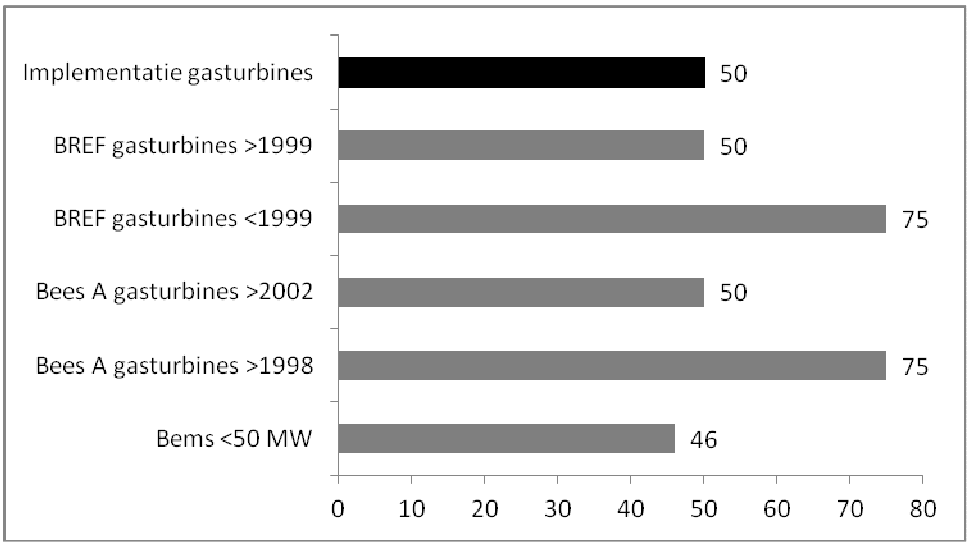

Emissiegrenswaarden voor koolmonoxide (artikel 5.6)
De emissiegrenswaarden zijn overgenomen van Bijlage V, deel 1 onder 6, en deel 2 onder 6, bij de richtlijn.

Emissiegrenswaarden voor totaal stof (artikel 5.7)
De emissiegrenswaarde van 5 mg/Nm^3 voor totaal stof bij gebruik van vaste en vloeibare brandstoffen is gebaseerd op bestaande emissiegrenswaarden uit het Bems (artikel 2.1.1), de NeR (onderdeel 3.2.2) en het Activiteitenbesluit (artikel 2.5). De emissiegrenswaarde komt overeen met de strenge kant van de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus uit het BREF-document "Grote stookinstallaties" (5-10 mg/Nm^3 voor nieuwe grote stookinstallaties en 5-20 mg/Nm^3 voor bestaande grote stookinstallaties). De emissiegrenswaarde sluit aan bij de emissieniveaus en vergunningen van de meeste bestaande grote stookinstallaties in Nederland.
Voor bestaande grote stookinstallaties die vloeibare productieresiduen als brandstof inzetten is in afwachting van de Europese evaluatie van deze niet-commerciële brandstoffen (artikel 30, negende lid) een hogere emissiegrenswaarde van 20 mg/Nm^3 opgenomen. In Nederland gaat het om enkele grote stookinstallaties in de chemische industrie.
Voor gasvormige brandstoffen zijn de emissiegrenswaarden (vangnetwaarden) uit Bijlage V, deel 1 en 2, onder punt 8, van de Richtlijn industriële emissies overgenomen. Het BREF-document "Grote stookinstallaties" geeft hiervoor geen emissieniveaus. Het BREF-document "Raffinaderijen" geeft een emissieniveau van 5-20 mg/Nm^3 gemiddeld voor de inzet van gasvormige en vloeibare procesresiduen als brandstoffen. In de lopende herziening van het BREF-document "Raffinaderijen" wordt dit emissieniveau voor totaal stof onderbouwd en gedifferentieerd. De Europese Commissie zal de richtlijn op basis hiervan uiterlijk op 31 december 2013 evalueren en zo nodig een wijziging van Bijlage V bij de richtlijn voorstellen (artikel 30, negende lid, van de richtlijn). Deze evaluatie kan leiden tot wijziging van de implementatie-AMvB vóór de inwerkingtreding in 2016 van paragraaf 5.1 van het besluit.

Artikel 5.8

De Richtlijn industriële emissies zondert bepaalde stookinstallaties die volgens de vergunning bestemd zijn voor noodgevallen en minder dan 500 uur per jaar in bedrijf zijn uit van de verplichting te voldoen aan de in het besluit gegeven

emissiegrenswaarden. Deze uitzondering is overgenomen. Een vergelijkbare uitzondering kwam voor in het Bees A (artikel 2, onder b, sub 5°).
De drijver van de inrichting registreert het aantal bedrijfsuren dat gemaakt wordt door die installaties die bestemd zijn voor noodgevallen.

Artikel 5.9

Dit artikel betreft de omzetting van artikel 40 van de richtlijn (gemengde stookinstallaties).

Eerste en tweede lid
Het eerste en tweede lid van dit artikel hebben betrekking op de situatie dat gelijktijdig verschillende soorten brandstof worden gebruikt. Het is niet gewijzigd ten opzichte van artikel 9 van het Bees A (zie voor een rekenvoorbeeld de artikelsgewijze toelichting, Onderdeel G, van het implementatiebesluit LCP-richtlijn, Stb. 2005, 114).

Derde lid
Het derde lid regelt een uitzondering voor bestaande stookinstallaties die destillatie- en omzettingsresiduen afkomstig van het raffineren van ruwe aardolie, alleen of in combinatie met andere brandstoffen, zelf verbruiken. De richtlijn biedt de mogelijkheid om voor deze gemengde stookinstallaties de emissie-eisen voor zwaveldioxide van Bijlage V, deel 7, bij de richtlijn van toepassing te verklaren, in plaats van de in de eerste twee leden genoemde waarden.

Over deze bepaling kon bij de totstandkoming van de richtlijn geen overeenstemming worden bereikt. Het bereikte compromis houdt in dat de Europese Commissie uiterlijk 31 december 2013 een voorstel doet voor de herziening van de emissiegrenswaarden voor raffinaderijen op basis van het herziene BREF-document "Raffinaderijen". Tot die tijd gelden de emissiegrenswaarden die ongewijzigd uit de LCP-richtlijn zijn overgenomen. Een neveneffect is dat er in de tussentijd een discrepantie bestaat tussen Bijlage V, deel 1 en 2 en Bijlage VII: de gemiddelde emissiegrenswaarde is hoger dan de hoogste grenswaarde voor de afzonderlijke brandstoffen. Dit is bij de implementatie rechtgezet. In afwachting van Europese voorstellen voor emissiegrenswaarden voor raffinaderijen is de emissiegrenswaarde voor zwaveldioxide op basis van de geldende Nederlandse vergunningen voor raffinaderijen vastgesteld op 500 mg/Nm^3. De geldende vergunningen zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken en het BREF-document "Raffinaderijen". Illustratief hiervoor is dat de emissiegrenswaarde van 500 mg/Nm^3 ruim onder de minimumeis van 800 tot 1000 mg/Nm^3 uit de Richtlijn industriële emissies ligt. Het is een aanscherping van artikel 13, eerste lid, en 18, tweede lid, van het Bees A.

Artikel 5.10

Dit artikel regelt de mogelijkheid stookinstallaties, waar normaliter laagzwavelige brandstof wordt verstookt, in afwijking van de emissiegrenswaarden van artikel 5.4, in werking te houden, indien degene die de inrichting drijft wegens een onderbreking van de voorziening met laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen niet in staat is die grenswaarden in acht te nemen. Het artikel vormt de omzetting van artikel 30, vijfde lid, van de richtlijn.

Bovenstaande situatie was voorheen geregeld in artikel 46, eerste lid, van het Bees A. Samengevat weergegeven was in dat artikel bepaald dat met betrekking tot zware stookolie onder bepaalde omstandigheden de Minister van VROM, in overeenstemming met de Minister van Economische Zaken, voor ten hoogste zes maanden minder strenge emissiegrenswaarden kon vaststellen voor zwaveldioxide. Deze systematiek kende derhalve drie beslismomenten.

Volgens de richtlijn mag in een situatie van onderbreking van de voorziening van laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen het bevoegd gezag een afwijking van bepaalde emissiegrenswaarden toestaan op grond van artikel 30, vijfde lid; bovenstaande systematiek, waarbij drie beslismomenten aan de orde zijn, volgt echter niet uit de richtlijn. Hoewel tot op heden in Nederland nooit toepassing is gegeven aan artikel 46, eerste lid, van het Bees A, valt niet uit te sluiten dat dit in de toekomst wel nodig zal blijken te zijn. Alsdan zou deze verouderde procedure mogelijk te lang duren. Strikt genomen zou de inrichting immers stil moeten worden gelegd totdat de besluitvorming voltooid is. Dit zou bijvoorbeeld de elektriciteitsvoorziening in gevaar kunnen brengen, met alle negatieve gevolgen van dien.

Door middel van artikel 5.4 wordt deze systematiek gewijzigd om aan bovenstaand bezwaar tegemoet te komen. Indien de drijver van de inrichting wegens een onderbreking van de voorziening met laagzwavelige brandstof ten gevolge van een ernstig tekort aan dergelijke brandstoffen niet in staat is de emissiegrenswaarden voor zwaveldioxide in acht te nemen, mag de stookinstallatie 240 uur in bedrijf blijven (*eerste lid*). De drijver van de inrichting dient dit onmiddellijk bij het bevoegd gezag te melden (*derde lid*), zodat het bevoegd gezag kan gaan handhaven indien het van oordeel is dat de stookinstallatie ten onrechte in bedrijf is gebleven. Het bevoegd gezag kan een maatwerkvoorschrift afgeven waarbij de periode van 240 uur verlengd kan worden tot maximaal zes maanden (*tweede lid*). Zo hoeft de installatie niet stil gelegd te worden en is er voldoende tijd om een besluit te nemen waarbij de periode zo nodig kan worden verlengd.
Omdat schaarste van laagzwavelige brandstof een landelijk of – waarschijnlijker - een Europees of zelfs mondiaal probleem zal zijn, zal het bevoegd gezag de motivering van niet-handhaving (voor de eerste 240 uur) en het maatwerkbesluit (om tot 6 maanden te verlengen) baseren op informatie van de rijksoverheid. De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is verantwoordelijk voor de voorzieningszekerheid en blijft dus betrokken, net als bij het Bees A, evenwel zonder een lastige procedure.
Met de meldingplicht van de drijver van de inrichting aan het bevoegd gezag en de verplichte doormelding daarvan naar het Rijk en de Europese Commissie is de informatievoorziening geborgd. De meldingsplicht voor het bedrijf is geregeld in het derde lid.
De doormelding aan het Rijk door het bevoegd gezag wordt geregeld in het *vierde lid*.
Het vierde lid is opgenomen om zeker te stellen dat in voorkomend geval gegevens voor de melding aan de Europese Commissie op grond van artikel 30, vijfde lid, tweede alinea, van de richtlijn voor handen zijn.

Artikel 5.11

Eerste tot en met derde lid

Deze bepaling is ontleend aan artikel 12, zesde lid, van het Bees A. De tekst van de richtlijn is niet gewijzigd ten opzichte van de LCP-richtlijn (artikel 7).
Het betreft een toegestane afwijking van het naleven van de emissiegrenswaarden voor een stookinstallatie die alleen gasvormige brandstof gebruikt, maar die als gevolg van een plotselinge onderbreking in de gasvoorziening bij uitzondering een andere brandstof moet gebruiken en daarvoor afgasreinigingsapparatuur nodig zou hebben.
In het *derde lid* is, vergelijkbaar met het vierde lid van artikel 5.10, bepaald dat doormelding van een specifieke afwijkende situatie door het bevoegd gezag aan het Rijk plaatsvindt.

Artikel 5.12

Dit artikel is grotendeels gelijkluidend aan artikel 7a van het Bees A. Het regelt storingen in de apparatuur die de emissiereductie bewerkstelligt. De inrichting mag in dat geval ten hoogstel 24 uur in bedrijf worden gehouden (*eerste lid*). Daarna dient deze geheel of gedeeltelijk buiten gebruik te worden gesteld. In plaats daarvan kan de drijver van de inrichting ervoor kiezen de stookinstallatie in bedrijf te houden met een "weinig vervuilende brandstof" (*tweede lid*). Het in bedrijf houden van de stookinstallatie zonder goed functionerende afgasreinigingsapparatuur mag ten hoogste 120 uur gedurende een periode van 12 maanden. Wordt die duur overschreden, dan dient de stookinstallatie alsnog te worden stilgelegd om te worden gerepareerd of vervangen. Met de term "weinig vervuilende brandstof" wordt een brandstof bedoeld die een substantieel lagere emissie veroorzaakt dan de gebruikelijke brandstof(samenstelling) van de stookinstallatie. Voorts geeft het *derde lid* het bevoegd gezag de mogelijkheid om de periodes, genoemd in de eerste twee leden, te verlengen. Bij de formulering is voorts dichter bij de tekst van de richtlijn aangesloten. Het *vierde lid*, ten slotte, verplicht de drijver van de inrichting onmiddellijk een storing als bedoeld in het eerste lid aan het bevoegd gezag te melden.

Artikel 5.13

De door de richtlijn voorgeschreven eisen voor de monitoring van de emissies en de monitoring van de naleving van de emissiegrenswaarden worden in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer opgenomen. Dit sluit aan bij de systematiek van het Activiteitenbesluit, waarbij als hoofdregel de materiële milieunormen in het besluit zelf, en de monitoringseisen in de regeling zijn opgenomen.

Artikel 5.14

Het *eerste lid* betreft de implementatie van artikel 30, tweede lid, van de richtlijn. Daarin is bepaald dat de paragraaf over grote stookinstallaties in het besluit tot 1 januari 2016 alleen geldt voor nieuwe grote stookinstallaties.

Het *tweede lid* bevat overgangsrecht en geeft aan dat wanneer er een vergunning met strengere voorschriften voor een inrichting met een grote stookinstallatie is afgegeven deze strengere voorschriften voor de stookinstallatie van kracht blijven. In geval van gelijkwaardige of soepeler vergunningvoorschriften prevaleren de betreffende algemene regels uit de paragraaf grote stookinstallaties. Dit overgangsrecht sluit aan bij het systeem van artikel 2.22, vijfde lid, Wabo, op grond waarvan een vergunningsvoorschrift strenger mag zijn dan het besluit (algemene regel).

Paragraaf 5.2 (Afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie)

Omdat veel bepalingen in de Richtlijn industriële emissies niet gewijzigd zijn ten opzichte van de afvalverbrandingsrichtlijn is de oorspronkelijke nota van toelichting bij het Besluit verbranden afvalstoffen nog steeds relevant (Stb. 2004, 97) en, voor zover het emissies in water betreft, de toelichting bij de Regeling lozingen afvalwater van de rookgasreiniging.

Artikel 5.15

Dit artikel regelt het toepassingsbereik van de nieuwe paragraaf 5.2: de paragraaf is van toepassing op afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties die in hoofdstuk IV van de richtlijn worden gereguleerd. Het artikel vormt de omzetting van artikel 42 van de richtlijn. Er geldt geen capaciteitsdrempel voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties in hoofdstuk IV van de richtlijn. Bijlage I bij de richtlijn kent in categorie 5.2 wel capaciteitsdrempels voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties. Deze drempel ligt voor de verwijdering of nuttige toepassing van afvalstoffen in afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallaties op 3 ton per uur en voor gevaarlijke afvalstoffen op 10 ton per dag. Installaties waarbij de capaciteit groter is dan één van deze drempels vallen tevens onder de verplichtingen van hoofdstuk I en II van de richtlijn.
De nieuwe capaciteitsgrens in de Richtlijn industriële emissies betreft een verruiming ten opzichte van de IPPC-richtlijn, waarbij de grens lag bij een capaciteit van 3 ton per uur uitsluitend voor stedelijk afval (huishoudelijk afval, afval van commerciële bedrijven, kantoren, ondernemingen en andere afvalstoffen die gezien hun aard of hun samenstelling met huishoudelijk afval kunnen worden gelijkgesteld).

In artikel 42, eerste lid, van de richtlijn is de voorwaarde aangegeven dat het moet gaan om een afval(mee)verbrandinginstallatie waar vaste of vloeibare afvalstoffen worden verbrand of meeverbrand. Dit is overgenomen in het *eerste lid*.

Het *tweede lid* regelt een aantal uitzonderingen van de werkingssfeer van paragraaf 5.2 en is de omzetting van het tweede lid van artikel 42 van de richtlijn en tevens van de tweede alinea van het eerste lid van de richtlijn. In die alinea is een nadere specificatie opgenomen met betrekking tot gasvormige afvalstoffen; dit is nieuw ten opzichte van de afvalverbrandingsrichtlijn.

Nieuw is het onderdeel a (biomassa). Feitelijk valt hieronder hetzelfde als voorheen onder artikel 2, onder a, sub 1 tot en met 5, van het Bva. De definitie van biomassa is opgenomen in artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit (zie onderdeel A).

Het Bva was ter implementatie van artikel 2, tweede lid, onderdeel a, van de Afvalverbrandingsrichtlijn niet van toepassing op het verbranden van kadavers. De reden hiervoor was afstemming met de dierenwelzijns en –gezondheidsregelgeving, die voorrang heeft boven de milieuregelgeving. Deze bepaling komt terug in 41, derde lid, onderdeel a, van de richtlijn, maar omdat artikel 22.1, tweede lid, van de Wet milieubeheer en artikel 8.3, tweede lid, van

de Wabo al voorzien in een afstemming met de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is in het Activiteitenbesluit geen aparte bepaling opgenomen. Met de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is de Verordening dierlijke producten[97], waarnaar Richtlijn industriële emissies verwijst, verankerd in Nederlandse regelgeving. In de praktijk betekent de afstemming dat bij eventuele dubbelingen of tegenstrijdigheden tussen de omgevingsvergunning of het Activiteitenbesluit en de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren de laatste voor gaat. In termen van de Richtlijn industriële emissies houdt dit in: er gelden geen minimumeisen voor het verbranden van karkassen.

Artikel 5.16

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 46, eerste lid, van de richtlijn; dat artikellid heeft dezelfde strekking voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties als artikel 30, eerste lid, van de richtlijn heeft voor grote stookinstallaties. Bij de implementatie zijn er dan ook zoveel mogelijk gelijkluidende formuleringen van deze artikelleden gehanteerd. Vergelijk artikel 5.2 met betrekking tot grote stookinstallaties. Het betreft overigens geen nieuwe verplichting.

Artikel 5.17

In dit artikel is artikel 52 van de richtlijn omgezet. Voorheen was dit geregeld in artikel 5 van het Bva. De tekst van het artikel is meer in lijn gebracht met de richtlijn en verder verduidelijkt.

Het *eerste lid* bevat een aantal voorwaarden waarmee de drijver van de inrichting waarin zich een afvalverbrandings- of afvalmeeverbrandingsinstallatie bevindt, rekening moet houden bij het in ontvangst nemen van afvalstoffen. In onderdeel b is aangegeven dat er van gevaarlijke afvalstoffen representatieve monsters moeten worden genomen "tenzij dit niet gepast is". Het betreft 'gepastheid' ten behoeve van de toepassing van het besluit. Vergelijk de formulering in artikel 5, eerste lid, onder b, Bva: "tenzij dit niet dienstig is". In de nota van toelichting bij het Bva wordt hierop verder ingegaan.

Het *tweede lid* betreft de omzetting van artikel 52, vierde lid, laatste volzin en is ongewijzigd overgenomen uit artikel 5, tweede lid Bva.

Het *derde lid* is ongewijzigd overgenomen van artikel 5, derde lid Bva.

Het *vierde lid* regelt dat alleen installaties genoemd in Bijlage II bij de richtlijn gebruik mogen maken van een versoepeling van de registratie-eisen volgens artikel 52, vijfde lid van de richtlijn. Deze beperking stond voorheen in artikel 5, vijfde lid van de afvalverbrandingsrichtlijn. De beperkte werking wordt verzekerd door de term "IPPC-installatie" te gebruiken (in plaats van afval(mee)verbrandingsinstallatie). De beperking heeft tot gevolg dat er voor de kleinere installaties niet hetzelfde regime zal gelden als voor de grote installaties. Omdat in Nederland alle afval(mee)verbrandingsinstallaties IPPC-installaties zijn, heeft dit verschil geen materieel effect.

Artikel 5.18

[97] Verordening (EG) nr. 1774/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten, PbEU L273; deze verordening is inmiddels vervangen door Verordening (EG) 1069/2009; PbEU L300.

Het *eerste lid* van dit artikel vormt de omzetting van artikel 50, vijfde lid, van de richtlijn. Het sluit aan bij het zorgplichtartikel artikel 2.1, tweede lid, onder a, van het Activiteitenbesluit waarin een doelmatig gebruik van energie wordt genoemd. De basis voor het artikel was te vinden in Bijlage I, voorschrift 3.8 van het Bva dat diende ter omzetting van artikel 6, zesde lid van de afvalverbrandingsrichtlijn.

Het *tweede lid* bevat de omzetting van artikel 53, eerste lid, van de richtlijn. Voor de naleving van dit artikellid over afvalverbrandingsresiduen geeft de richtlijn zowel verplichte als erkende maatregelen. De verplichte maatregelen staan in het tweede en derde lid van artikel 53 en betreffen eisen aan het vervoer, de opslag en het onderzoek naar de kwaliteit van verbrandingsresiduen. De erkende maatregelen staan in artikel 50, het eerste tot en met het vierde lid, van de richtlijn en betreffen eisen aan het asgehalte, de verbrandingstemperatuur, de uitrusting met hulpbranders en een afvaltoevoer die automatisch stopt bij afwijking van de normale bedrijfsomstandigheden. Andere dan de erkende maatregelen mogen worden toegepast mits niet meer afvalverbrandingsresiduen of afvalverbrandingsresiduen met een hoger gehalte aan organische verontreinigende stoffen zullen worden geproduceerd dan is te verwachten indien de voorschriften waarvan wordt afgeweken toegepast zouden worden. Deze technische maatregelen worden opgenomen in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.

Artikel 5.19 en Tabel 5.19

In tabel 5.19 zijn de emissiegrenswaarden voor emissies naar de lucht voor afvalverbrandingsinstallaties neergelegd. Het betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 3, onder 1.1, 1.2 en 1.3 bij de richtlijn. Voorheen waren de emissiegrenswaarden voor emissies in de lucht te vinden in de tabellen van het Bva. Artikel 14, derde lid, van de richtlijn bepaalt dat de BBT-conclusies de referentie vormen voor de vaststelling van de vergunningvoorwaarden. Voor het bepalen van de emissiegrenswaarden is dan ook rekening gehouden met het BREF-document "Afvalverbranding". Alle emissiegrenswaarden liggen binnen de met beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus van het BREF-document "Afvalverbranding" (artikel 5.5a Bor en artikel 15, derde lid, van de richtlijn). Conform artikel 15, vierde lid, van de richtlijn overschrijdt geen van de emissiegrenswaarden de minimumeisen uit Bijlage VI bij de richtlijn. De eisen die de richtlijn stelt aan emissiegrenswaarden zijn vergelijkbaar met eisen die de IPPC-richtlijn al stelde.
Dit heeft geleid tot enkele kleine aanscherpingen om te voldoen aan paragraaf 5.1 van de BBT-conclusies van het BREF-document "Afvalverbranding". Artikel 49 j° Bijlage VI, deel 8, van de richtlijn eist dat de daggemiddelde emissies voor totaal stof, totaal organisch koolstof, zoutzuur, waterstoffluoride, zwaveldioxide en stikstofoxiden de emissiegrenswaarden niet overschrijden. De richtlijn laat de keuze dat 100% van de halfuurgemiddelde emissies die emissiegrenswaarden niet overschrijden of 97% van de halfuurgemiddelden in een kalenderjaar niet overschrijden (Bijlage VI, deel 8, onder 1.1, onder b). In tabel 5.19 zijn de emissiegrenswaarden voor 97% van de halfuurgemiddelen in een kalenderjaar opgenomen. Deze sluiten het beste aan bij de praktijk: door de wisselende samenstelling van afval zijn piekemissies onvermijdelijk. Door de pieken is een emissiegrenswaarde die 3% van de tijd overschreden mag worden beter uitvoerbaar, ook al is die emissiegrenswaarde scherper dan het alternatief dat

100% van de tijd moet worden gehaald. De emissiegrenswaarden voor 97% van de halfuurgemiddelden komen overeen met de emissiegrenswaarden voor het daggemiddelde, zodat een flinke vereenvoudiging kon worden bereikt. Ook bij de nalevingseisen voor koolmonoxide geeft de richtlijn een keuze. Met dezelfde argumentatie is er bij de implementatie voor gekozen dat 95% van de tienminutengemiddelde emissies de emissiegrenswaarden niet mogen overschrijden.
De nalevingseisen die horen bij de emissiegrenswaarden staan in Bijlage VI, deel 8 bij de richtlijn en worden in de implementatieregeling opgenomen.
In Nederland zijn de vergunningen ter implementatie van de IPPC-richtlijn de afgelopen jaren aangescherpt. Hoewel dit besluit enkele emissiegrenswaarden ten opzichte van de afvalverbrandingsrichtlijn en het Bva aanscherpt, zijn er daarom materieel geen effecten. In Nederland komen vergunningen voor met scherpere eisen. Deze blijven op grond van artikel 5.30, tweede lid, overeenkomstig het principe van artikel 2.22, vijfde lid, Wabo, voor onbepaalde tijd van kracht. In onderstaande tabel is per stof aangegeven of de emissiegrenswaarde wijzigt.

Emissiegrenswaarden	**Wijziging ten opzichte van het Bva**
Totaal stof	100% halfuurgemiddelde vervallen
Gasvormige en vluchtige organische stoffen, uitgedrukt in totaal organische koolstof	100% halfuurgemiddelde vervallen
Zoutzuur	100% halfuurgemiddelde vervallen daggemiddelde en 100% halfuurgemiddelde aangescherpt
Waterstoffluoride	100% halfuurgemiddelde vervallen
Zwaveldioxide	100% halfuurgemiddelde vervallen daggemiddelde en 97% halfuurgemiddelde aangescherpt
Stikstofoxiden	100% halfuurgemiddelde vervallen daggemiddelde en 97% halfuurgemiddelde aangescherpt
Koolmonoxide	100% halfuurgemiddelde vervallen 97% daggemiddelde aangescherpt
Kwik, cadmium, thallium, antimoon, arseen, chroom, kobalt, koper nikkel en vanadium	Geen wijziging
Dioxines en furanen	Geen wijziging

Artikel 5.20 en Tabel 5.20

Artikel 5.20 bevat de emissiegrenswaarden voor afvalmeeverbrandingsinstallaties. De emissiegrenswaarden worden berekend aan de hand van de formule uit artikel 5.23 (mengregel). Niet alle afvalmeeverbrandingsinstallaties vallen onder artikel 5.20. Een afvalmeeverbrandingsinstallatie valt onder artikel 5.19 als deze voor een groot deel gevaarlijk afval, of onbehandeld of ongesorteerd huishoudelijk afval verbrandt.
De nalevingseisen worden opgenomen in de implementatieregeling.

Artikel 5.21

Voor kwik zijn de eisen uit de B-tabellen van de bijlage bij het Bva overgenomen. Deze zijn gebaseerd op de beste beschikbare technieken en strenger dan de minimumeisen uit de afvalverbrandingsrichtlijn en ook strenger dan de minimumeisen uit Bijlage VI bij de *Richtlijn industriële emissies.* Er wordt onderscheid gemaakt tussen vaste brandstoffen (met inbegrip van biomassa), vloeibare brandstoffen en gasvormige brandstoffen voor wat betreft de eisen. Voor de meeverbranding van afvalstoffen in een stookinstallatie voor vaste brandstoffen geldt voor de afvalstoffen een jaarlijkse gemiddelde inputeis uitgedrukt in milligram kwik per kilogram afvalstof op basis van droge stof. Deze eis is afhankelijk van het massapercentage van de jaarlijkse inzet van afvalstoffen ten opzichte van de jaarlijkse inzet van brandstoffen. Voor zowel het meeverbranden van afvalstoffen in een stookinstallatie gestookt op vloeibare brandstoffen als in een gasgestookte stookinstallatie geldt een emissiegrenswaarde van 0,02 mg/Nm^3 bij een zuurstofpercentage van 3 procent in afgas.

Artikel 5.22

Het betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, onder 2 bij de richtlijn. Regels met betrekking tot cementovens waren voorheen geregeld in voorschrift. 1.1, derde lid, van de bijlage bij het Bva en in de C-tabellen daarvan. Ten opzichte van de afvalverbrandingsrichtlijn en het Bva is de emissiegrenswaarde voor stikstofoxiden (NOx) aangescherpt. Voor bepaalde cementovens geldt een overgangstermijn die is opgenomen in artikel 5.30, eerste lid. De nalevingseisen voor cementovens zijn hetzelfde als voor andere afvalmeeverbrandingsinstallaties (Bijlage VI, deel 8). Dit wordt in de implementatieregeling uitgewerkt.

Artikel 5.23

Het artikel betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, onder 1, van de richtlijn. Dit was geregeld in voorschrift 1.2 van het Bva.

Artikel 5.24

Het artikel betreft de opdracht aan het bevoegd gezag om bij vergunningvoorschrift een soepeler emissiegrenswaarde voor koolmonoxide vast te stellen van ten hoogste de minimumeis uit Bijlage VI. Het gaat om de omzetting van Bijlage VI, deel 3, onder 1.5, tweede volzin, bij de richtlijn. Deze bepaling stond in Bijlage I, voorschrift 1.4 van het Bva. Voor wat betreft afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties die de wervelbedtechnologie gebruiken is de bepaling inhoudelijk ongewijzigd overgenomen. Aan de bepaling is de mogelijkheid voor alle afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties toegevoegd om af te wijken van het emissieniveau voor koolmonoxide uit het BREF-document "Afvalverbranding". Bij een dergelijke afwijking past het bedrijf dan niet alle BBT-conclusies toe, echter mogelijk wel alle technische maatregelen, maar de resulterende emissie valt buiten de "met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus zoals vastgesteld in de BBT-conclusies". Het afwijkende vergunningvoorschrift moet in zijn algemeenheid aan het toetsingskader van artikel 2.14 Wabo voldoen en specifiek aan artikel 5.5, zevende lid, Bor. In de praktijk gaat het om enkele op biomassa gestookte elektriciteitscentrales die afvalhout inzetten als brandstof (BEC's). Deze installaties halen het emissieniveau uit het BREF-document "Afvalverbranding" voor koolmonoxide net wel of net niet. Bij de

herziening van het BREF-document "Afvalverbranding" wordt het emissieniveau voor koolmonoxide geëvalueerd. In afwachting daarvan geeft deze bepaling enige flexibiliteit.

Artikel 5.25

Het artikel betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, punt 2.3, tweede alinea, bij de richtlijn. Deze bepaling was voorheen vervat in Bijlage I, voorschrift 1.6 van het Bva.

Artikel 5.26

Het *vierde lid* betreft de omzetting van artikel 47 van de richtlijn (uitvallen). Deze materie was bepaald is Bijlage I, voorschrift 1.7, van het Bva.

Artikel 5.27

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 46, derde lid, van de richtlijn. Dat artikellid verwijst naar de emissiegrenswaarden van deel 5 van Bijlage VI bij de richtlijn (Emissiegrenswaarden voor lozingen van afvalwater van de reiniging van afgassen). Voorheen was dit geregeld in artikel 4 van de RLAR. Enkele emissiegrenswaarden zijn aangescherpt (lood en loodverbindingen, zink en zinkverbindingen, dioxinen en furanen). Er zijn, overeenkomstig het BREF-document "Afvalverbranding" (paragraaf 5.1), enkele emissiegrenswaarden toegevoegd (antimoon, kobalt, mangaan, vanadium en tin), en zuurgraad (pH) is toegevoegd met een bandbreedte. De emissiegrenswaarden voor de overige parameters zijn ongewijzigd. De emissiegrenswaarden zijn vastgesteld op de wijze zoals beschreven bij artikel 5.19.

In tabel 5.27 wordt voor de totale hoeveelheid onopgeloste bestanddelen uitgegaan van de totale hoeveelheid zwevende deeltjes als omschreven in Bijlage I bij Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater.

Het implementatiebesluit spreekt over emissies naar water in plaats van de term "lozen" uit artikel 1.1 van het Activiteitenbesluit. De term "emissie" sluit aan bij de richtlijn, de Wet milieubeheer en de Wabo. De term "lozen" zoals gedefinieerd in artikel 1.1 Activiteitenbesluit is te beperkt, omdat die term niet emissies naar andere wateren dan oppervlaktewater omvat (zee, grondwater) en omdat die term ook betrekking heeft op indirecte lozingen op bijvoorbeeld een riool. De emissiegrenswaarden op grond van de richtlijn gelden voor emissies naar oppervlaktewater, grondwater en zeewater. Het effect van een zuiveringsinstallatie wordt daarin meegenomen (conform artikel 15, eerste lid, richtlijn en artikel 5.5, derde lid, Bor). Voor afvalverbrandingsinstallaties is dit uitgewerkt voor de situatie dat afvalwater buiten de afvalverbrandingsinstallatie wordt gereinigd. In dat geval gelden dezelfde emissiegrenswaarden, maar bepaalt de exploitant met massabalansberekeningen hoe groot de emissies in het uiteindelijk geloosde afvalwater zijn (artikel 46, derde lid, van de richtlijn, artikel 5.27 van de implementatie-AMvB en artikel 9 van de RLAR).

Artikel 5.28

Deze bepaling bevat de omzetting van artikel 46, vierde lid, derde alinea, van de richtlijn; deze materie was voorheen geregeld in artikel 8 RLAR en is

overgenomen.
Artikel 5.5, derde lid, van het Bor (zie artikel VI, onderdeel E) heeft voor wat betreft de vaststelling van emissiegrenswaarden in de vergunning een soortgelijke strekking, namelijk dat geen rekening wordt gehouden met mogelijke verdunning.

Artikel 5.29

De bij ministeriële regeling gestelde eisen betreffen voorschriften met betrekking tot onder meer meetapparatuur en meettechnieken, de representativiteit van metingen, de uitwerking, registratie en rapportage van meetgegevens, en exploitatievoorschriften. Exploitatievoorschriften waren tot nu toe te vinden in paragraaf 3 (overige voorschriften) van de Bijlage bij het Bva.

Artikel 5.30

Het *eerste lid* bevat een afwijkingsmogelijkheid voor de emissie van stikstofoxiden uit Lepolovens en lange draaiovens; deze mogelijkheid kan door het bevoegd gezag benut worden tot 1 januari 2016. Het betreft de omzetting van Bijlage VI, deel 4, onder 2.2, voetnoot 1, bij de richtlijn. Het *tweede lid* bevat overgangsrecht voor afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties en is gelijkluidend aan het overgangsrecht voor grote stookinstallaties en installaties voor de productie van titaandioxide. Zie *mutatis mutandis* de toelichting bij artikel 5.14, tweede lid.

Paragraaf 5.3 (Installatie voor de productie van titaandioxide)

Artikel 5.31

Dit artikel bevat het toepassingsgebied van paragraaf 5.3 van het Activiteitenbesluit en vormt de omzetting van artikel 66 van de richtlijn. Het toepassingsgebied betreft IPPC-installaties voor de productie van titaandioxide.

Artikel 5.32

Het artikel betreft verboden van bepaalde emissies in water zowel vanuit installaties die het sulfaatproces toepassen (onder a, b en d) als vanuit installaties die het chlorideproces toepassen (onder a, c en d). Het lozingenverbod van artikel 67 uit de richtlijn is in dit artikel omgezet. Dat richtlijnartikel is gebaseerd op artikel 2 van richtlijn 78/176/EEG en de artikelen 2, eerste lid, 3 en 4 van richtlijn 92/112/EEG. Daarbij is van belang dat de terminologie zoveel mogelijk uitgelegd wordt in de context van de Richtlijn industriële emissies. Uit de richtlijn is echter niet duidelijk wat precies onder "wateren" moet worden verstaan. Gezien het onderwerp van de richtlijn (zie artikel 1 richtlijn) mag er vanuit worden gegaan dat de kaderrichtlijn water een zekere rol kan spelen bij de interpretatie van de in de richtlijn gehanteerde terminologie. De kaderrichtlijn water bevat overigens geen definitie van het begrip "wateren", maar wel is duidelijk dat daaronder in ieder geval oppervlaktewater en grondwater worden begrepen. De begrippen "oppervlaktewaterlichaam" en "grondwaterlichaam" uit de kaderrichtlijn water lijken te beperkt omdat op grond van de Richtlijn industriële emissies het voor de hand ligt dat ook wateren die geen deel uitmaken van een oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam onder de bescherming van die richtlijn vallen. "Zee" en "oceaan" vallen niet onder het begrip "wateren" in de

kaderrichtlijn water; deze begrippen uit de richtlijn zijn onder de term "zeewater" gevat.

De reikwijdte van het lozingenverbod uit de richtlijn is niet beperkt tot de nationale grondgebieden van de lidstaten en de territoriale zeeën, maar strekt zich ook uit over de exclusieve economische zones van de lidstaten - voor zover deze afgekondigd zijn - en de volle zee. Blijkens Bijlage II bij richtlijn 82/883/EEG wordt met "zee" bedoeld: in estuaria, langs de kust en in volle zee. Het lozingenverbod omvat dus tevens het dumpen in volle zee vanaf vaartuigen van afvalstoffen afkomstig van de titaandioxide-industrie. Het besluit is daarom mede gebaseerd op artikel 6.6 van de Waterwet. Het Activiteitenbesluit zelf is eveneens mede gebaseerd op artikel 6.6 Waterwet (zie artikel 1.3a van het Activiteitenbesluit). De Waterwet kent al een generiek verbod op het lozen vanaf een vaartuig in zee, behoudens vergunning (artikel 6.3 Waterwet). Het verbod van artikel 5.32 werkt aanvullend.

Het lozingsverbod geldt onder meer voor vaste afvalstoffen. Het begrip "afvalstoffen" wordt in de richtlijn niet gedefinieerd, wel het begrip "afval" (artikel 3, onder 37) dat een verwijzing bevat naar richtlijn 2008/98/EG, artikel 3, onder 1. Dat artikellid definieert „afvalstof" als elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen, en dit is geïmplementeerd in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer. In de context van de productie van titaandioxide gaat het om verontreinigd zout en gips dat resteert na winning van titaandioxide uit erts.

Artikel 5.33

In dit artikel worden voor de toepassing van het sulfaatproces emissiegrenswaarden naar water gegeven. De bepalingen met betrekking tot het sulfaatproces worden omgezet, voor een volledige en juiste implementatie van de richtlijn. Overigens is er op dit moment in Nederland één bedrijf waar titaandioxide geproduceerd wordt; hier wordt uitsluitend het chlorideproces toegepast.

Het artikel vormt de omzetting van artikel 68 jo. Bijlage VIII, deel 1, eerste lid, bij de richtlijn. Emissiegrenswaarden bij toepassing van het sulfaatproces waren voorheen geregeld in artikel 2 jo. Bijlage I bij de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie. De emissiegrenswaarden worden nu op AMvB-niveau opgenomen, volgens het systeem van het Activiteitenbesluit; hierbij worden doelvoorschriften op AMvB-niveau geregeld en middelvoorschriften op regelingniveau.

Voor de omzetting van de richtlijn moet de (minimum)norm aanzienlijk worden verscherpt. Overigens heeft de aanscherping in Nederland op dit moment geen praktische consequenties: de enige Nederlandse installatie voldoet. Omdat in Nederland het sulfaatproces bij de productie van titaandioxide niet wordt toegepast hebben eisen voor dat proces materieel geen effect. Voor eventuele nieuwe installaties is de strenge kant van de waarde haalbaar.

De richtlijn stelt alleen emissiegrenswaarden naar water voor sulfaat. Het BREF-document "Anorganische bulkchemie – vast en overig" beschrijft ook emissieniveaus voor onopgeloste deeltjes en ijzerverbindingen. Om te verzekeren dat de algemene regels de beste beschikbare technieken

weerspiegelen, zijn ook voor deze stoffen emissiegrenswaarden in het besluit opgenomen.

Het BREF-document "Anorganische bulkchemie – vast en overig" beschrijft de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus in kilogram per ton product. Voor stoffen die relevant zijn voor de lokale waterkwaliteit bieden emissiegrenswaarden uitgedrukt in kilogram per ton product onvoldoende bescherming, omdat deze eenheid een relatief grote piekbelasting toestaat. Daarom zijn de emissiegrenswaarden voor onopgeloste bestanddelen en ijzerverbindingen aangevuld met daggemiddelde concentraties gebaseerd op de vigerende watervergunning.

Artikel 5.34

Dit artikel vormt de omzetting van artikel 68 jo. Bijlage VIII, deel 1, tweede lid, bij de richtlijn. Emissiegrenswaarden bij de toepassing van het chlorideproces waren voorheen geregeld in artikel 2 jo. Bijlage II bij de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie. Voor een juiste omzetting van de richtlijn is een aanscherping van de emsisiegrenswaarden noodzakelijk, maar net als bij artikel 5.33 heeft die aanscherping geen materieel effect.

Voor lozen op zeewater geldt een afwijkende emissiegrenswaarde. Met zeewater wordt blijkens de richtlijn bedoeld het water in estuaria, kustwateren en de volle zee.
Het Nederlandse systeem definieert overigens het begrip "zeewater" niet, maar definieert in artikel 1.1 van de Waterwet het begrip "zee" als "mariene wateren, met uitzondering van de binnenwateren van staten, met inbegrip van de zeebodem en ondergrond daarvan".

Met dezelfde argumentatie als toegelicht bij artikel 5.33 zijn de emissiegrenswaarden uit de richtlijn aangevuld met emissiegrenswaarden voor onopgeloste deeltjes en ijzerverbindingen.

Artikel 5.35

De plicht om de emissie van zuurdruppels te voorkomen was voorheen geregeld in artikel 2, eerste lid, onder c van het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen; dit had uitsluitend betrekking op de toepassing van het sulfaatproces. Voor de toepassing van het chlorideproces gold deze plicht ter voorkoming niet. Artikel 69, eerste lid van de richtlijn vermeldt geen beperking voor één van beide productieprocessen. Bij het chlorideproces kunnen emissies vrijkomen van chloor en waterstofchloride (HCl), ook wel bekend als zoutzuur.

De emissie van zuurdruppels zal zich kunnen voordoen bij ongewone voorvallen en is geen gangbare emissie. Dat wil zeggen dat de emissie van zuurdruppels niet vóórkomt onder normale bedrijfsomstandigheden waarbij beste beschikbare technieken worden toegepast. Maatregelen om de emissie van zuurdruppels te voorkomen zijn het toepassen van een nevelvanger of een druppelvanger.

Artikel 5.36

De emissiegrenswaarden in de lucht worden berekend bij een temperatuur van 273,15 K en een druk van 101,3 kPa, zoals vermeld staat in Bijlage VIII, deel 2, onder 1 bij de richtlijn. Dit valt samen met de gehanteerde eenheid Nm^3 (normaal kubieke meter); daarom worden deze condities niet apart vermeld in de tekst van het besluit.

Het artikel betreft de omzetting van artikel 69, tweede lid jo. Bijlage VIII, deel 2, eerste tot en met derde lid, van de richtlijn. De onderdelen van de bijlage hebben betrekking op installaties voor de productie van titaandioxide ongeacht het productieproces. De richtlijn kent, net als richtlijn 92/112, verschillende stofnormen voor emissies afkomstig uit "voornaamste bronnen" en uit "andere bronnen". Bij de implementatie wordt dit onderscheid niet overgenomen, en wordt als emissiegrenswaarde naar de lucht een uurgemiddelde van 5 mg/Nm^3 aangehouden voor totaal stof. De in de richtlijn genoemde waarde van 50 mg/Nm^3 als uurgemiddelde voor totaal stof uit de voornaamste bronnen ligt ruim boven het emissieniveau van 5 - 20 mg/Nm^3 van het BREF-document "Anorganische bulkchemie – vast en overig" (paragraaf 3.5.2) en ligt ruim boven de Nederlandse praktijk van zowel gerealiseerde emissies als vergunningverlening. Bij de omzetting is ervoor gekozen de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissiegrenswaarde in de regelgeving op te nemen. In de praktijk levert deze strengere norm overigens geen problemen op.

De emissiegrenswaarde voor gasvormig zwaveldioxide en zwaveltrioxide wordt berekend als SO_2-equivalent, zoals is aangegeven in de Engelstalige versie van Bijlage VIII, deel 2, bij de richtlijn.

Artikel 5.37

Dit artikel betreft de implementatie van artikel 69, tweede lid jo. Bijlage VIII, deel 2, vierde lid, van de richtlijn en heeft uitsluitend betrekking op de emissie in de lucht van chloor en chloorverbindingen uit installaties die het chlorideproces toepassen.

De in de laatste regel van tabel 5.37 genoemde momentane waarde voor de emissie van chloor betreft uitzonderlijke situaties, zoals ongewone voorvallen (zie hoofdstuk 17 Wet milieubeheer). Het starten en stoppen van het productieproces valt daar niet onder en hoort bij de normale bedrijfsvoering; de (soepelere) momentane waarde geldt daarvoor dan ook niet.

Artikel 5.38

Het artikel over de meting, berekening en registratie van emissies vormt de omzetting van artikel 70, eerste lid, van de richtlijn over monitoring van emissies. Het tweede lid van dat richtlijnartikel wordt samen met Bijlage VIII, deel 3 (emissiemonitoring) bij de richtlijn omgezet in de Regeling algemene regels inrichtingen milieubeheer.

Artikel 5.39

Dit artikel bevat het overgangsrecht voor IPPC-installaties voor de productie van titaandioxide en is *mutatis mutandis* gelijk aan het overgangsrecht voor grote stookinstallaties (artikel 5.14, tweede lid) en afval(mee)verbrandingsinstallaties

(artikel 5.30, tweede lid). Voor een toelichting zie de toelichting bij artikel 5.14, tweede lid.

ARTIKEL II

Er is voor gekozen om bij de implementatie de term "gpbv-installatie" te vervangen door "IPPC-installatie". Voor een toelichting wordt verwezen naar het implementatiewetsvoorstel.[98]

ARTIKEL III

Onderdeel A

Artikel 1.3, eerste lid, onder a (oud), van het Bems bepaalt dat het Bems niet van toepassing is op stookinstallaties waarop het Bees A van toepassing is. Nu er stookinstallaties uit het Bees A worden overgeheveld naar paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit, dient in het Bems opgenomen te worden dat dit besluit eveneens niet van toepassing is op laatstgenoemde stookinstallaties. De vervanging van het Bva door paragraaf 5.2 van het Activiteitenbesluit noodzaakt tot het aanpassen van de verwijzing in onderdeel c van artikel 1.3, eerste lid, van het Bems.

Onderdeel B

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij Artikel II.

ARTIKEL IV

Onderdeel A

De Richtlijn industriële emissies trekt de LCP-richtlijn met ingang van 1 januari 2016 in (artikel 81, tweede lid). Vanaf 7 januari 2013 mogen er geen vergunningen meer afgegeven worden op grond van de LCP-richtlijn (artikel 30, tweede en derde lid). De richtlijn bepaalt dat tot 1 januari 2016 bestaande stookinstallaties, waarvoor vergunningen zijn verleend voor 7 januari 2013 of een ontvankelijke aanvraag om vergunning is ingediend en die uiterlijk één jaar daarna in gebruik is genomen, onder de werking van de LCP-richtlijn blijven vallen. Dit is geïmplementeerd door te bepalen dat paragraaf 5.1 pas van toepassing is op deze bestaande stookinstallaties vanaf 1 januari 2016. Tevens wordt in het Bees A bepaald dat dat besluit niet van toepassing is op grote stookinstallaties waarop paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit van toepassing is. Dit heeft tot gevolg dat het Bees A tot 1 januari 2016 van toepassing blijft op bestaande grote stookinstallaties en paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit vanaf twee jaar na inwerkingtreding van de Richtlijn industriële emissies. Omdat vanwege de vaste verandermomenten de datum van inwerkingtreding van dit besluit is gezet op 1 januari 2013 zal met ingang van die datum ook de nieuwe regelgeving voor nieuwe grote stookinstallaties gelden. Het volgen van vaste verandermomenten is bij de implementatie van Europese regelgeving weliswaar niet verplicht, maar nu een datum (1 januari 2013) die als vast verandermoment geldt slechts enkele dagen eerder valt dan de eigenlijke

[98] Wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet milieubeheer en enkele andere wetten ten behoeve van de implementatie van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; herschikking) (PbEU L334); zie de toelichting bij artikel I (Kamerstukken II 2001/12, 33197, nr.2).

implementatiedatum op basis van de richtlijn (7 januari 2013) wordt daarin geen belemmering gezien.

Na intrekking van de LCP-richtlijn dienen alle grote stookinstallaties, zowel bestaande als nieuwe, te voldoen aan de eisen gesteld in paragraaf 5.1 van het Activiteitenbesluit. Artikel IV, onderdeel A regelt dat het Bees A niet van toepassing is op grote stookinstallaties waarop paragraaf 5.1 van toepassing is; dergelijke stookinstallaties vallen dan niet meer onder het Bees A.

Zodra dit besluit van toepassing wordt op bestaande stookinstallaties (met ingang van 1 januari 2013), gaan de minimumeisen van dit besluit gelden en moet de drijver van de inrichting daaraan voldoen. Voor zover er in de vergunning minder strenge eisen zouden zijn opgenomen dan dit besluit oplegt, hebben die feitelijk vanaf dat moment geen betekenis meer. Dit is ook vereist op grond van de richtlijn.

Onderdeel B

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij Artikel II.

ARTIKEL V

In artikel 17, eerste lid, van het Besluit handel in emissierechten wordt verwezen naar het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva). Het Bva wordt ingetrokken (zie Artikel X) en regelgeving met betrekking tot afval(mee)verbranding wordt opgenomen in paragraaf 5.2 van het Activiteitenbesluit. Om die reden wordt de verwijzing aangepast.
In artikel 17, derde lid, van het Besluit handel in emissierechten wordt verwezen naar meetmethoden die op grond van het Bees A zijn voorgeschreven. Deze meetmethoden worden opgenomen in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. De verwijzing in artikel 17, derde lid, wordt daaraan aangepast.

Artikel VI (wijziging Besluit omgevingsrecht)

Onderdeel A (artikel 1.1)

Eerste lid
Twee nieuwe begrippen worden ingevoegd in artikel 1.1 van het Bor.

BBT-conclusies
De Richtlijn industriële emissies bevat voor de aanduiding van de beste beschikbare technieken (BBT) twee met elkaar samenhangende begrippen met bijbehorende definities: "BBT-referentiedocument" (artikel 3, onderdeel 10), afgekort als "BREF-document" en "BBT-conclusies" (artikel 3, onderdeel 11), gebruikelijk in het Engels afgekort als "BAT" (best available techniques). BBT-conclusies maken deel uit van een BREF: de conclusies staan binnen het vastgestelde format van een BREF-document veelal in hoofdstuk 5. Een BREF-document bevat voorafgaand aan zo'n hoofdstuk met conclusies algemene informatie over de betreffende industriële sector en de daarbinnen gangbare processen (hoofdstukken 1 en 2), het actuele emissie- en verbruiksniveau (hoofdstukken 3 en 4). Een BREF-document wordt afgesloten met een hoofdstuk over "technieken in opkomst" (vergelijk artikel 3, onderdeel 12, Richtlijn industriële emissies).

De status van de BBT-conclusies wordt in de richtlijn versterkt en verduidelijkt (zie § 4 in het Algemeen deel van deze toelichting): deze conclusies vormen het uitgangspunt ofwel de referentie voor de aan een vergunning te verbinden voorschriften (artikel 14, derde lid, Richtlijn industriële emissies, artikel 2.14, eerste lid, onder c, Wabo).

Voorts wordt in artikel 13 van de richtlijn beschreven hoe zo'n BREF-document wordt opgesteld, vastgesteld, geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd. BBT-conclusies worden via de zogenaamde Comitéprocedure vastgesteld. Nu deze BBT-conclusies voortaan formeel worden vastgesteld (artikel 13, vijfde lid, van de richtlijn), zullen deze ook vertaald worden in de talen van alle Lidstaten. In afwachting van BBT-conclusies die op grond van de richtlijn industriële emissies zullen worden getrokken, gelden de conclusies over de beste praktijken afkomstig van BBT-referentiedocumenten die door de Commissie vóór de inwerkingtreding van de richtlijn onder de IPPC-richtlijn zijn vastgesteld (artikel 13, zevende lid)[99].

BREF-documenten worden onmiddellijk na vaststelling door de Commissie bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie onder verwijzing naar de website van het European IPPC Bureau (http://eippcb.jrc.es). In Nederland werd de vaststelling of wijziging van BREF-documenten - aanvullend op deze Europese bekendmaking - gepubliceerd in de Staatscourant door wijziging van Tabel 1 van Bijlage 1 bij de Regeling omgevingsrecht[100] (voorheen Bijlage 1 bij de Regeling aanwijzing BBT-documenten) en op internet. Tabel 1 van Bijlage 1 bij de Regeling omgevingsrecht bevat een overzicht van de zogenaamde "Vastgestelde Europese informatiedocumenten over BBT". Dit betreft de voor IPPC-installaties vastgestelde BREF-documenten. Nu deze BBT-conclusies voortaan formeel worden vastgesteld en gepubliceerd op Europees niveau zal deze tabel worden ingetrokken door middel van de implementatieregeling.

Het nationale begrip "BBT-documenten" omvat naast deze Europese BREF-documenten ook nationaal vastgestelde documenten met best beschikbare technieken (opgenomen in tabel 2 van Bijlage 1 bij de Regeling aanwijzing BBT-documenten). Dit kan ook documenten betreffen die zijn opgesteld door "publiekrechtelijke internationale organisaties" (zie Bijlage III, sub 12, bij de richtlijn). Op dit moment zijn geen documenten afkomstig van dergelijke internationale organisaties als de OESO of de Verenigde Naties aangewezen in Bijlage 1 bij de Regeling omgevingsrecht.

Voor de implementatie van de Richtlijn industriële emissies in het Bor is aangesloten bij de terminologie uit deze richtlijn, maar wordt alleen de term "BBT-conclusies" gebruikt. De term "BREF-document" wordt niet als begripsbepaling in het Bor opgenomen, aangezien voor de toepassing van de beste beschikbare technieken bij het opstellen van vergunningsvoorschriften de BBT-conclusies, dus het concluderende hoofdstuk van een BREF-document, volstaan. De term "informatiedocumenten over BBT" wordt gebruikt voor nationaal aangewezen documenten in Bijlage 1 bij de Regeling omgevingsrecht.

[99] De eerste uitvoeringsbesluiten van de Europese Commissie over vaststelling van BBT-conclusies op grond van artikel 13, vijfde lid, van de richtlijn zijn inmiddels gepubliceerd. Het betreft BBT-conclusies voor de productie van glas en ijzer- en staalproductie (respectievelijk 2012/134/EU, PbEU L70 en 2012/135/EU, PbEU L70).
[100] Stcrt. 2010, 5162.

EU-richtlijn industriële emissies
Als begripsbepaling is ook opgenomen de volledige benaming van de Richtlijn industriële emissies. In artikel 1.1, derde lid, van het Bor stond een verwijzing naar de begripsbepaling voor de IPPC-richtlijn in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer. Deze begripsbepaling is komen te vervallen en is niet vervangen door een begripsbepaling voor de Richtlijn industriële emissies. Gelet op de leesbaarheid van de begripsbepaling "BBT-conclusies" en van artikel 5.5, is in het Bor zelf voorzien in een begripsbepaling.

In het *derde lid* van artikel 1.1 wordt een aantal nieuwe begrippen ingevoegd. Dit betreft de begrippen uit de voor de preventie en het beheer van afvalstoffen ingevolge de richtlijn 2008/98/EG geldende afvalhiërarchie: "voorbereiding voor hergebruik, recycling, nuttige toepassing en verwijdering". Die richtlijn is geïmplementeerd in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer; de betreffende nieuwe begripsbepalingen zijn opgenomen in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer.[101]

Onderdeel B

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij Artikel II.

Onderdeel C (artikel 5.3)

Omwille van de leesbaarheid van deze paragraaf is de herhaaldelijk in (de oorspronkelijke tekst van de) artikelen 5.3 tot en met 5.14 terugkerende zinsnede "activiteit(en) als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de wet" vermeden. Met deze leeswijzer aan het begin van paragraaf 5.2 kan in de desbetreffende artikelen kortweg worden volstaan met de aanduiding "omgevingsvergunning".

Eveneens is met het oog op de leesbaarheid voor deze paragraaf als leeswijzer opgenomen dat onder "bevoegd gezag" wordt verstaan, namelijk:
1) het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning, dan wel,
2) in gevallen waarin een vergunning krachtens artikel 6.2 van de Waterwet is aangevraagd, het bestuursorgaan dat bevoegd is die vergunning te verlenen.
Het eerste deel van deze als 'leeswijzer' voor § 5.2.1 bedoelde bepaling, is ontleend aan artikel 1.1 van de Wabo. Het tweede deel is toegevoegd, omdat deze toevoeging in de tekst van deze paragraaf van het Bor soms voorkwam (artikel 5.4, eerste lid), maar vaak ook niet (artikelen 5.4, tweede lid, 5.5, vierde lid, 5.6, eerste en derde lid, 5.7, tweede lid, en 5.10), waarmee onduidelijk was of in al deze gevallen alleen het eerstbedoelde bestuursorgaan of ook het laatstbedoelde bestuurorgaan was beoogd. Met deze leeswijzer is verduidelijkt, dat al de genoemde bepalingen ook van toepassing zijn voor het bestuursorgaan dat bevoegd is een vergunning krachtens artikel 6.2 van de Waterwet te verlenen.

[101] Wet van 3 februari 2011 tot wijziging van de Wet milieubeheer, de Wet belastingen op milieugrondslag en de Wet op de economische delicten ten behoeve van de implementatie van richtlijn nr. 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijn (PbEU L 312), Stb. 103.

De oorspronkelijke tekst van artikel 5.3 was overgenomen uit artikel 8.11, derde lid, Wm. Deze bepaling is bij Wet van 16 juli 2005[102] opgenomen in de Wm om de tekst van de Wm beter te laten aansluiten bij de IPPC-richtlijn. In de memorie van toelichting[103] is de bedoeling van deze bepaling uitgebreid toegelicht. Beoogd was in deze tekst een toetsingscriterium te formuleren dat overeenkomt met het BBT-criterium uit de IPPC-richtlijn.
Bij nader inzien (b)lijkt het artikel in het Bor overbodig. De verplichting tot het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning om de gevolgen voor het milieu te voorkomen, beperken of ongedaan te maken, volgt immers uit artikel 2.22, tweede lid, van de Wabo. Ook de tweede volzin inzake het toepassen van beste beschikbare technieken is overbodig, niet omdat de Richtlijn industriële emissies minder belang hecht aan de toepassing van beste beschikbare technieken, integendeel (zie § 4 van het Algemeen Deel van de Nota van Toelichting), maar omdat deze volzin niets toevoegt aan de bepaling van artikel 2.14, eerste lid, onderdeel c, Wabo. De bepaling van artikel 14, derde lid, Richtlijn industriële emissies ("De BBT-conclusies vormen de referentie voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden.") wordt door bedoelde bepaling uit de Wabo volledig geïmplementeerd; die bepaling behoeft geen aanvulling of herhaling in het Bor.

Onderdeel D (artikel 5.4)
De volgorde van de oorspronkelijke twee leden van artikel 5.4 is omgekeerd. Als hoofdregel stelt de Richtlijn industriële emissies dat de BBT-conclusies de referentie vormen voor de vaststelling van de vergunningsvoorwaarden (artikel 14, derde lid). Deze hoofdregel is nu opgenomen in het *eerste* lid van artikel 5.4. De terminologie "referentie vormen" is daarbij vervangen door het (in Wm-verband) meer gangbare begrip "rekening houden met", dat ook in de oorspronkelijke tekst van artikel 5.4, eerste lid, werd gebruikt. Het begrip "in acht nemen" is te sterk, gelet op de mogelijkheid om van de BBT-conclusies af te wijken door strengere of minder strenge eisen te stellen (artikel 14, vierde lid, respectievelijk artikel 15, vierde lid, van de richtlijn).
Het vierde lid van artikel 14 van de Richtlijn industriële emissies behoeft overigens geen implementatie in het Bor, omdat de mogelijkheid tot het stellen van strengere eisen in Nederland niet wordt neergelegd bij het tot vergunningverlening bevoegde gezag, maar bij de Minister van Infrastructuur en Milieu. De Minister kan door het aanwijzen van Nederlandse informatiedocumenten over beste beschikbare technieken (of van informatiedocumenten van andere internationale instanties) of het vaststellen van algemene regels op grond van artikel 8.40 Wm het bevoegd gezag en bedrijven verplichten tot het hanteren van strengere eisen dan welke zijn neergelegd in de BBT-conclusies. De Minister zal bij die aanwijzing rekening houden met de criteria genoemd in Bijlage III bij de Richtlijn industriële emissies (artikel 8.40, derde lid, Wm). Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn om de emissies in Nederland beneden de emissieplafonds op grond van de NEC-richtlijn[104] te houden, de naleving van grenswaarden voor lucht, water en bodem te borgen of om natuurgebieden te beschermen.
Onderscheid wordt gemaakt tussen "BBT-conclusies", die (zo blijkt ook uit de begripsbepaling) door de Commissie worden vastgesteld en bekendgemaakt, en "informatiedocumenten over BBT", die nationaal worden bekendgemaakt door

[102] Wet van 16 juli 2005, houdende wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (verduidelijking in verband met de EG-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; vergunning op hoofdzaken/ vergunning op maat, Stb. 2005, 432.
[103] Kamerstukken II, 2003/04, 29 711, nr. 3, paragrafen 2.2 tot en met 2.4.
[104] Richtlijn 2001/81/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen (PbEG L 309).

aanwijzing in Bijlage 1 van de Regeling omgevingsrecht. Die Nederlandse informatiedocumenten over beste beschikbare technieken betreffen de circulaires, handreikingen, richtlijnen en de publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS), genoemd in de (nieuwe) tabel 1 van de Regeling omgevingsrecht (voorheen tabel 2). Tot die "informatiedocumenten over BBT" kunnen ook gaan behoren door andere (publiekrechtelijke) internationale organisaties opgestelde documenten met relevante informatie over beste beschikbare technieken. Zie ook de toelichting bij onderdeel A.

Via internet zal een compleet en permanent actueel overzicht worden geboden van alle relevante BBT-documenten, zowel de Europees vastgestelde documenten als de nationaal aangewezen documenten[105].
Het nieuwe *tweede* lid bevat de implementatie van de tekst van artikel 14, zesde lid, van de Richtlijn industriële emissies. Indien geen BBT-conclusies beschikbaar zijn voor de industriële activiteiten die binnen de inrichting plaatsvinden, zal het bevoegd gezag zelf voor die betreffende activiteiten moeten vaststellen, welke technieken aan de BBT-standaard voldoen. In het Bor wordt volstaan met deze algemene bepaling; nadere uitwerking – ter implementatie van artikel 14, vijfde lid, Richtlijn industriële emissies - zal plaatsvinden in een ministeriële regeling (zie het *vierde* lid van artikel 5.4). De zinsnede "na voorafgaande raadpleging van de exploitant", uit artikel 14, zesde lid, van de richtlijn is niet in dit artikel overgenomen. In Nederland is het gebruikelijk dat er informeel vooroverleg voorafgaande aan de aanvraag om een vergunning plaatsvindt en is er de mogelijkheid voor bedrijven om zienswijzen op een ontwerpbesluit ten aanzien van een vergunning in te dienen op basis van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze procedure vormt de omzetting van de richtlijnverplichting.
De oorspronkelijke tekst van artikel 5.4, eerste lid, van het Bor is verplaatst naar het derde lid en aangepast qua formulering aan de tekst van artikel 14, zesde lid, Richtlijn industriële emissies. In dit *derde* lid is de tekst van Bijlage III bij deze richtlijn opgenomen, waarnaar artikel 14, zesde lid, verwijst. Deze criteria uit Bijlage III bij de Richtlijn industriële emissies zijn woordelijk overgenomen uit Bijlage VI bij de IPPC-richtlijn. De aanhef van de bijlage is niet overgenomen. Om die reden ontbreekt in het nieuwe derde lid de slotzinsnede, die nog wel was opgenomen in het oorspronkelijke eerste lid: ", rekening houdend met het voorzorg- en het preventiebeginsel". Deze algemene beginselen behoeven geen uitdrukkelijk vermelding, aangezien deze zijn verdisconteerd in de genoemde criteria. Bovendien keren deze criteria terug in artikel 5.7 Bor, waarin artikel 14, eerste lid, j° artikel 11 (algemene beginselen) van de Richtlijn industriële emissies is geïmplementeerd.
In het *vierde* lid is een grondslag voor een ministeriële regeling opgenomen. In die regeling zullen de volgende richtlijnbepalingen worden opgenomen: artikel 14, tweede, vierde en vijfde lid, en artikel 15, derde lid.

Onderdeel E (artikel 5.4a)

Artikel 5.4a van het Bor vervangt artikel 29a BEES A. Deze bepaling strekt tot implementatie van artikel 36, tweede lid, van de richtlijn industriële emissies. Het complement van deze bepaling – de implementatie van artikel 36, eerste lid, van de richtlijn – staat in hoofdstuk 4 van de Mor (nieuwe bepaling). De onderzoeksverplichting of een grote stookinstallatie met een nominaal elektrisch

[105] http://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzame/bbt-ippc-brefs/brefs

vermogen van 300 MW of meer 'capture ready' is, wordt als indieningsvereiste voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een nieuwe installatie opgenomen. Onder 'capture ready' wordt verstaan, dat onderzocht is of het technisch en economisch haalbaar is om de vrijkomende kooldioxide af te vangen en te transporteren naar en te bergen in een daartoe geschikte opslaglocatie (een opslagcomplex als bedoeld in artikel 1, onderdeel s, van de Mijnbouwwet).
De verplichting om een dergelijk onderzoek te verrichten voor nieuwe installaties geldt met ingang van 25 juni 2011. Voor alle recent opgerichte installaties, zoals de gascentrale in Moerdijk en de kolencentrales in Groningen, waarvoor in het afgelopen anderhalve jaar een omgevingsvergunning is verleend, heeft een dergelijk onderzoek plaatsgevonden.
Het onderzoeksrapport wordt door de aanvrager opgesteld en door het bevoegd gezag getoetst aan de hand van een bij ministeriële regeling aangewezen document. Daarnaast staat artikel 36 van de richtlijn uitdrukkelijk toe dat het bevoegd gezag bij die beoordeling ook andere informatie betrekt. De bepaling in de richtlijn dat het bevoegd gezag haar oordeel over de haalbaarheid van kooldioxide-afvang en –opslag (*Carbon Capture and Storage*, afgekort CCS) baseert op de door de aanvrager opgestelde beoordeling en eventueel andere beschikbare informatie, behoeft niet afzonderlijk in dit artikel te worden geïmplementeerd. Uit de systematiek van het Nederlandse vergunningsysteem volgt reeds dat het bevoegd gezag bij de beoordeling van een aanvraag om een vergunning de daarbij ingediende informatie en onderzoeksrapporten betrekt, alsmede dat het bevoegd gezag – conform artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht - andere beschikbare informatie mag gebruiken om tot een oordeel te komen over de aanvraag.
De richtlijn verplicht niet tot afvang en opslag van kooldioxide, maar wel dat de mogelijkheid daartoe bij nieuwe installaties wordt open gehouden. Bij de bouw van nieuwe installaties dient rekening te worden gehouden met de mogelijkheid om CCS toe te gaan passen. Daartoe dient de benodigde ruimte binnen de inrichting te worden vrijgehouden, zodat bij een eventuele toekomstige verplichting tot CCS implementatie van deze nieuwe techniek binnen de inrichting mogelijk is, zonder dat hiervoor delen van de bestaande inrichting dienen te worden verplaatst of afgebroken. Het bevoegd gezag neemt deze 'vrijmakingsplicht' op in de omgevingsvergunning en zal de bouwtekeningen daarop toetsen.

Onderdeel F (artikel 5.5)

Het oorspronkelijke artikel 5.5, dat vrijwel geheel ontleend was aan artikel 8.12 van de Wm, bevatte deels implementatie van de IPPC-richtlijn, deels ook nationaal milieurecht.

Het *eerste lid* geeft de voorkeur aan van doelvoorschriften boven middel- ofwel technische voorschriften (zie daarvoor artikel 5.6, tweede lid). De tekst van het eerste lid is alleen redactioneel vereenvoudigd, gelet op artikel 5.3 (nieuw).

Deze voorkeursbepaling heeft overigens geen rechtstreekse relatie met de IPPC-richtlijn of de Richtlijn industriële emissies, maar is daar ook niet mee in strijd. De Richtlijn industriële emissies gaat uit van emissiegrenswaarden als vergunningsvoorwaarden, en als alternatief daaraan gelijkwaardige technische maatregelen (artikel 14, tweede lid), en niet van het voorschrijven van een bepaalde techniek of technologie (artikel 15, tweede lid).

Het *tweede lid*, dat betrekking heeft op het stellen van emissiegrenswaarden, was ontleend aan artikel 9, derde lid, van de IPPC-richtlijn. Deze bepaling is vrijwel identiek aan artikel 14, eerste lid, onder a, van de Richtlijn industriële emissies.

In de definitie van het begrip "emissiegrenswaarde" in artikel 3, onder 5, Richtlijn industriële emissies is, ten opzichte van dezelfde definitie in artikel 2, onder 6, IPPC-richtlijn, de aanvullende bepaling over "groepen, families of categorieën van stoffen" komen te vervallen. Om die reden is de bepaling van het tweede lid toch opnieuw geformuleerd. Deze wijziging betekent overigens niet dat in de vergunning geen groeps- of verzamelparameters voor meerdere stoffen of families of categorieën van stoffen (meer) kunnen worden gesteld; dat een mogelijkheid niet meer uitdrukkelijk wordt benoemd, brengt niet met zich mee dat die mogelijkheid (juridisch) niet (meer) zou bestaan.

Overigens is de lijst van verontreinigende stoffen (Bijlage II bij de Richtlijn industriële emissies) vrijwel identiek aan de opsomming in Bijlage III bij de IPPC-richtlijn. De nieuwste bijlage bevat één extra categorie van stoffen, namelijk een (dynamische) verwijzing naar de bijlage met prioritaire stoffen behorend bij de kaderrichtlijn water (KRW).[106] In de formulering van het tweede lid is (om taalkundige redenen) de aanduiding "verontreinigende" niet overgenomen uit de richtlijntekst. Zo wordt een tautologie vermeden met de zinsnede aan het einde van deze bepaling: "die (..) nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken".

Het *derde* lid, dat met name ziet op indirecte lozingen op de op een communale zuiveringsinstallatie aangesloten gemeentelijke riolering, bevat de implementatie van artikel 15, eerste lid, van de Richtlijn industriële emissies een tekst die bijna woordelijk overeenkomt met artikel 2, onder 6, van de IPPC-richtlijn. Toegevoegd is het woord "voorafgaand". Deze toevoeging is volledigheidshalve overgenomen in de tekst van het Bor. Vervallen is de zinsnede aan het slot "onverminderd de bepalingen van richtlijn 2006/11/EG en de ter toepassing daarvan aangenomen richtlijn". Deze "onverminderd-bepaling" had betrekking op de richtlijn aquatisch milieu, die inmiddels is opgenomen in de KRW en in 2013 zal worden ingetrokken. Nu deze bepaling is komen te vervallen in de tekst van de richtlijn, is deze ook geschrapt uit de tekst van het Bor.

Het *vierde* lid*, onder a,* is ontleend aan artikel 9, vijfde lid, van de IPPC-richtlijn, een bepaling die in gewijzigde vorm is opgenomen in artikel 14, eerste lid, onder c, van de Richtlijn industriële emissies. De nieuwe tekst vervangt de zinsnede "controle op de lozingen" door "monitoring van de emissies", en de term "beoordeling" door "evaluatie". In de Nota van toelichting bij het Bor (Stb. 2010, 143, p. 93) wordt overigens medegedeeld dat in plaats van de in de IPPC-richtlijn gehanteerde term "meten" in het Bor de bredere term "bepalen" wordt gebruikt. De destijds gekozen formulering "de organisatie van die bepalingen en beoordelingen en (...) de registratie van die gegevens en de resultaten van die beoordelingen" voldoet op zich ook ter implementatie van de nieuwe richtlijntekst. Overwogen is te kiezen voor een formulering, die dichter bij de nieuwe richtlijntekst staat, mede uit oogpunt van herkenbaarheid. Er is voor gekozen de huidige tekst van het Bor te handhaven, omdat het overnemen van de terminologie "monitoring van de emissies" de strekking en reikwijdte van de

[106] Bijlage X bij Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PbEG L 327). Deze bijlage is op dit moment nog niet ingevuld.

huidige bepaling in artikel 5.5, vierde lid, onder a, van het Bor onbedoeld en onnodig zou beperken, althans de vraag zou kunnen oproepen of de betekenis van die bepaling is gewijzigd. Ook het vervangen van de term "beoordeling" door "evaluatie" kan een dergelijke vraag oproepen. Uit de Engelstalige versie van beide richtlijnen blijkt dat dezelfde termen worden gebruikt, zodat louter sprake is van verschillende vertalingen. Er bestaat dan ook geen aanleiding de huidige tekst van het Bor aan te passen.
Wel is de term "monitoring" toegevoegd aan onderdeel a, dit met het oog op de implementatie van artikel 16, eerste lid, Richtlijn industriële emissies, in onderdeel a, sub 2°.

In de aanvulling van het *vierde* lid, *onder b,* is de aanvulling van artikel 14, eerste lid, onder d, van de Richtlijn industriële emissies ten opzichte van de vergelijkbare bepaling uit artikel 9, vijfde lid, van de IPPC-richtlijn inzake het informeren van het bevoegd gezag over controleresultaten en –gegevens opgenomen. De aanvulling betreft de zinsnede "regelmatig en ten minste jaarlijks". Het bevoegd gezag kan de vorm (het format) waarin deze resultaten en gegevens worden aangeleverd voorschrijven, om op die wijze te verzekeren dat het de feitelijke naleving van de gestelde emissiegrenswaarden of andere doelvoorschriften daadwerkelijk kan toetsen. De richtlijntekst spreekt in dit verband ook nog van "andere gegevens aan de hand waarvan (het bevoegd gezag) de naleving van de vergunningsvoorwaarden kan toetsen". Deze zinsnede behoeft geen (uitdrukkelijke) implementatie.

In de nieuw geformuleerde *aanhef* van het *vierde* lid is (kortheidshalve) de bepaling van het zesde lid opgenomen, zodat het *zesde* lid kan komen te vervallen.

Nieuw in de Richtlijn industriële emissies ten opzichte van de IPPC-richtlijn zijn het *derde tot en met vijfde* lid van *artikel 15* van eerstgenoemde richtlijn. Aangezien deze nieuwe bepalingen ook betrekking hebben op emissiegrenswaarden, is ervoor gekozen deze artikelleden een plek te geven in artikel 5.5 Bor.

De *hoofdregel* van het *derde lid* van artikel 15 van de Richtlijn industriële emissies met betrekking tot de hoogte van de emissiegrenswaarden, is neergelegd in het zesde lid van artikel 5.5: niet hoger dan de met beste beschikbare technieken haalbare emissiewaarden.

In het zevende lid van artikel 5.5 is de *uitzondering op deze hoofdregel in het vierde lid* van artikel 15 van de Richtlijn industriële emissies opgenomen: het vaststellen van hogere (dus minder strenge) emissiegrenswaarden in een speciaal geval.
De eisen aan de doorwerking van BREF-documenten in vergunningen zijn geconcretiseerd in lijn met de Nederlandse praktijk. In de richtlijn staat nu expliciet dat BBT-conclusies het referentiepunt zijn voor vergunningverlening. Het bevoegd gezag mag alleen van geval tot geval gemotiveerd van BBT-conclusies afwijken. Ook de uitzondering op de hoofdregel is geconcretiseerd: alleen als de implementatie van BBT-conclusies buitensporig hogere kosten in verhouding tot de milieuvoordelen veroorzaakt door de geografische ligging, de plaatselijke milieuomstandigheden of de technische kenmerken van de betrokken IPPC-installatie, mag het bevoegd gezag afwijking toestaan. De financiële en economische situatie van de betrokken IPPC-installatie is geen criterium om af te wijken. De economische haalbaarheid van technieken wordt

op Europees niveau bepaald voor de bedrijfstak waartoe de IPPC-installatie behoort bij de vaststelling van BBT-conclusies.

Voor sommige installaties, zoals voor stookinstallaties, gelden minimumeisen die nooit overschreden mogen worden. Deze zijn geïmplementeerd in het Activiteitenbesluit (Artikel I, onderdeel I). Dit voorkomt afwijkingen van BBT-conclusies. Echter, ook als voor een installatie geen minimumeisen gelden, kan het bevoegd gezag niet onbeperkt van BBT-conclusies afwijken. Afwijkingen moeten binnen de doelen en het kader van de richtlijn blijven. De vierde alinea van artikel 15, vierde lid, van de richtlijn drukt dit uit en heeft om die reden een vergelijkbare formulering als de artikelen 1 en 11 van de richtlijn die het doel en de algemene beginselen van de richtlijn beschrijven.

Het effect van de vierde alinea van artikel 15, vierde lid, is dat afwijkingen van BBT-conclusies niet mogen leiden tot overschrijding van milieukwaliteitseisen of tot overbelasting van één milieucompartiment. Bovendien blijft de verplichting gelden dat emissiegrenswaarden op de beste beschikbare technieken zijn gebaseerd (artikel 15, tweede lid van de richtlijn), ook al zijn die vanwege de lokale situatie specifiek voor een individuele installatie bepaald.

Het doel en het kader van de richtlijn (artikelen 1 en 11) zijn geïmplementeerd in artikel 2.14 van de Wabo. Dit geldt altijd, ook in geval van afwijking van BBT-conclusies. Om dubbele regelgeving te voorkomen zijn het doel en kader niet herhaald in het Bor ter implementatie van de vierde alinea van artikel 15, vierde lid, van de richtlijn.

Ten slotte zij opgemerkt dat de tweede alinea van het vierde lid van artikel 15 van de Richtlijn industriële emissies (motiveringsvoorschrift) valt onder de algemene motiveringsplicht van artikel 3:46 van de Awb en het motiveringsvoorschrift in artikel 2.14, vierde lid, van de Wabo.

Onderdeel G (artikel 5.6)

Dit betreft een redactionele wijziging, die samenhangt met de (nieuwe) bepaling (leeswijzer) van artikel 5.3 (zie onderdeel C).

De tekst van artikel 5.6, oorspronkelijk ontleend aan artikel 8.12a van de Wm, bevat de implementatie van enkele richtlijnbepalingen.

Het *eerste lid, eerste volzin,* regelt dat het bevoegd gezag op grond van de aanvraag middelvoorschriften stelt in plaats van doelvoorschriften. Dit lid bevatte de implementatie van artikel 9, derde lid, laatste volzin, van de IPPC-richtlijn, een tekst die goeddeels overeenkomt met artikel 14, tweede lid, Richtlijn industriële emissies. De teksten komen niet helemaal overeen: het voorwaardelijke "zo nodig" is komen te vervallen. Om die reden is de tekst van het eerste lid herschreven, waarbij de zinsnede "voor zover dit naar het oordeel van het bevoegd gezag noodzakelijk is" is komen te vervallen. Daarnaast worden nu ook de gelijkwaardige parameters expliciet genoemd. Van gelijkwaardige parameters wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt bij intern salderen of 'bubblen'. In dat geval vraagt het bedrijf aan dat het gemiddelde van de emissiepunten, in plaats van ieder emissiepunt afzonderlijk, aan de emissiegrenswaarde voldoet. Het bevoegd gezag honoreert dat in de vergunningvoorschriften op voorwaarde dat het bedrijf ten genoegen van het bevoegd gezag een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garandeert. Het

bevoegd gezag kan daartoe extra monitoringeisen opnemen[107]. In de praktijk komt dit voor bij intensieve veehouderij, raffinaderijen en soms in de chemische industrie. Een beknopte uitleg is te vinden in de Nota van Toelichting bij de wijziging van het Besluit ammoniakemissie huisvesting intensieve veehouderij die salderen tussen stallen regelt (Stb. 2008, 6). Ook jurisprudentie bevestigt de mogelijkheid die de IPPC-richtlijn biedt om te salderen (bijvoorbeeld ABRvS nr. 200708807/1 d.d. 15 oktober 2008 en ABRvS nr. 200808068/1/M2 d.d. 7 oktober 2009).

De *tweede volzin* van het eerste lid van artikel 5.6 bevatte de implementatie van artikel 9, vierde lid, eerste volzin, van de IPPC-richtlijn. Deze bepaling "de parameters en de gelijkwaardige technische maatregelen, (...) (zijn) gebaseerd op de beste beschikbare technieken, zonder dat daarmee het gebruik van een bepaalde techniek of technologie wordt voorgeschreven" is ongewijzigd overgenomen in artikel 15, tweede lid, Richtlijn industriële emissies.

Het *tweede lid* bepaalt dat middelvoorschriften (technische maatregelen en gelijkwaardige parameters) niet mogen leiden tot een mindere bescherming van het milieu dan bij doelvoorschriften (emissiegrenswaarden). Deze bepaling was – net als de eerste volzin van het eerste lid - ontleend aan artikel 9, derde lid, de slotzin van de eerste alinea, IPPC-richtlijn. In de tekst van artikel 14, tweede lid, Richtlijn industriële emissies is deze eis van gelijkwaardige bescherming beklemtoond door een aanvullende opmerking: "die een gelijkwaardig niveau van milieubescherming garanderen". Deze beklemtoning leidt niet tot een wijziging in de tekst van artikel 5.6, aangezien de tekst van dit artikel al een vergelijkbare clausule bevat: "leiden (..) tot een gelijkwaardige bescherming van het milieu".

Het *derde lid* betreft geen implementatie en behoeft dus ook geen wijziging.

Het *vierde lid* ondergaat evenmin een wijziging. Met het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 5.5, vierde lid, wordt automatisch de wijziging in artikel 5.5, vierde lid, meegenomen (zie onderdeel F). Dit betreft de bepaling dat het bevoegd gezag regelmatig en ten minste jaarlijks wordt geïnformeerd over de monitoringsgegevens.

Onderdeel H (artikel 5.7)

Artikel 5.7, *eerste lid,* somt een aantal onderwerpen op waarvoor in ieder geval voorschriften aan een omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Een aantal daarvan is te beschouwen als implementatie van artikel 14 van de Richtlijn industriële emissies, voorheen artikel 9 van de IPPC-richtlijn (de onderdelen b, e en f). De onderdelen a (voor wat betreft energie), g en h waren ontleend aan artikel 3 van de IPPC-richtlijn, thans artikel 11 van de Richtlijn industriële emissies. De resterende onderdelen van het eerste lid zijn niet ontleend aan de richtlijn: dit betreft voorschriften inzake het grondstoffengebruik, het afvalwater en de verkeersaantrekkende werking van de inrichting (de onderdelen a, c en d).

Artikel 5.7, eerste lid, bevat dus de implementatie van de onderdelen d tot en met h van artikel 11 van de Richtlijn industriële emissies. De – zeer algemeen geformuleerde – beginselen in de onderdelen a, b en c uit artikel 11 van de richtlijn ontbreken in dit artikel. Deze beginselen zijn geïmplementeerd in artikel

[107] Artikel 5.6, derde en vierde lid, Besluit omgevingsrecht.

2.14, eerste lid, Wabo en behoeven geen expliciete implementatie naast die bepaling.

In *onderdeel b* zijn de bepalingen van artikel 14, de onderdelen c en e, Richtlijn industriële emissies met betrekking tot de milieucompartimenten bodem en grondwater samengenomen. Dit laatstgenoemde onderdeel - "passende eisen inzake periodieke monitoring van bodem en grondwater" - is nieuw ten opzichte van artikel 9, derde en vijfde lid, IPPC-richtlijn. De monitoringsplicht geldt alleen voor zover binnen een inrichting "relevante gevaarlijke stoffen" aanwezig zijn en vanwege de opslag of het gebruik daarvan tot bodem- of grondwaterverontreiniging kunnen leiden. Als dergelijke stoffen het terrein niet op komen of deze in zodanige omstandigheden worden gebruikt (kleine hoeveelheden, alleen binnen een ruimte met adequate bodembeschermende voorzieningen) dat het risico op verontreiniging verwaarloosbaar is, dan volgt uit deze bepaling dat het passend is om van een verplichting tot periodieke monitoring af te zien.

De bepaling van artikel 16, tweede lid, tweede alinea, Richtlijn industriële emissies behoeft overigens geen implementatie. Deze bepaling schrijft een minimumfrequentie van de periodieke monitoring van bodem (eens in de tien jaar) en van grondwater (eens in de vijf jaar) voor, tenzij de monitoring is gebaseerd op een systematische evaluatie van het risico op verontreiniging. In Nederland wordt de risicobenadering gebruikt, onder meer gebaseerd op de Nederlandse richtlijn bodembescherming (NRB).[108] De bepaling uit de Richtlijn industriële emissies ("'tenzij..") sluit dus aan bij de Nederlandse praktijk. Door deze systematische evaluatie voor te schrijven kan in veel gevallen volstaan worden met een lagere monitoringsfrequentie, gelet op de preventie door bodembeschermende voorzieningen. Bodembescherming wordt voor steeds meer bedrijven met algemene regels vastgelegd in het Activiteitenbesluit. Ook de eisen uit de Richtlijn industriële emissies (met name artikel 16, tweede lid, en artikel 22) worden zoveel mogelijk omgezet met voorschriften in het Activiteitenbesluit.

In *onderdeel c* is toegevoegd het monitoren van de binnen de inrichting ontstane afvalstoffen, een nieuw element van artikel 14, onderdeel b, Richtlijn industriële emissies ten opzichte van artikel 9, derde lid, IPPC-richtlijn. Overigens benoemt o*nderdeel c* ten opzichte van de IPPC-richtlijn en de Richtlijn industriële emissies "afvalwater" naast het begrip "afvalstoffen". Dit hangt samen met de begripsbepalingen van "afvalstoffen" en "afvalwater" in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer.

Onder "doelmatig beheer" wordt verstaan beheer met inachtneming van de prioriteitsvolgorde, zoals opgenomen in artikel 10.4 van de Wm. Ter implementatie van richtlijn 2008/98/EG[109], genoemd in artikel 11, onderdelen d en e, van de Richtlijn industriële emissies, wijzigt de formulering van deze prioriteitsvolgorde of afvalhiërarchie in:
a. preventie;
b. voorbereiding voor hergebruik;
c. recycling;
d. andere nuttige toepassing, waaronder energieterugwinning, en
e. veilige verwijdering.

[108] http://www.senternovem.nl/Bodemplus/bodembescherming/NRB/index.asp.
[109] Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PbEU L 312). Deze richtlijn wordt geïmplementeerd in de Implementatiewet EG-kaderrichtlijn afvalstoffen.

In het implementatiewetsvoorstel van genoemde richtlijn worden (in artikel 1.1 van de Wm) "preventie", "hergebruik", "voorbereiding voor hergebruik", "recycling", "nuttige toepassing" en "verwijdering" gedefinieerd. Voor een toelichting op deze begrippen en de prioriteitsvolgorde wordt kortheidshalve verwezen naar de memorie van toelichting bij het implementatiewetsvoorstel.[110]

Onderdeel e is gewijzigd, aangezien de tekst van de Richtlijn industriële emissies spreekt van "grootschalige verontreiniging" in plaats van "verontreiniging over lange afstand". Deze redactionele wijziging is overgenomen.

Onderdeel f bevat geen wijzigingen. In de tekst van artikel 14, eerste lid, onderdeel f, is – ten opzichte van de bepaling van artikel 9, zesde lid, IPPC – via amendement toegevoegd de term "stilleggen".

Onderdeel h (herstel in oude toestand na bedrijfsbeëindiging) bevat de uit artikel 8.12b overgenomen implementatie van artikel 3, eerste lid, onderdeel f, IPPC-richtlijn. Deze bepaling komt vrijwel overeen met de tekst van artikel 11, onderdeel h, Richtlijn industriële emissies. Nieuw in de Richtlijn industriële emissies is de uitgebreide bepaling van artikel 22 (Sluiting van terreinen), waarnaar dit onderdeel h van artikel 11 verwijst. De implementatie van dit artikel 22 is voorzien in het Activiteitenbesluit en in artikel 4.3 van de Mor (het situatierapport). Na definitieve stillegging van een inrichting of een IPPC-installatie die daarvan onderdeel uitmaakt, moet het bedrijf een bodemrapport aan het bevoegd gezag zenden. Artikel 24, derde lid, Richtlijn industriële emissies koppelt aan dit voorschrift inzake de definitieve stopzetting een informatieplicht: het publiek dient (onder meer via internet) relevante informatie te krijgen over de bij bedrijfsbeëindiging in het belang van het milieu (eventuele bodem- of grondwaterverontreiniging) genomen maatregelen. Hiertoe is een lid toegevoegd aan artikel 5.7 (zesde lid).

Toegevoegd is een nieuw *onderdeel i*. In dit onderdeel wordt artikel 14, eerste lid, sub h, Richtlijn industriële emissies, geïmplementeerd, een nieuwe bepaling ten opzichte van de IPPC-richtlijn. Onderdeel i spreekt van "voorwaarden voor het beoordelen van de naleving van emissiegrenswaarden of een verwijzing naar de elders omschreven toepasselijke eisen". Met die "voorwaarden" wordt gedoeld op deel 4 van Bijlage V, deel 8 van Bijlage VI en deel 8 van Bijlage VII bij de Richtlijn industriële emissies.

De verwijzingsmogelijkheid naar de elders omschreven toepasselijke eisen maakt het mogelijk in een vergunning te verwijzen naar bepalingen uit de hoofdstukken III, IV en V en de Bijlagen V, VI en VII bij de Richtlijn industriële emissies. Voor de omgevingsvergunning zou dit dus kunnen betekenen dat voor bepaalde onderdelen volstaan wordt met een verwijzing naar onderdelen uit bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit, bijvoorbeeld de bodemafdeling (2.4), zonder dat de vergunning zelf nog specifieke bodemvoorschriften bevat.

Het tweede tot en met vierde lid van artikel 5.7 bevatten geen implementatie van de IPPC-richtlijn. Het *derde lid* van artikel 5.7 ondergaat alleen een redactionele wijziging, die samenhangt met artikel 5.3 (nieuw; zie onderdeel C).

Ten slotte wordt artikel 5.7 ter implementatie van artikel 24, derde lid, onderdeel a, van de richtlijn aangevuld met een *zesde lid*. In dit nieuwe lid wordt bepaald dat het bevoegde gezag via internet het publiek informeert over

[110] Kamerstukken II 2009/10, 32 392, nr. 3.

bodemsaneringsmaatregelen die zijn getroffen, nadat een bedrijf of een IPPC-installatie op een locatie is beëindigd. Die voor het publiek relevante informatie over de situatie van de bodem ter plaatse na definitieve stopzetting van de vergunningplichtige inrichting of van de IPPC-installatie haalt het bevoegd gezag uit het eindsituatiebodemrapport, bedoeld in artikel 2.11 van het Activiteitenbesluit waarin de toestand van de bodem bij beëindiging van het bedrijf of de IPPC-installatie wordt beschreven, en de bodemsaneringsmaatregelen. Aangezien noch (hoofdstuk 19 van) de Wet milieubeheer, noch de Wet bodembescherming, in deze actieve informatieverplichting via Internet voorzien, is deze richtlijnbepaling expliciet in het Bor opgenomen. Overigens zal bij daadwerkelijke uitvoering van saneringswerkzaamheden het direct omwonende publiek van de saneringslocatie al eerder (voor aanvang van de werkzaamheden) en ook via andere informatiekanalen, zoals een huis-aan-huisblad (op grond van artikel 28, Wet bodembescherming) en informatieborden op de saneringslocatie zelf worden geïnformeerd (op grond van artikel 2.2, Regeling uniforme saneringen).

Onderdeel I (artikel 5.8)

Artikel 5.8 ondergaat alleen een redactionele wijziging, die samenhangt met artikel 5.3 (nieuw; zie onderdeel C).

Onderdeel J (artikel 5.9)

De wijziging in het *eerste lid* van artikel 5.9 is deels van redactionele aard. Nieuw is het onderdeel c, opgenomen ter implementatie van artikel 15, vijfde lid, Richtlijn industriële emissies.

Het *tweede lid* bevat de begripsbepaling van "techniek(en) in opkomst". Die bepaling is ontleend aan artikel 3, onderdeel 14, Richtlijn industriële emissies. Voor de duidelijkheid wordt de term "desbetreffende activiteit" gehanteerd in plaats van het in de richtlijn gebruikte "industriële activiteit". Deze innovatiebepaling geldt namelijk ook voor de IPPC-activiteit intensieve pluimvee- of varkenshouderij (categorie 6.6van Bijlage I bij de richtlijn) die niet met "industrie" wordt geassocieerd. Overigens is de implementatie zo vormgegeven dat ook inrichtingen waartoe geen IPPC-installatie behoort gebruik kunnen maken van deze innovatiebepaling.
Het *vijfde lid* van artikel 15 Richtlijn industriële emissies creëert de mogelijkheid om voor een beperkte periode van negen maanden "technieken in opkomst" in de praktijk te testen door af te wijken van de in de vergunning voorgeschreven emissiegrenswaarden of technische maatregelen. De richtlijn gebruikt voor deze tijdelijke uitzondering de term "vrijstelling", hoewel eigenlijk bedoeld is een ontheffing (Ar 125). De Wabo biedt daarvoor het instrument van de wijziging van de omgevingsvergunning met behulp van de reguliere procedure (artikel 3.10, derde lid, Wabo) bij veranderingen die niet tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu leiden, dan wel de tijdelijke vergunning (artikel 2.23 Wabo). Met deze instrumenten kan ruimte worden geboden voor een testperiode voor "technieken in opkomst". Ook kan in de omgevingsvergunning bij voorbaat een afwijkend regime worden opgenomen om een dergelijke testperiode te reguleren, zodat in voorkomende gevallen geen wijziging van de vergunning nodig is.
De duur van de testperiode is beperkt tot ten hoogste negen maanden. Binnen die termijn moet duidelijk geworden zijn of met de techniek kan worden voldaan aan de voor de betrokken activiteit vastgestelde emissiegrenswaarde(n).

Ook de voorwaarden die de Richtlijn industriële emissies aan de 'vrijstelling' verbindt, behoeven geen implementatie, aangezien deze 'voorwaarden' betrekking hebben op de periode *na* deze negen maanden ("na de vermelde periode"). In een beschikking voor de duur van negen maanden kunnen geen voorwaarden worden opgenomen, die eigenlijk bedoeld zijn voor de periode daarna. De voorwaarden die de richtlijn stelt zijn dat na die negen maanden hetzij met de geteste techniek wordt gestopt, hetzij voldaan wordt aan de in de vergunning gestelde emissiegrenswaarden. Bij het einde van de testperiode zal met de techniek moeten worden gestopt als daarmee niet aan de normaliter – en na de duur van de testperiode automatisch weer – geldende vergunningsvoorschriften (met name de emissiegrenswaarden) kan worden voldaan. Gedurende de testperiode van negen maanden zal derhalve tijdig geëvalueerd moeten worden of met de nieuwe techniek het beoogde resultaat wordt bereikt en of een permanente toepassing van deze techniek dient te leiden tot een wijziging van de vigerende vergunning, zodat tijdig een nieuwe aanvraag kan worden voorbereid en ingediend.

Onderdeel K (artikel 5.10)

Artikel 5.10 van het Bor (actualiseringsplicht voor vergunningen) is gebaseerd op artikel 2.30, tweede lid, van de Wabo, en bevatte de implementatie van artikel 13, tweede lid, van de IPPC-richtlijn. De daarin genoemde criteria zijn overgenomen in artikel 21, vierde en vijfde lid, van de Richtlijn industriële emissies.

Ten opzichte van de IPPC-richtlijn is dit artikel aangevuld met een tweetal nieuwe bepalingen:
1°. een informatieverplichting voor degene die de inrichting drijft (de exploitant), zodat het bevoegd gezag kan toetsen of de geldende vergunningsvoorschriften nog actueel zijn (tweede lid);
2°. een actualiseringsplicht binnen een termijn van vier jaar, nadat een nieuw BBT-document door de Europese Commissie is gepubliceerd (derde lid).

Dit *tweede* lid luidt voluit als volgt: *Op verzoek van de bevoegde autoriteit legt de exploitant alle gegevens over die voor de toetsing van de vergunningsvoorwaarden noodzakelijk zijn, waaronder met name resultaten van de monitoring van emissies en andere gegevens die een vergelijking mogelijk maken van de werking van de installatie met de beste beschikbare technieken zoals beschreven in de toepasselijke BAT-conclusies en met de met de beste beschikbare technieken geassocieerde emissieniveaus.*

Deze (nieuwe) informatieverplichting wordt niet in een afzonderlijke bepaling (in artikel 5.10) geïmplementeerd, aangezien artikel 5.7, tweede lid, de onderdelen a tot en met c, toereikende bepalingen bevat om de voor de door artikel 21, tweede lid, Richtlijn industriële emissies voorgeschreven toetsing benodigde informatie op tafel te krijgen. Daarnaast wordt een vergelijkbare bepaling opgenomen in artikel 2.31 Wabo in het kader van het permanent maken van de Crisis- en herstelwet.

Het *derde* lid van artikel 21 Richtlijn industriële emissies bevat uitdrukkelijk een termijn van vier jaar voor toetsing en zo nodig actualiseren van vergunningsvoorschriften aan nieuwe – officieel volgens de procedure van artikel 13 Richtlijn industriële emissies vastgestelde en bekendgemaakte - BBT-conclusies. Deze nieuwe bepaling is geïmplementeerd in het (nieuwe) eerste lid

van artikel 5.10. Artikel 21, derde lid, van de richtlijn kiest als startpunt voor de actualisatie van de vergunning de vaststelling van BBT-conclusies betreffende de hoofdactiviteit van de IPPC-installatie. Bij de actualisatie worden vervolgens ook de andere relevantie BBT-conclusies meegenomen. Ter uitvoering van deze bepaling gaat het bevoegd gezag in overleg met de drijver van de inrichting waartoe de IPPC-installatie behoort inventariseren welke BREF-documenten relevant zijn voor de hoofdactiviteit en welke BBT-conclusies het startpunt van de vergunningactualisatie zijn. De vergunningaanvraag voor de IPPC-installatie is een belangrijke informatiebron. Er zijn vier mogelijkheden:

1. Meestal zijn één sectorspecifiek BREF-document (glas, ijzer en staal) en enkele horizontale BREF-documenten (bv. op- en overslag, afvalbehandeling) relevant. Het ligt dan voor de hand de vergunningactualisatie te starten direct na vaststelling van de BBT-conclusies van dat sectorspecifieke BREF-document.

2. Met name in de chemie zijn meer sectorspecifieke BREF-documenten (bv. organische bulkchemie, anorganische bulkchemie) en daarnaast horizontale BREF-documenten relevant. In dat geval kiest het bevoegd gezag één sectorspecifiek BREF-document. De vaststelling van de BBT-conclusies van dat BREF-document is het startpunt.

3. Het is op zijn minst in theorie mogelijk dat voor een IPPC-installatie geen sectorspecifieke BREF-document bestaat, maar alleen horizontale BREF-documenten bestaan. In dat geval kan het bevoegd gezag de vaststelling van de BBT-conclusies van een horizontaal BREF-document als startpunt nemen.

4. In een uiterst geval gelden helemaal geen BREF-documenten. Dan geldt artikel 24, vierde lid, van de richtlijn. De vergunningactualisatie start dan als "ontwikkelingen op het gebied van de beste beschikbare technieken een significante vermindering van de emissies mogelijk maken".

Optie 4 is voor IPPC-installaties theoretisch, maar voor niet-IPPC-installaties de enige optie. Voor niet-IPPC-installaties heeft de implementatie geen gevolgen. De huidige praktijk wordt voortgezet, dat wil zeggen dat het bevoegd gezag vergunningen actualiseert bij belangrijke ontwikkelingen in de beste beschikbare technieken.

Het nieuwe eerste lid van artikel 5.10 verduidelijkt en verruimt de bevoegdheid tot het ambtshalve wijzigen van vergunningen op grond van artikel 2.31 van de Wabo. Hoewel ook de IPPC-richtlijn ervan uit ging dat het bevoegd gezag bestaande vergunningen na toetsing aan ontwikkelingen in beste beschikbare technieken en vergunningen zo nodig aanpast, golden geen termijn en eisen aan naleven van BBT-conclusies. De IPPC-richtlijn gaf een ruime beoordelingsvrijheid aan het bevoegd gezag en indirect aan de bedrijven die gecombineerd met de jurisprudentie over het verlaten van de grondslag van de aanvraag ertoe heeft geleid dat vrijwel altijd op basis van een aanvraag van het bedrijf vergunningen worden geactualiseerd. Dit heeft een tijdige juiste uitvoering van de richtlijn mede belemmerd en is mede oorzaak van de ingebrekestelling voor te late uitvoering van de IPPC-richtlijn[111]. De Richtlijn industriële emissies heeft de

[111] Tweede Kamer, vergaderjaar 2006–2007, 30 800 XI en 30 654, nr. 109 en Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 22 343, nr. 207. Zie voor een analyse van jurisprudentie en verkenning van mogelijke oplossingen:
- M.N. Boeve, M.G.W.M. Peeters, M.A. Poortinga en R. Uylenburg, Ambtshalve wijziging van de milieuvergunning; Het richtlijnvoorstel industriële emissies en de actualisatie van milieuvergunningen, Structurele Evaluatie Milieuwetgeving (STEM), maart 2009, www.evaluatiemilieuwetgeving.nl;
- Rapport Legal impact assessment IPPC richtlijnvoorstel, april 2009, http://www.infomil.nl.

vereisten voor het actualiseren van vergunningen zover geconcretiseerd dat naleving van deze Europese verplichtingen een verdergaande toepassing van de ambtshalve wijziging, desnoods door de grondslag van de aanvraag te verlaten, noodzakelijk kan maken. Deze wijziging wordt gerealiseerd door middel van het wetsvoorstel Wijziging van de Crisis- en herstelwet en diverse andere wetten in verband met het permanent maken van de Crisis- en herstelwet en het aanbrengen van enkele verbeteringen op het terrein van het omgevingsrecht (Kamerstukken II 20011/12, 33135, nr.2). Deze bepaling heeft geen effect op de rechtsbescherming. Het bevoegd gezag is gehouden ambtshalve wijzigingen zorgvuldig te motiveren en de motivering kan door inspraak en beroep worden getoetst. Deze bepaling laat overigens andere mogelijkheden van het in overeenstemming brengen van de vergunning met nieuwe of herziening BBT-conclusies open: het bedrijf kan een aanvraag doen voor verandering van de vergunning en in een uiterst geval kan de vergunning geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken (artikel 2.33, eerste lid, onder b).

De bestaande tekst van artikel 5.10 is opgenomen in het *tweede lid* met daarbij een enkele aanvulling.

In de aanhef is aan de verwijzing naar artikel 2.30, eerste lid, Wabo een verwijzing naar artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, Wabo toegevoegd. In onderdeel b is geschrapt de zinsnede "zonder buitensporige kosten", aangezien deze zinsnede in de tekst van artikel 21, vierde lid, Richtlijn industriële emissies niet voorkomt, zulks in afwijking van artikel 13, tweede lid, onder b, IPPC-richtlijn. Verder wordt in dit onderdeel nu terugverwezen naar de situatie bedoeld in artikel 5.4, tweede lid: de situatie dat voor de hoofdactiviteit van de inrichting geen BBT-document is vastgesteld en het bevoegd gezag dus zelf de beste beschikbare technieken heeft moeten vaststellen. Het bevoegd gezag zal in dergelijke situaties – samen met de betrokken inrichting – die ontwikkelingen in de beste beschikbare technieken zelf moeten bijhouden, zo lang niet voorzien wordt in de Europese of nationale vaststelling van zo'n document.

In een nieuw onderdeel d is toegevoegd de tekst van het vijfde lid, onderdeel c, van artikel 21 van de Richtlijn industriële emissies. Daarbij is "kwaliteitsnorm overeenkomstig artikel 18" 'vertaald' als "grenswaarde als bedoeld in artikel 2.14, eerste lid, onderdeel c, sub 2°, van de wet". Dit criterium kan niet worden beschouwd als vallend onder het criterium «gezien de ontwikkelingen van de kwaliteit van het milieu» als genoemd in de artikelen 2.30, eerste lid, en 2.31, eerste lid, onder b, Wabo. Om die reden zijn deze wetsbepalingen aangevuld (zie Kamerstukken II 2011/12, 33197, nr. 2).
De strekking van de voormalige IPPC-bepaling in artikel 13, tweede lid, onder d, had een bredere toepassing: "nieuwe wettelijke bepalingen van de Gemeenschap of de lidstaat". Deze brede actualiseringsmogelijkheid blijft overigens wel bestaan, ondanks de aangescherpte tekst, aangezien artikel 5.10 een minimumnorm bevat ("in ieder geval"). Bovendien is het ook zonder uitdrukkelijke regeling een juridische noodzakelijkheid om lagere regelgeving (zoals een vergunningsvoorschrift) te actualiseren, wanneer dit in strijd komt met nieuwe bepalingen van 'hoger recht' (zoals een wettelijk of Europees voorschrift).

Onderdeel L (Bijlage I)

Vanwege de implementatie van de hoofdstukken IV en VI van de Richtlijn industriële emissies in het Activiteitenbesluit worden het Besluit verbranden afvalstoffen en het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen ingetrokken (Artikel VIII). De verwijzing naar deze besluiten in bijlage I, onderdeel B, komt derhalve te vervallen.

ARTIKEL VII

Vanwege de intrekking van het Oplosmiddelenbesluit omzetting EG-VOS-richtlijn milieubeheer (Artikel IX) is de verwijzing naar dat besluit in het Besluit organische oplosmiddelen in verven en vernissen milieubeheer aangepast.

ARTIKEL VIII

Artikel 6.3a van het Waterbesluit vervalt omdat regels over het lozen van afvalwater van rookgasreiniging in de implementatie-AMvB en de onder het Activiteitenbesluit hangende regeling worden gegeven. De delegatiegrondslag in het Waterbesluit kan dan vervallen.

ARTIKEL IX

De AMvB's die bij deze wijziging opgaan in het Activiteitenbesluit worden ingetrokken. Het Bees A zal nog tot 1 januari 2016 gelden voor bestaande installaties (zie Artikel I, onderdeel J, artikel 5.14) en om die reden pas per die datum worden ingetrokken. De overige betreffende AMvB's -. het Besluit emissie-eisen titaandioxide-inrichtingen, het Besluit verbranden afvalstoffen en het Oplosmiddelenbesluit EG-VOS-richtlijn milieubeheer - zullen tegelijk met de inwerkingtreding van het implementatiebesluit worden ingetrokken.

De Regeling lozingen afvalwater van rookgasreiniging en de Regeling grenswaarden voor sulfaat en chloride bij lozingen door de titaandioxide-industrie zullen worden ingetrokken via de ministeriële regeling ter implementatie van de Richtlijn industriële emissies, omdat de voorschriften uit die regelingen in het Activiteitenbesluit en de eronder hangende ministeriële regeling worden opgenomen (Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer).
De Regeling meetmethoden emissie-eisen stookinstallaties milieubeheer A 2005, de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen, de Regeling aanduiding NeR, en de Regeling oplosmiddelenboekhouding en metingen VOS-emissies vervallen van rechtswege omdat de bovenliggende AMvB's worden ingetrokken De inhoud van deze regelingen keert terug in de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer.

ARTIKEL X

Het artikel regelt de datum van inwerkingtreding. Zie tevens de toelichting bij Artikel IV, Onderdeel A.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,